

Estudi de Risc Nacional (ERN) a nivell sectorial

Estudi del risc país per Andorra en temes de
blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme
(ERN BC/FT)

Desembre 2016

Govern
d'Andorra

L'Estudi de Risc Nacional (ERN) a nivell sectorial del Principat d'Andorra ha estat realitzada, pel propi país, com una autoavaluació. Per dur-la a terme, Andorra ha utilitzat l'Instrument per a l'avaluació de risc quant al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (BC/FT) desenvolupat i posat a la seva disposició pel Banc Mundial. El paper de l'equip del Banc Mundial s'ha limitat a: 1) lliurar l'instrument; 2) oferir assessorament pel que fa als aspectes tècnics de dit instrument; 3) revisar l'esborrany dels documents de l'ERN i oferir comentaris per ajudar a fer un ús acurat de l'instrument en qüestió. Les dades, les estadístiques, i totes les altres informacions incloses en les plantilles de l'instrument d'Estudi de Risc Nacional pel que fa al BC/FT, i els resultats, les interpretacions, i els judicis en el marc del procés de l'Estudi de Risc Nacional, pertanyen al Principat d'Andorra i no reflecteixen l'opinió del Banc Mundial.

Metodologia

La metodologia seguida pel govern d'Andorra pel que fa a aquest Estudi de Risc Nacional pren en consideració el model desenvolupat pel Banc Mundial, i també les recomanacions i directrius del GAFI, i l'opinió i la informació facilitada per tots els actors, tant públics i com privats, dels sectors consultats.

L'avaluació ha seguit tres fases:

- **Recollida de dades en l'àmbit sectorial:** durant aquesta primera fase, a fi i efecte de recollir la informació qualitativa i quantitativa necessària per avaluar el risc de cadascun dels sectors inclosos en l'informe, es van consultar, en reunions bilaterals, totes les parts implicades en la lluita contra el BC/FT, tant del sector públic com del privat. Els principals actors inclouen entitats privades, associacions sectorials, autoritats de supervisió, organismes de seguretat i policials i representats governamentals.
- **Realització de tallers de treball sectorials per compartir i consultar els principals resultats:** durant aquesta fase, els membres que havien participat en les consultes sectorials (és a dir, els grups de treball) es van reunir en un seguit de tallers de treball, on es va assolir un acord, sector per sector, per a l'avaluació final del risc per a cadascuna de les variables identificades en la metodologia del Banc Mundial. Aquesta fase va comportar la consolidació i l'anàlisi de totes les dades recollides durant la fase anterior.
- **Avaluació del risc i consolidació:** la fase final de l'Estudi de Risc Nacional va incloure la consolidació de totes les conclusions que s'havien assolit per a cada sector i la qualificació final dels seus riscos pel que fa al BC/FT. En funció de la puntuació atorgada a les vulnerabilitats i a les amenaces o perills, la metodologia del Banc Mundial genera una matriu que classifica, per a cada sector, el risc global quant al BC/FT com a alt, mig-alt, mig, mig-baix, i baix.

Resum executiu

L'EXPANSIÓ ECONÒMICA D'ANDORRA I LA CRISI FINANCERA

Entre els anys 2000 i 2005 Andorra va viure una expansió econòmica amb un creixement anual del PIB d'aproximadament 7,6% de mitjana. Aquesta expansió estava fonamentada en un comerç competitiu i un sector turístic fort que es reforçaven mútuament i que eren altament dependents dels visitants espanyols i francesos, i també en una sector bancari sòlid.

Després de la crisi financera de 2008, els principals socis comercials d'Andorra (és a dir, Espanya i França) van entrar en recessió, cosa que combinada amb el nivell relativament baix d'internacionalització dels seus principals sectors econòmics va desencadenar el període d'estagnació que va produir-se després.

EL PROCÉS DE TRANSFORMACIÓ VA COMENÇAR EL 2009

En resposta a la desacceleració de l'economia andorrana, el Principat va iniciar, el 2009, un ambiciós procés de transformació, amb l'objectiu d'obrir Andorra al món a través d'un creixement diversificat, garantint la seva competitivitat en l'economia global, i reafirmant un compromís proactiu i total amb els estàndards internacionals. En concret aquest programa implica:

- Internacionalització i diversificació de l'economia a través del suport públic a les petites i mitjanes empreses (PIMEs), generació de clústers industrials específics i atracció d'inversions estrangeres.
- Revitalització dels sectors tradicionals, concretament del turisme i del comerç.
- La signatura i l'aplicació de tractats internacionals, juntament amb una àmplia reforma del marc institucional i regulador d'Andorra per adaptar-se als estàndards internacionals.

En concret, Andorra s'ha compromès de manera proactiva amb la comunitat internacional a través d'una sèrie d'acords concrets i de reformes normatives, amb l'objectiu final d'esdevenir un centre financer de rellevància i de prestigi internacionals. Això ha marcat el camí de la transformació d'Andorra en el decurs de la darrera dècada i inclou el següent:

- 2005: Acord de cooperació amb la UE per consolidar i ampliar les estretes relacions ja existents entre la Comunitat Europea i el Principat d'Andorra.
- 2009: Declaració de París. Aquest acord històric, estableix l'intercanvi d'informació fiscal a la demanda amb 17 països membres de la UE, i marca el punt de partida per la transformació i l'obertura d'Andorra, alhora que facilita la convergència amb l'OCDE pel que fa als models fiscals.
- 2011: Acord monetari amb la UE. Aquest acord formalitza la col·laboració recíproca, l'assistència i l'intercanvi d'informació amb les autoritats reguladores i de supervisió d'arreu del món. Estableix una sèrie de terminis concrets per

Andorra pel que fa a l'adaptació legislativa sobre blanqueig de capitals, normes sobre els bitllets i les monedes de l'euro, la legislació financera i bancària, i la recollida d'informació estadística.

- 2013: L'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF) esdevé membre de l'Organització Internacional de Comissions de Valors (OICV) i signa el seu Memoràndum d'Entesa Multilateral (MMoU)¹ sobre Consulta i Cooperació i Intercanvi d'Informació, que formalitza la cooperació recíproca i l'intercanvi d'informació pel que fa a la regulació i la supervisió dels mercats de valors.
- 2014: Obertura de les negociacions per l'Acord d'Associació entre la UE i el Principat d'Andorra, el Principat de Mònaco i la República de San Marino, amb l'objectiu d'entrar a formar part del mercat únic de la UE, cooperar en polítiques d'altres àmbits, i eliminar obstacles al comerç i a la lliure circulació de les persones.
- 2014: Adopció de la declaració de l'OCDE sobre l'intercanvi automàtic d'informació, que ratifica així el compromís total d'Andorra amb la transparència i l'obertura.
- 2015: Signatura de l'Acord Multilateral d'Autoritats Competents (MCAA²) sobre la Norma Comuna de Declaració (CRS³) que obliga Andorra a aplicar l'única norma mundial d'intercanvi automàtic d'informació.

LA REFORMA GLOBAL DEL MARC REGULADOR D'ANDORRA I EL SEU PAPER EN EL CAS BANCA PRIVADA D'ANDORRA

El compromís d'Andorra amb la comunitat internacional es va posar a prova amb el cas Banca Privada d'Andorra (BPA). El mes de març del 2015, el FinCEN – xarxa per la repressió de delictes financers del Departament del Tresor dels EUA- va classificar BPA com una “institució financera que aixecava serioses preocupacions pel que fa al blanqueig de capitals”. Com a conseqüència directa de les incerteses generades pel cas BPA, la qualificació creditícia d'Andorra fou rebaixada de BBB+ a BBB.

Com a resposta, hi va haver una actuació ràpida i coordinada per part de tots els actors claus d'Andorra que tenia per objectiu minimitzar les conseqüències negatives sobre els clients titulars de dipòsits i els empleats de BPA. Els accionistes i els titulars d'obligacions foren els que varen suportar les pèrdues d'actius del patrimoni de BPA.

Les reformes estructurals que Andorra ja havia iniciat es van accelerar amb el cas BPA i foren clau per gestionar la reestructuració i la resolució de BPA. Per exemple, en el marc d'aquest cas s'aprovà la llei 8/2015, per introduir la creació de l'AREB sobre mesures urgents per a la reestructuració i la resolució d'institucions bancàries.

¹ En les seves sigles en anglès

² en les seves sigles en anglès

³ en les seves sigles en anglès

AVALUACIÓ DEL NIVELL DE RISC SECTORIAL PEL QUE FA AL BLANQUEIG DE CAPITALS I EL FINANÇAMENT DEL TERRORISME

Andorra ha analitzat en detall el risc de BC/FT per a cada sector econòmic. El sector dels serveis financers, que representa el 22% del PIB d'Andorra, és, de lluny, el més rellevant i està constituït per quatre subsectors: banca, gestió d'actius financers, assegurances, i altres (principalment serveis financers postals).

A més a més del sector financer, aquest document també analitza el risc de BC/FT per a les professions no financeres. Als efectes d'aquesta anàlisi s'han considerat les professions no financeres següents: advocats, notaris, economistes, comptables externs, auditors, assessors fiscals, gestories, establiments de joc d'atzar, agents immobiliaris, concessionaris de cotxes, i comerciants amb pedres i metalls preciosos.

Seguint la metodologia definida pel Banc Mundial, Andorra ha mapat el risc de BC/FT per a cada subsector. Aquesta metodologia considera el risc en base a dues dimensions: l'amenaça intrínseca que plantegen les característiques de cada sector, i la vulnerabilitat del sistema i del propi sector pel que fa al BC/FT. L'amenaça de cada sector s'ha analitzat en el mòdul corresponent (per més detalls vegeu "Anàlisi de les amenaces") mentre que aquesta part de l'informe detalla l'avaluació de la vulnerabilitat front el BC/FT:

- Les característiques intrínseques del **sector bancari** d'Andorra, especialment el seu alt volum (aproximadament 22.000 MEUR d'actius nacionals sota gestió), la internacionalització (38% dels actius nacionals sota gestió pertanyen a persones no residents a Andorra) i el perfil dels clients, incrementa la seva vulnerabilitat pel que fa al BC/FT. Dit això, s'ha progressat considerablement tant en el sistema financer com en el propi sector bancari per tal de reduir la vulnerabilitat front el BC/FT. En concret, el marc regulador del sector bancari ha dut a terme una profunda adaptació a les normes internacionals i el sector bancari ha millorat les seves mesures de prevenció de blanqueig de capitals i de lluita contra el finançament del terrorisme (LBC/CFT) a través de noves tecnologies per fer el seguiment de les transaccions, àrees de compliment normatiu dotades amb millors recursos, i nivells més alts de formació pels empleats. Tot i així, s'han de prendre altres mesures, ampliant el procés de coneixement del client (KYC⁴) a tots els clients i amb una major freqüència, afinar l'assignació automàtica de risc als perfils dels clients, ampliant la cultura del risc a tots els empleats i desenvolupant uns programes de formació més adaptats a cada funció.
- El **sector assegurador** representa un volum significativament menor que el del sector bancari (230 MEUR de primes totals d'assegurança de vida emeses el 2015) cosa que redueix la seva vulnerabilitat relativa al BC/FT. Tot i així, la seva concentració en productes d'inversió (és a dir, "unit-linked" o assegurances vinculades a una participació a un fons d'inversió), conjuntament amb la creixent importància del sector malgrat els esforços de diversificació del Principat, motiven parcialment la profunda reforma normativa que el Govern està duent a terme. Addicionalment, tot i que els principals actors en el mercat

⁴ En les seves sigles en anglès

de les assegurances de vida són les companyies d'assegurances propietat de bancs, les asseguradores locals també venen algunes pòlisses d'assegurança de vida. Com a conseqüència de les seves dimensions més reduïdes no tenen accés a les eines i als recursos que sí estan a disposició dels grups bancaris, cosa que incrementa la necessitat de dur a terme una supervisió reforçada de cara al futur.

- El **sector de gestió d'actius** està constituït per 2 tipus d'actors, els gestors d'actius propietat de bancs, amb una quota de mercat d'aproximadament un 94% dels actius sota gestió, i els gestors locals d'actius amb una quota de mercat d'aproximadament un 6%. El sector és més petit que el bancari, tot i que és força rellevant (aproximadament 14.000 MEUR d'actius sota gestió) i amb una internacionalització relativament elevada (42% del volum total de negoci és internacional), cosa que li confereix una certa vulnerabilitat al BC/FT.

És necessari destacar que tots els client d'una societat de gestió d'actius a Andorra han d'obrir un compte bancari en un dels bancs establerts a Andorra. Per tant, el volum de negoci considerat pel sector de la gestió d'actius (14.000 MEUR d'actius sota gestió) ja està inclòs en el sector bancari.

D'una banda, els gestors d'actius propietat de bancs aprofiten les capacitats de LBC/CFT de les seves societats matriu pel que fa a l'organització, els recursos, els sistemes i els processos. Tot i així, per la seva magnitud, els gestors locals d'actius presenten un grau més baix de sofisticació en els seus processos i recursos, que es veu compensat per la relació altament personalitzada amb els clients i també pel rigor de les seves polítiques internes.

Malgrat això, tots els clients tenen un compte bancari, cosa que implica que el seu procés d'acceptació com a client i les seves transaccions sempre estaran sotmesos, ultra a la supervisió de la societat de gestió d'actius, a la d'una entitat bancària, reduint així el risc relatiu de BC/FT.

- El **sector postal** té una vulnerabilitat limitada pel que fa al BC/FT a causa del volum marginal de fons transferits (uns 15.000.000.- €/anuals) i al perfil del client habitual. El sector se supervisa a Andorra en temes de prevenció de blanqueig de capitals. I tot i que a Andorra no hi ha normativa prudencial o de supervisió per al sector postal, ambdós actors pertanyen a operadors postals estrangers (ambdós empreses públiques) i, per tant, les seves empreses mare estan supervisades per Espanya i França des del punt de vista prudencial i de la LBC. A més a més, els límits pel que fa als imports que es poden transferir són relativament estrictes (la mitjana de les transaccions se situa per dessota el 300,00 €) abans d'aplicar mesures de diligència deguda reforçades.
- Com ja s'ha mencionat, les **professions no financeres** que s'han considerat a l'hora de realitzar l'anàlisi són: advocats, notaris, economistes, comptables externs, auditors, assessors fiscals, agents comercials o gestories, establiments de jocs d'atzar, agents immobiliaris, venedors de cotxes, i comerciants amb pedres i metalls preciosos. Tot i que, en general, aquestes activitats plantegen un risc més baix de BC/FT que el sector financer, els advocats presenten un risc de BC/FT entre mig i alt.

EL PLA D'ACCIÓ D'ANDORRA PER REDUIR EL RISC DE BC/FT

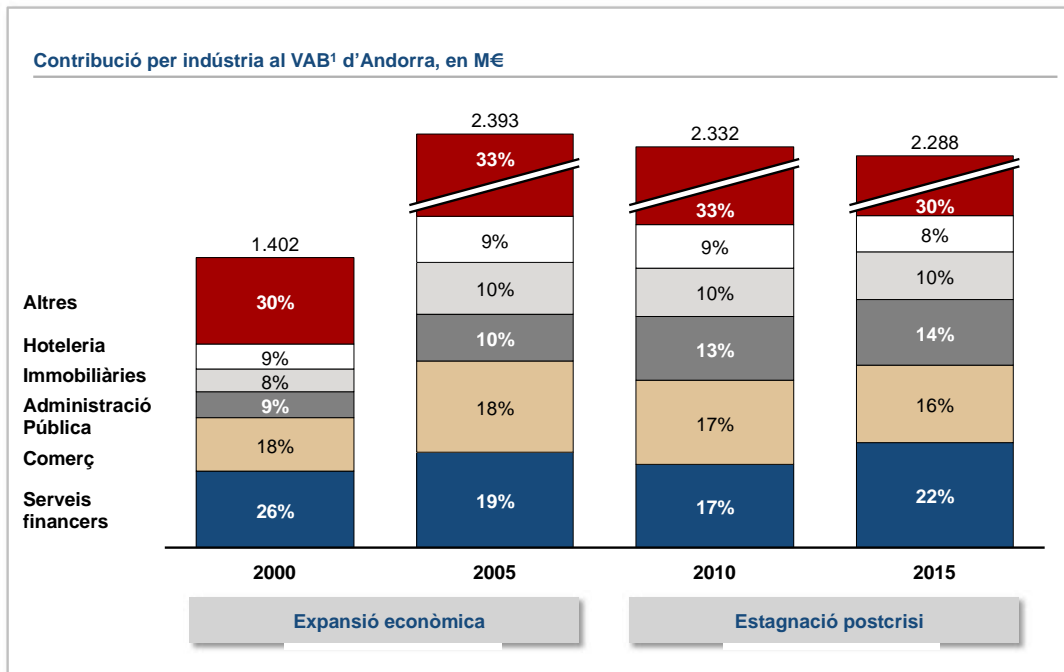
Basat en l'àmbit sectorial de l'ARN establert més amunt, el Govern d'Andorra, juntament amb el sector privat i totes les institucions públiques, ha desenvolupat un detallat pla d'acció que aprofita els progressos realitzats durant els darrers anys i que permetrà, així, reduir encara més el risc de BC/FT. El pla d'acció inclou iniciatives transectorials, i també iniciatives específiques per a cada sector.

Les iniciatives transectorials inclouen l'aplicació de totes les modificacions legislatives necessàries per tal de complir plenament amb les 40 recomanacions del GAFI abans de la propera Avaluació Mútua de MONEYVAL (2017), i un model de cooperació millorada entre els diferents actors pel que fa a la recollida de dades per avaluar el risc, la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals.

En l'àmbit sectorial s'han identificat diverses iniciatives per reforçar la funció de compliment normatiu, la cultura, la vigilància i la declaració de les entitats supervisades pel que fa a temes relacionats amb la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i la lluita contra el finançament del terrorisme (LBC/CFT)

Com a conseqüència de l'aplicació del pla d'acció, en el decurs dels propers anys s'espera reduir de manera significativa la vulnerabilitat de tots els sectors financers en matèria de BC/FT.

L'economia andorrana ha evolucionat en 2 fases ben diferenciades durant els darrers 15 anys

¹ Valor Afegit Brut

FONT: Departament d'Estadística d'Andorra

Expansió econòmica d'Andorra i estagnació postcrisi

Al llarg dels darrers 15 anys l'economia d'Andorra ha evolucionat en dues fases diferenciades. Primer, entre l'any 2000 i la crisi financera del 2008-09, amb un període d'expansió econòmica, i després amb un període d'estagnació postcrisi. Les xifres del PIB del Principat ofereixen una clara indicació d'aquesta evolució diferenciada: el PIB real va créixer considerablement d'uns 1.600 MEUR l'any 2000 a 2.250 MEUR l'any 2005 (aproximadament un 7,6% anual), però va caure just per sota dels 2.000 MEUR l'any 2010 i va estancar-se per sota dels 1.900 MEUR l'any 2014 (Annex 1).

Abans del 2008, Andorra era una economia en creixement basada en un sector comercial fort i un sector turístic dinàmic.

El comerç, que durant aquest període representava fins el 18% del PIB d'Andorra, oferia productes innovadors que no estaven disponibles en els països veïns.

Això, conjuntament amb una cartera de productes i marques força àmplia, i la competitivitat del país pel que fa als costos, en comparació amb els dels països veïns – gràcies tant a l'eficiència operativa com a incentius fiscals – van atraure un nombre significatiu de clients transfronterers tant d'Espanya com de França.

El sector turístic, alimentat en part pel sector comercial i representant al voltant d'un 9% del PIB nacional durant aquest període, va gaudir d'un creixement constant. El nombre de visitants internacionals va créixer d'11 milions l'any 2000 a 11,7 milions l'any 2004 (el 2004, 56% de visitants provenien d'Espanya i 41% de França). Andorra també va veure com els nombre d'establiments hotelers creixia de manera constant, passant de 883 l'any 2000 a 971 l'any 2004 (un increment del 10%).

La indústria financera d'Andorra, tot i ser la que aportava la major contribució al PIB d'Andorra, es basava llavors i principalment en el negoci interior, i va reduir la seva rellevància relativa sobre el PIB total passant de representar el 26% l'any 2000 al 19% l'any 2005.

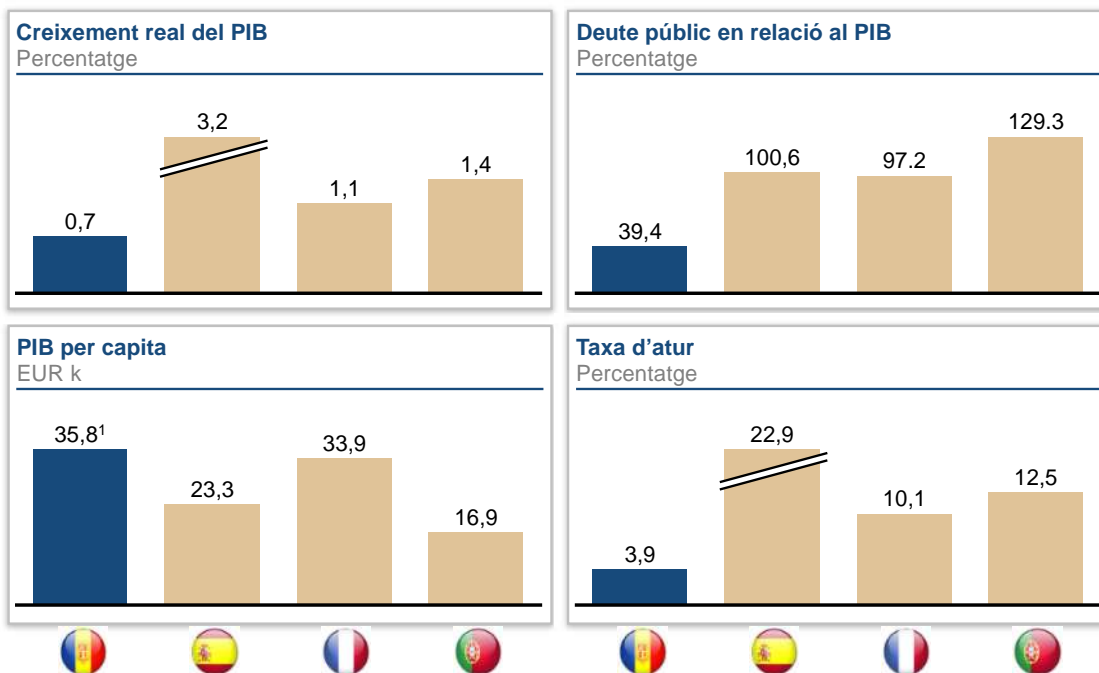
La crisi financera dels anys 2008-09, i la consegüent davallada econòmica que van patir els països veïns, van tenir un impacte significatiu a Andorra. L'índex de creixement del PIB francès va caure de 2,4% l'any 2006 a 0,2% l'any 2012, mentre que el d'Espanya va passar de 4,2% a -2,6% durant el mateix període. L'atur també va créixer en els dos països durant aquest període – de 8,8% a 9,8% a França, i de 8,5% a 24,8% a Espanya.

Aquesta desacceleració econòmica i la baixa internacionalització dels principals sectors econòmics d'Andorra van afectar tota l'economia.

ANNEX 2

Indicadors econòmics claus d'Andorra

2015

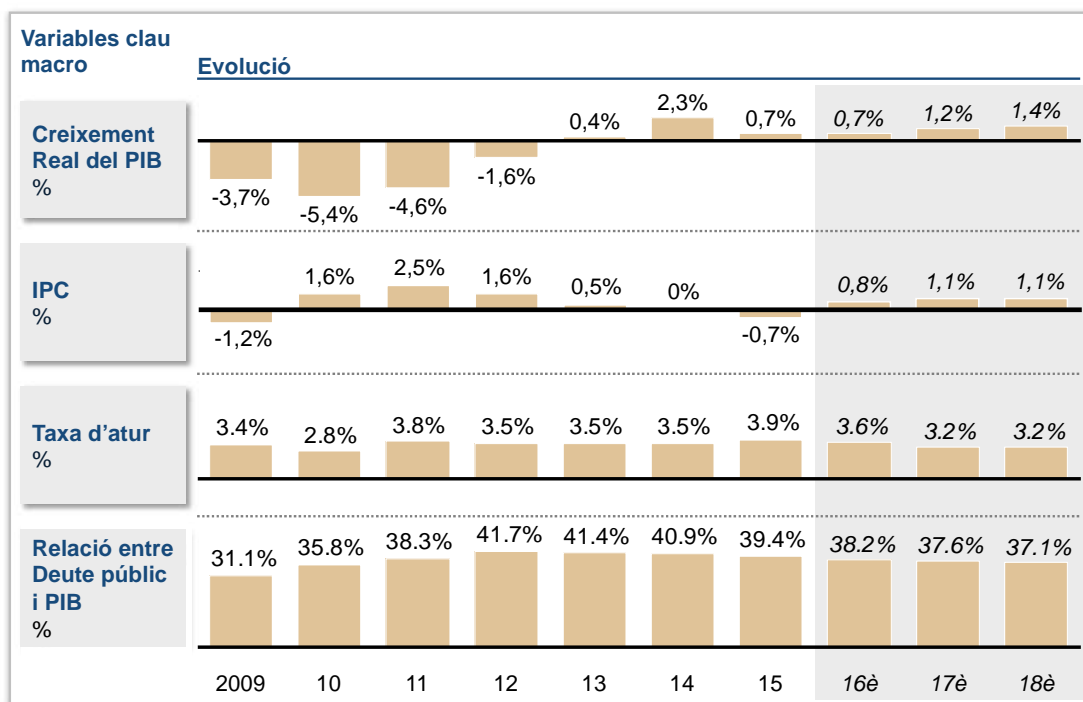

¹ Calculat amb l'estimació de població del Govern d'Andorra
 FONT Viewswire; Govern d'Andorra

ANNEX 3

La recuperació d'Andorra de la crisi financera

■ Previsió

FONT Standard & Poors, Departament d'estadística (Govern d'Andorra)

El procés de transformació d'Andorra s'inicià l'any 2009

Avui en dia, l'economia d'Andorra es caracteritza per una renda per capita alta en relació amb la dels seus veïns, que es combina amb un cert creixement del PIB, i un deute públic i una taxa d'atur baixos (Annex 2). El Principat ja s'ha recuperat de la crisi financera del 2008-09 i s'espera que en els propers anys tingui un creixement saludable, reforçat per la perspectiva macroeconòmica dels seus principals socis comercials, Espanya i França (Annex 3) facilitant així una profunda transformació, gràcies a l'agenda de reformes globals que el Govern va posar en marxa el 2009.

Els objectius d'aquest procés són obrir Andorra al món a través d'un creixement diversificat de la seva economia; assegurar la competitivitat d'Andorra en l'economia global; i reafirmar un compromís total i proactiu amb els estàndards internacionals.

Els serveis financers, especialment la banca, han estat un exemple clau d'internacionalització. Abans del 2008, els negocis bancaris d'Andorra estaven majoritàriament presents al Principat, però a partir del 2009 els bancs van impulsar una forta internacionalització. Com a resultat d'això, el nombre de països en els quals els bancs andorrans tenien filials va créixer de 6, abans del 2008, a 13 en el 2015; i mentre que amb anterioritat la seva presència internacional s'havia centrat en els països veïns, el 2014 estaven ben representats en regions com ara Amèrica Llatina i els Estats Units d'Amèrica.

Els elements cabdals del procés de transformació han estat els següents.

INTERNACIONALITZACIÓ DE L'ECONOMIA D'ANDORRA

Andorra ha consolidat el seu marc fiscal, fent-lo competitiu i homologable amb els d'altres països. Això s'ha complementat amb la signatura de sis acords per evitar la doble imposició (amb Espanya, França, Portugal, Luxemburg, Liechtenstein i els Emirats Àrabs Units) per promoure l'exportació de productes i serveis, com a part d'un impuls més ampli per reformar el seu marc fiscal. El govern està actualment negociant la signatura de nous acords de doble imposició amb altres països europeus.

A més, l'any 2012 va aixecar les restriccions per a la inversió estrangera i va oferir suport addicional per a l'establiment de noves empreses a Andorra a través de la iniciativa Actua. En concret, el Govern d'Andorra s'ha fixat l'objectiu d'atraure inversió estrangera en sectors específics on té un potencial avantatge competitiu, com ara la sanitat, l'educació o els esports.

UN CREIXEMENT ECONÒMIC DIVERSIFICAT

El motor de la diversificació es fonamenta en tres pilars principals:

- **La creació de clústers industrials específics.** Andorra ha facilitat la creació de clústers industrials per generar oportunitats d'inversió relacionades amb les

industries tradicionals com ara el comerç o el turisme. Fins a la data, l'esforç s'ha centrat en la sanitat i el benestar, l'educació, la innovació i els esports.

- **Suport per a les petites i mitjanes empreses.** Aquest esforç té com a objectiu facilitar una interacció més àgil entre l'administració pública i les empreses, donar suport a les empreses andorranes en el seu camí cap a la internacionalització i facilitar l'establiment de societats estrangeres a Andorra.
- **Atracció d'inversió estrangera directa.** L'objectiu aquí és atreure inversió estrangera en sectors específics en els quals Andorra té un avantatge competitiu potencial, com ara la sanitat, l'educació i els esports.

A més a més, l'estratègia intenta facilitar la revitalització de sectors cabdals de l'economia andorrana, especialment del turisme i del comerç.

En el **turisme** l'atenció se centra en la desestacionalització de la demanda fora de la tradicional temporada d'hivern: el Principat està fomentant el turisme d'estiu a través d'esdeveniment com el Tour de France o el Cirque du Soleil. També està invertint en infraestructures turístiques per fer front a les demandes i les activitats dels turistes d'estiu, i desenvolupant el capital humà en el sector.

En el **comerç**, l'objectiu inclou atreure marques internacionals per fer d'Andorra un destí de compres europeu, i mantenir l'avantatge competitiu dels preus d'Andorra a través de l'eficiència operativa i d'un marc fiscal beneficiós.

En el **sector financer**, Andorra intenta esdevenir un centre financer internacional de referència i de prestigi, diversificant cap a activitats que actualment no són claus en el sector.

COMPROMÍS PROACTIU ENVERS LA COMUNITAT INTERNACIONAL

Per promoure aquest objectiu, Andorra ha dut a terme un procés actiu per complir amb les normes internacionals. També ha incrementat la seva participació en les institucions internacionals – a través de la negociació d'un Acord d'Associació amb la Unió Europea⁵ (UE), l'avaluació d'organitzacions internacionals com ara el Fons Monetari Internacional (FMI), MONEYVAL i l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament a Europa (OCDE), i la seva intenció declarada d'esdevenir membre del FMI.

La profunda transformació normativa d'Andorra es va iniciar l'any 2009 amb la Declaració de Paris. Tot i així, aquests esforços es van basar en una sèrie de mesures preses entre el 2000 i el 2008, entre les que figuren:

- 2000: Cooperació penal internacional sobre lluita contra el blanqueig de diners (LBC) i contra el finançament del terrorisme (CFT). Aquest any va marcar la primera llei d'Andorra contra la delinqüència internacional. La llei defineix uns procediments estrictes per identificar clients i estableix uns procediments i

⁵ Juntament amb Mònaco i San Marino

controls sòlids per detectar i declarar els delictes de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme (BC/FT).

- 2001: Acord de col·laboració amb el Servei d'Impostos Interns dels EUA. Totes les entitats financers a Andorra han signat posteriorment aquest acord, obtenint l'estatus d'Intermediari Qualificat (IQ)
- 2005: Modificació del Codi Penal per adaptar-lo als estàndards europeus i internacionals
- 2005: Acord de cooperació amb la UE per consolidar i ampliar les estretes relacions ja existents entre la Comunitat Europea i el Principat d'Andorra. Entre altres coses, el Consell General va ratificar l'acord relatiu a les rendes provinents de l'estalvi en forma de pagament d'interessos (Directiva del Consell 2003/48/CE)

Partint d'aquestes bases, els moments cabdals de la transformació d'Andorra des de l'any 2009 inclouen:

- 2009: Declaració de Paris. Aquest acord sense precedents i que es detalla més avall, contempla l'intercanvi d'informació fiscal a la demanda amb 17 estats membres de la UE. Andorra convergeix cap els estàndards internacionals fixats per l'OCDE als models fiscals.
- 2011: Memoràndum d'Entesa (MoU) entre l'INAF i el Banc d'Espanya per la cooperació en la supervisió bancària entre ambdós òrgans de supervisió. El 2014 l'INAF va acordar l'intercanvi d'informació amb el Banc Central Europeu en base al MoU signat amb el Banc d'Espanya.
- 2011: Acord monetari amb la UE. Aquest acord formalitza la col·laboració, l'assistència i l'intercanvi d'informació recíprocs amb les autoritats reguladores i de supervisió d'arreu del món. Estableix una sèrie de terminis concrets per les quatre principals àrees reguladores d'Andorra.
- 2012: Llei d'inversió estrangera. Aquest llei facilita una obertura gradual de l'economia andorrana al capital estranger.
- 2013: L'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF) esdevé membre de l'Organització Internacional de Comissions de Valors (OICV) i signa el seu Memoràndum d'Entesa Multilateral (MMoU⁶) sobre Consulta i Cooperació i Intercanvi d'Informació, que formalitza la cooperació recíproca i l'intercanvi d'informació pel que fa a la regulació i la supervisió dels mercats de valors.
- 2014: Obertura de les negociacions per l'Acord d'Associació entre la UE i el Principat d'Andorra, el Principat de Mònaco i la República de San Marino, amb l'objectiu d'entrar a format part del mercat únic de la UE, cooperar en polítiques

⁶ En les seves sigles en anglès.

d'altres àmbits, i eliminar obstacles al comerç i a lliure circulació de les persones.

- 2014: Adopció de la declaració de l'OCDE sobre l'intercanvi automàtic d'informació.
- 2015: Signatura de l'Acord Multilateral d'Autoritats Competents (MCAA⁷) sobre la Norma Comuna de Declaració (CRS⁸) que obliga Andorra a aplicar l'única norma global d'intercanvi automàtic d'informació (vegeu el detall més avall)
- 2015: Signatura de l'Acord d'Informació Fiscal amb la UE.

La Declaració de Paris. La Declaració de Paris (2009) representa el compromís sincer d'Andorra de tendir vers l'homologació amb les normes dels seus països veïns. Aquesta declaració marca el punt de partida per a l'homologació amb els estàndards internacionals en matèria fiscal. La Declaració es materialitza a través d'acords bilaterals d'intercanvi d'informació fiscal amb 17 països: Liechtenstein, Mònaco, San Marino, Àustria, França, Bèlgica, Argentina, Holanda, Portugal, Espanya, Dinamarca, Fèroe, Finlàndia, Groenlàndia, Islàndia, Noruega i Suècia. Va permetre que Andorra sortís de la "llista negra" de països de l'OCDE i va facilitar l'alienació amb els estàndards internacionals.

L'acord es limita a l'intercanvi d'informació necessària als efectes de la recaptació d'impostos i per a dur a terme qualsevol investigació que hi estigui relacionada. Manté la plena confidencialitat de l'intercanvi d'informació - la informació només es comparteix amb aquelles autoritats que ho sol·licitin amb objectius fiscals.

Intercanvi automàtic d'informació (Llei de compliment tributari dels comptes estrangers –FATCA⁹- / Norma Comuna de Declaració –CRS-. El 3 de desembre de 2015, Andorra va signar l'Acord Multilateral d'Autoritats Competents (MCAA¹⁰) sobre la Norma Comuna de Declaració (CRS), esdevenint la 75a jurisdicció a adherir-s'hi i adoptant així l'obligació d'aplicar l'única norma global d'intercanvi automàtic d'informació desenvolupada per l'OCDE.

Durant 2016 el Govern (representat pel Ministeri de Finances) ha endegat esforços per adaptar la infraestructura de les TI del sector als requisits de NCD (CRS).

Amb la vista posada en la visita que MONEYVAL té programada per l'any 2017, Andorra està duent a terme les modificacions legislatives necessàries per tal de tipificar el delictes fiscal, fins ara l'únic delictes fiscal que es podia aplicar era el relacionat amb les rendes provinents de l'estalvi.

⁷ En les seves sigles en anglès.

⁸ En les seves sigles en anglès.

⁹ En les seves sigles en anglès.

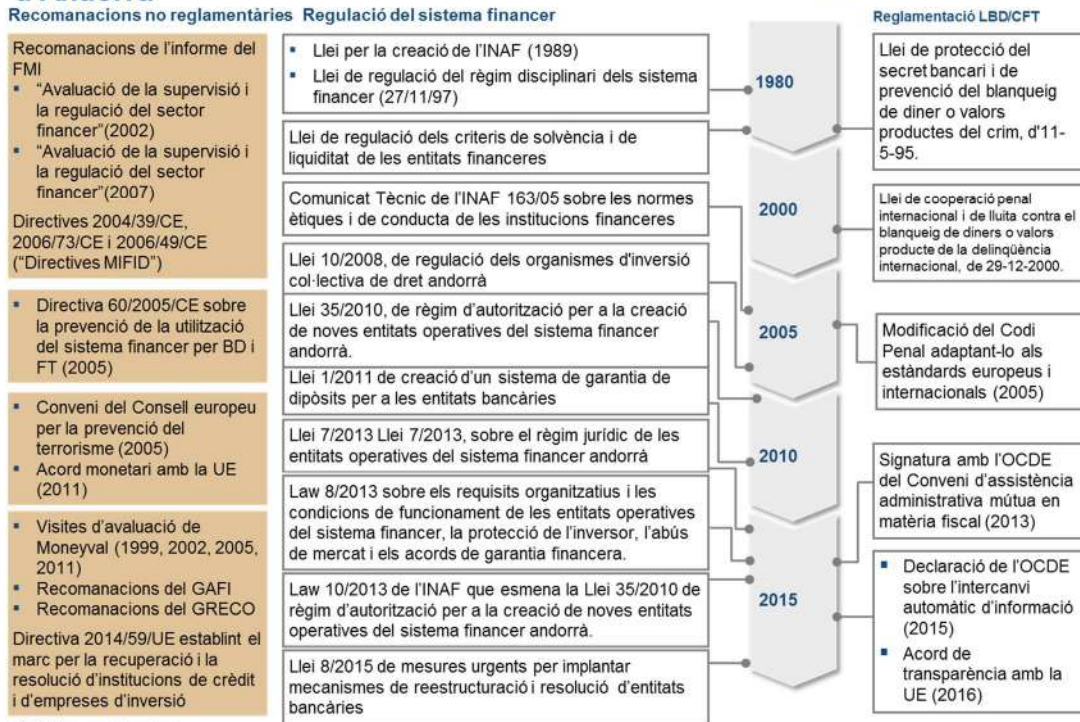
¹⁰ En les seves sigles en anglès.

Tot i que el tema ja va ser plantejat durant la quarta visita avaluació de MONEYVAL (2011) no es va considerar important en aquell moment pel que fa a la doble incriminació o tipificació (*“Contràriament a altres països, l’evasió fiscal no és generalment un delictes, però Andorra intenta ser flexible per tal d’assolir els requisits de la doble incriminació”*¹¹)

No obstant, per tal de completar la llista de delictes subjacents relacionats amb el blanqueig de capitals (Recomanació R.3 del GAFI), Andorra ha d’incloure el delictes fiscal en la definició de blanqueig de capitals. Això es veu reforçat pel fet que la Directiva 2015/849 de la UE estableix l’obligació d’incloure el delictes fiscal com activitat delictiva dins dels terminis establerts per l’Acord Monetari signat per Andorra el 2011.

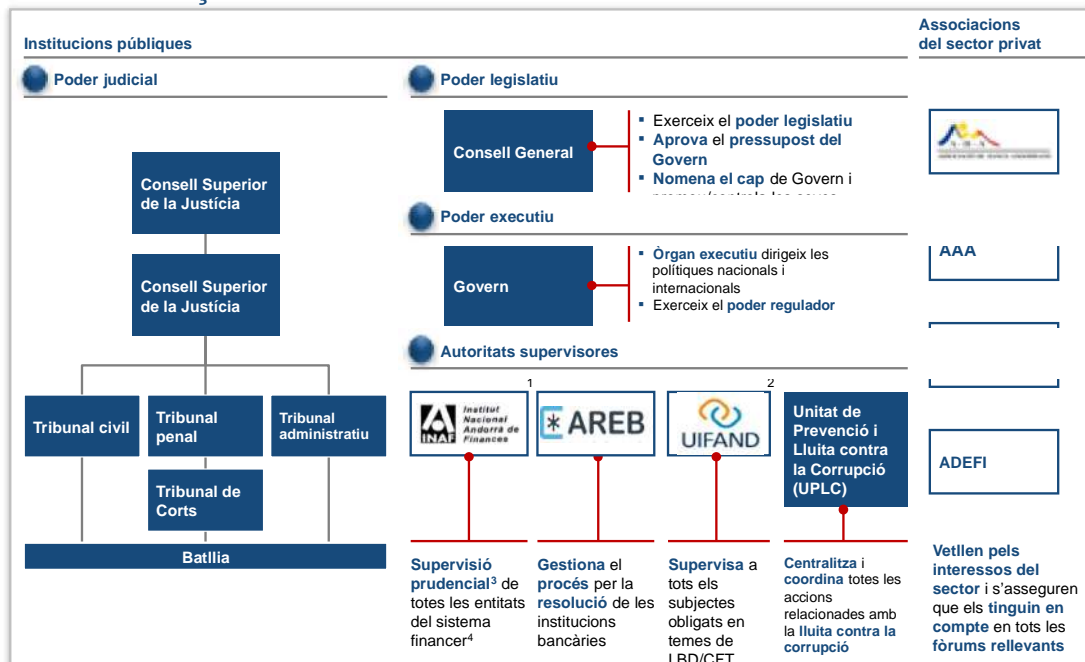
¹¹ Informe de la 4a visita d’avaluació a Andorra. 8 de març 2012. MONEYVAL

Evolució del marc regulador dels serveis financers d'Andorra

El marc institucional andorrà s'ha reforçat per supervisar de manera eficaç els diferents sectors

NO-EXHAUSTIU

1 El Govern proposa la presidència al Consell General; 2 El Director de la UIFAND és nomenat pels Ministres de Justícia, Interior i Finances; 3 També inclou la supervisió de conductes; 4 Un cop s'apliqui el marc regulador pel sector assegurador l'INAF s'encarregarà de la seva supervisió prudencial

FONT Marc legislatiu d'Andorra

REFORMA INTEGRAL DEL MARC INSTITUCIONAL I NORMATIU DEL SISTEMA FINANCER D'ANDORRA

Andorra ja ha dut a terme esforços significatius per tal de reforçar el marc regulador del seu sistema financer, especialment pel que fa a qüestions de prevenció de blanqueig de capitals i de lluita contra el finançament del terrorisme (LBC/CFT), motivat per una sèrie de recomanacions externes no normatives (Annex 4).

Regulacions internes recents, que resulten del procés de maduració intrínseca del sector, inclouen: Llei 8/2015 sobre mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats; Llei 7/2013 que regeix el regim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà; Llei 8/2013, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera; Llei 10/2013 sobre l'Institut Nacional Andorrà de Finances; Llei 1/2011 sobre la creació d'un sistema de garantia de dipòsits per a les entitats bancàries; i la Llei 10/2008 que regula els organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà.

Aquestes adaptacions legislatives estan motivades per la visió i l'estratègia d'Andorra que desitja esdevenir un país internacionalitzat amb un centre financer rellevant i plenament compromès amb la comunitat internacional. Això s'ha vist reforçat, entre altres, per les recomanacions externes com ara les visites d'avaluació mútua del MONEYVAL (1999, 2002, 2005 i 2011), les recomanacions del GAFI, l'Acord Monetari amb la UE (especialment aquells terminis relacionats amb l'adaptació del marc regulador en l'àmbit financer), i les Directives europees subsegüents.

El marc institucional necessari per a l'aplicació de les esmentades regulacions també s'ha vist reforçat, ja que actualment està constituït per múltiples actors (Annex 5). En l'àpex hi ha el Consell General, que exerceix el poder legislatiu, aprova el pressupost del Govern i designa el cap de Govern i supervisa la seva administració. El Govern dirigeix les polítiques nacional i internacional i exerceix la potestat normativa. Addicionalment hi ha quatre institucions reguladores:

- **La Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND).** Aquesta institució és la responsable d'inspeccionar i supervisar a tots els subjectes obligats afectats per la Llei de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals. Recull i analitza les declaracions de les parts supervisades; col·labora amb les autoritats nacionals i internacionals en matèria de LBC/CFT; prepara estadístiques per avaluar l'eficàcia de les mesures preses; i, quan cal, imposa sancions administratives. La UIFAND també sotmet propostes legislatives al Govern en matèria de LBC/CFT. El Director de la UIFAND es nomena conjuntament pels Ministres de Justícia, Interior i Finances.
- **L'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF).** Aquesta institució supervisa totes les entitats del sistema financer des d'un punt de vista prudencial i la Llei 10/2013 de 23 de maig li confereix les funcions següents:
 - Emetre, entre altres, comunicats tècnics, comunicacions i/o recomanacions, per desenvolupar la reglamentació i les normes tècniques instrumentals en relació amb l'exercici de les activitats bancàries;

- Examinar i resoldre qualsevol sol·licitud presentada a l'INAF per a l'obtenció d'una llicència o autorització per operar en el sistema financer andorrà;
 - Exercir com a autoritat competent i supervisora sobre totes les entitats supervisades i sobre aquelles persones, físiques o jurídiques, que estiguin o puguin estar sotmeses a la supervisió de l'INAF;
 - Supervisar en base consolidada les entitats operatives del sistema financer;
 - Exercir els poders disciplinari i sancionador sobre les entitats supervisades i sobre totes aquelles persones, físiques o jurídiques, fora del sistema financer sobre les quals la legislació vigent atorgui aquesta competència a l'INAF;
 - Examinar i resoldre les sol·licituds d'autorització d'inscripció d'actes administratius d'acord amb la legislació vigent ;
 - Atendre i gestionar les reclamacions de clients de les entitats supervisades presentades davant de l'INAF;
 - Realitzar les tasques associades a la representació d'Andorra a nivell internacional, en relació amb temes específics que afectin el sector financer;
 - Prestar els serveis de tresoreria de l'Estat i dur a terme la gestió financera per de les emissions de deute públic del Principat d'Andorra;
 - Recollir els dipòsits i les fiances constituïts en aplicació de la legislació vigent i de decisions judicials;
 - Emetre a petició del Govern, informes i dictàmens sobre la legislació relativa al sistema financer i sobre les demés matèries competència de l'INAF i proposar, a iniciativa pròpia, mesures susceptibles de millorar l'ordenació i la regulació del sistema financer;
 - Assessorar al Govern en temes relatius a la política econòmica i financera;
 - Elaborar estudis i estadístiques relatives al sistema financer.
- **Unitat de Prevenció i Lluita contra la Corrupció (UPLC).** Aquesta unitat fou creada l'any 2008 de conformitat amb les recomanacions del GRECO i té les funcions següents quant a la coordinació de les iniciatives públiques i privades per la lluita contra la corrupció:
 - Fer el seguiment de les tendències i evolucions internacionals en la lluita contra la corrupció, i impulsar adaptacions normatives;
 - Proposar, promoure i aplicar les polítiques anticorrupció en l'àmbit nacional;
 - Impulsar i promoure codis de conducta i/o principis d'ètica professional en el sector públic i fer el seguiment de la seva aplicació i adaptació
 - Assegurar la formació i la sensibilització de col·lectius, facilitar assessorament tècnic i col·laboració en temes relacionats amb la corrupció, amb tots els departaments de l'Administració central i, si escau, amb les administracions comunals, les entitats públiques, les parapúbliques i el sector privat que així ho sol·licitin.

- Promoure la transparència dels procediments administratius i la comunicació amb el públic en general, fent de medidora, si convé, en els processos d'obtenció d'informació de l'Administració.
- **Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB).** Aquesta institució és l'encarregada de gestionar el procés de resolució de les institucions de crèdit i de les empreses d'inversions.

A més a més, les següents associacions sectorials canalitzen la comunicació en l'àmbit sectorial amb les institucions públiques i vetllen pels interessos del sector:

- Associació de Bancs Andorrans (ABA) pel sector bancari
- Associació de Societats Andorranes d'Assegurances i Reassegurances (ASAAR) per companyies d'assegurances propietat d'entitats bancàries i companyies d'assegurances locals.
- Associació d'Asseguradors d'Andorra (AAA) per les delegacions locals de companyies d'assegurances estrangeres.
- Associació d'Entitats Financeres (ADEFI) pels gestors locals d'actius.

La resposta de les autoritats andorranes i del sector financer al cas de blanqueig de capitals de Banca Privada d'Andorra

El compromís d'Andorra amb la comunitat internacional es va posar a prova amb el cas Banca Privada d'Andorra (BPA). El 10 de març del 2015, el FinCEN – xarxa per la repressió de delictes financers del Departament del Tresor dels EUA- va classificar BPA com “una institució financera que aixecava serioses preocupacions quant al blanqueig de capitals” en base a quatre casos que estaven essent investigats pels tribunals entre el 2010 i el 2013. Com a conseqüència directa de les incerteses generades pel cas BPA, la qualificació creditícia d'Andorra fou rebaixada, el 27 de març del 2015, de BBB+ a BBB-

Com a resposta, hi va haver una actuació ràpida i coordinada per part de tots els actors claus d'Andorra, incloses les autoritats administratives del Principat –Govern, l'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF), i la Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND)- les seves autoritats judicials, i el propi sector bancari. Tots aquests actors compartien l'objectiu de protegir els clients i els inversors de BPA, i de portar per davant dels tribunals qualsevol blanqueig de capitals i risc sistèmic.

ELEMENTS CLAU DE LA RESPOSTA D'ANDORRA

El Principat d'Andorra ja havia pres una actitud proactiva, anys abans del cas BPA, en relació als quatre casos als quals el FinCEN va fer referència el 2015. Guiada pel compromís internacional d'Andorra, la UIFAND ja havia iniciat diverses investigacions en cooperació amb autoritats internacionals pel que fa als casos suara esmentats i això en els anys 2010, 2011, 2012 i 2013, alguns d'ells iniciats com a conseqüència d'una declaració d'operació sospitosa (DOS) i en altres casos per iniciativa pròpia. Les investigacions foren traslladades a la Fiscalia General i, en el moment de la publicació de la nota del FinCEN, els tribunals andorrans ja estaven realitzant investigacions judicials.

El mes de març del 2015, les mesures preses per les autoritats andorranes en resposta a l'anunci fet pel FinCEN tenien per objectiu:

- Protegir els clients i els inversors de BPA, preservant l'estabilitat de l'entitat i la seva operativa
- Gestionar i mitigar qualsevol risc en el si de BPA relacionat amb la prevenció i la lluita contra el blanqueig de diner i el finançament del terrorisme.
- Gestionar i mitigar qualsevol risc de contagi a la resta del sector bancari d'Andorra.

La reacció immediata de les autoritats administratives andorranes (és a dir, Govern, INAF i UIFAND) es va traduir en les accions concretes que es detallen a continuació per ordre cronològic:

- **Sancions administratives contra BPA.** L'INAF va incoar un procediment sancionador contra BPA que es va dur a terme en estreta col·laboració amb la UIFAND. A més a més, el Consell d'Administració de l'INAF va aprovar la intervenció preventiva de BPA per restringir l'àmbit d'actuació del banc; i va nomenar dos controladors, ambdós empleats de l'INAF, col·locant-los a BPA per tal de controlar la seva activitat.
- **Incrementar el grau d'intervenció a BPA.** El dia 11 de març del 2015, l'INAF aprova incrementar el nivell d'intervenció a BPA i adopta noves mesures cautelars a fi i efecte de protegir els clients i els inversors de BPA. Aquestes mesures inclouen la suspensió del Consell d'Administració de BPA, del director general i de dos altres membres de l'alta direcció, i designa a tres administradors provisionals del banc.
- **Reforçar els procediments de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (LBC/CFT).** L'INAF contracta a l'empresa PwC per realitzar una revisió global i independent del programa de compliment normatiu de BPA i per fer recomanacions de millora de conformitat amb els estàndards dels EUA quant al compliment normatiu en relació amb la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i les millors pràctiques globals.
- **S'aproven mesures legislatives especials.** El Govern d'Andorra aprova un decret que permet als nous administradors provisionals de BPA adoptar les mesures necessàries per tal de fer front a la situació. Aquestes inclouen la limitació dels reintegraments a 2.500.- € setmanals per cada compte bancari - per xecs, transferències nacionals i internacionals, mètodes de pagament, lletres i reintegraments en efectiu.
- **Aprovació de la Llei 8/2015 el 2 d'abril de 2015.** Aquesta llei contempla la introducció de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i de resolució d'entitats bancàries i crea una nova agència governamental, l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB), encarregada de reestructurar i resoldre BPA. Això de conformitat amb la Directiva europea 2014/59/UE.
- **L'AREB passa a tutelar BPA i s'inicia el procés de resolució.** El 27 d'abril del 2015, l'AREB assumeix la tutela de BPA, iniciant el procés de resolució del banc, que inclou la transferència dels actius i passius i de qualsevol altre dret i obligació a un "banc pont" i subsegüentment la venda del negoci. Aquesta decisió va ser cabdal, ja que va permetre a l'AREB evitar la liquidació judicial de BPA i la subsegüent retallada dels dipòsits dels clients.
- **Reestructuració i resolució de BPA.** Aquest procés, que va iniciar-se el 27 d'abril del 2015, consisteix en la segregació d'actius i passius considerats legítims al "banc bo" i els actius no legítims al "banc dolent". Amb aquest objectiu el Consell d'Administració de l'AREB aprova l'avaluació de la cartera de clients de BPA per part d'experts independents a través d'un procés extremadament rigorós, en el qual totes les operacions dels clients es revisen una a una, tenint com a resultat una valoració negativa pel banc de 313€ milions. Els

passos realitzats per absorbir la valoració negativa inclouen la total amortització del capital de BPA, la utilització d'instruments híbrids, i l'amortització dels titulars de deute subordinat. Addicionalment, es va requerir una ampliació de capital de 27 milions d'euros per Vall Banc (vegeu més avall) per complir amb el capital mínim requerit per obtenir una llicència bancària a Andorra. Això es va fer a través de l'emissió de noves accions subscrietes per l'AREB a través del fons novament creat (FAREB).

- **Creació del nou banc, Vall Banc.** Els actius i passius legítims de BPA foren transferits a Vall Banc, el “banc bo” de nova creació al qual es va atorgar una llicència bancària. Això fou essencial per permetre l'obertura de comptes prop dels corresponsals i dels custodis. El procés de transferència s'inicia el 29 d'octubre del 2015. Finalment, es van transferir a Vall Banc uns 27.000 clients, amb un volum total de 2.600 MEUR. Es van bloquejar a BPA 923 clients amb un volum de 1.000 MEUR. Els altres 1.242 clients amb 700 milions de volum podran ser transferits a BPA sempre i quan lliurin la documentació que els ha sol·licitat l'AREB.
- **Venda de Vall Banc al fons d'inversió americà J.C. Flowers & Co.** L'empresa fou seleccionada com a compradora de Vall Banc el 21 d'abril del 2016, i la venda efectiva (per 29 MEUR) es va formalitzar el 14 de juliol de 2016 després d'obtenir l'aprovació de l'INAF i de la UIFAND.

En paral·lel a les mesures suara esmentades, les autoritats judicials andorranes van col·laborar intensament en el cas BPA. En concret els tribunals andorrans, el Fiscal General i el batlle competent designat per instruir els casos van accelerar el procés d'investigació. El resultat fou la detenció el 13 de març de 2015 del director general de BPA i el bloqueig dels seus actius.

Pel que fa al sector bancari, totes les institucions bancàries d'Andorra van donar suport a la liquiditat de BPA per tal d'assegurar que els fons dels clients no es veiessin afectats; com a conseqüència d'això, no es va haver de recórrer al fons de garantia de dipòsits. Addicionalment, poc després d'esclatar el cas, totes les altres institucions bancàries d'Andorra van iniciar revisions externes i independents (a més a més de les auditories externes obligatòries) per garantir la solidesa i l'eficàcia de les seves polítiques, i dels seus processos i controls interns. L'Associació de Bancs Andorrans (ABA) ja ha iniciat una actualització del Codi de Conducta sectorial i intensificarà el control pel que fa a la seva aplicació.

En general, el cas BPA no ha tingut un impacte negatiu en el procés de convergència amb Europa del sector bancari andorrà. Totes les entitats han mostrat una forta trajectòria de reforçament dels seus controls interns i han posat en pràctica polítiques més àmplies de LBC/CFT. A més a més, aquest cas no ha tingut un gran efecte en la situació habitual del sector, ja que, en termes interanuals, el total d'actius gestionats s'incrementà en 2,8% el 2015.

CONCLUSIONS I PRINCIPALS RESULTATS

Les institucions d'Andorra han mostrat una forta determinació i coordinació a través de la seva reacció col·lectiva amb motiu del cas BPA. Això va portar al FinCEN a retirar, el

19 de febrer del 2016 “les seves conclusions i proposta de regulació de conformitat amb l’Article 311 quant a BPA [...] tenint en compte que ja no opera de manera que suposi una amenaça pel sistema financer dels Estats Units” – just 11 mesos després d’haver classificat a BPA com “una institució financera que aixeca serioses preocupacions quant al blanqueig de capitals”. El FinCEN també va manifestar que “les autoritats d’Andorra han assumit el control i la gestió de les operacions de BPA, han detingut el seu director general, imputant-li un delict de blanqueig de diner, i es troben en la fase final d’aplicar un pla de resolució que està aïllant els actius, passius i clients de BPA que aixequen preocupacions quant al blanqueig de capitals [...] el FinCEN creu que les mesures preses per les autoritats andorranes són suficients per protegir el sistema financer dels Estats Units del risc de blanqueig de diner prèviament associat amb BPA.”

D’altra banda, el fet que Vall Banc hagi estat adquirit per una empresa d’inversions americana reforça la conclusió que les autoritats andorranes i el seu sector bancari han gestionat el cas BPA d’una manera efectiva.

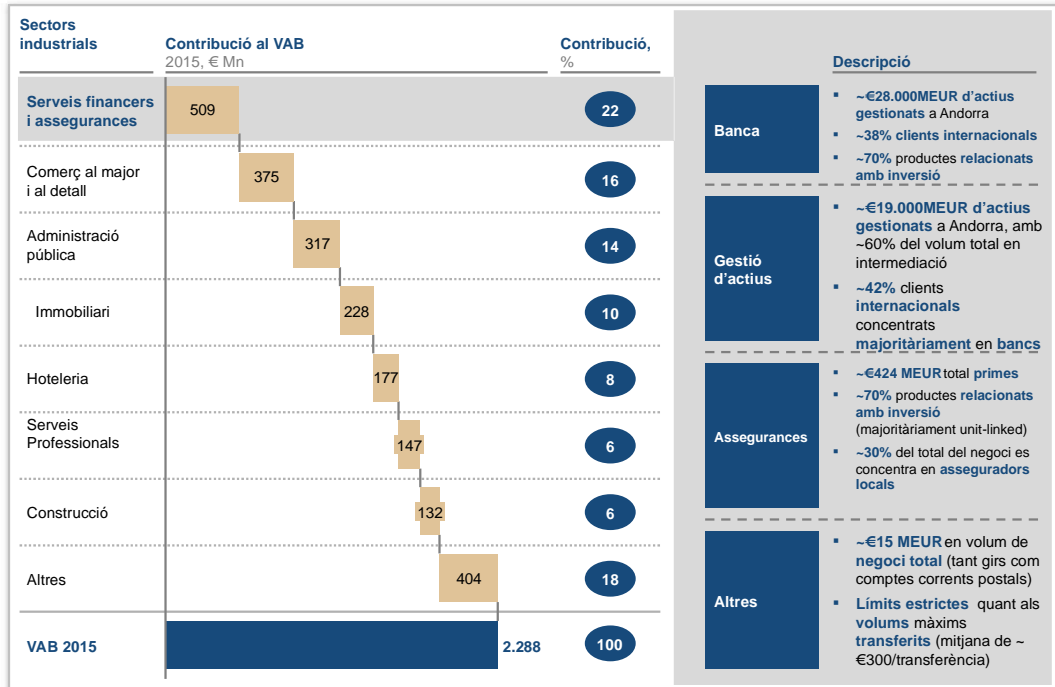
El sector bancari ha reaccionat al cas BPA incrementant de manera encara més significativa la seva sensibilització quant a les qüestions relatives a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

En resum, el sistema financer andorrà i les seves autoritats han reforçat de manera significativa la lluita contra el blanqueig de capitals.

ANNEX 6

Anàlisi del risc de BD & FT per a cada sector econòmic d'Andorra

Desglossament del VAB¹ d'Andorra per sector

¹ Valor Afegit Brut
FONT Departament d'Estadística d'Andorra

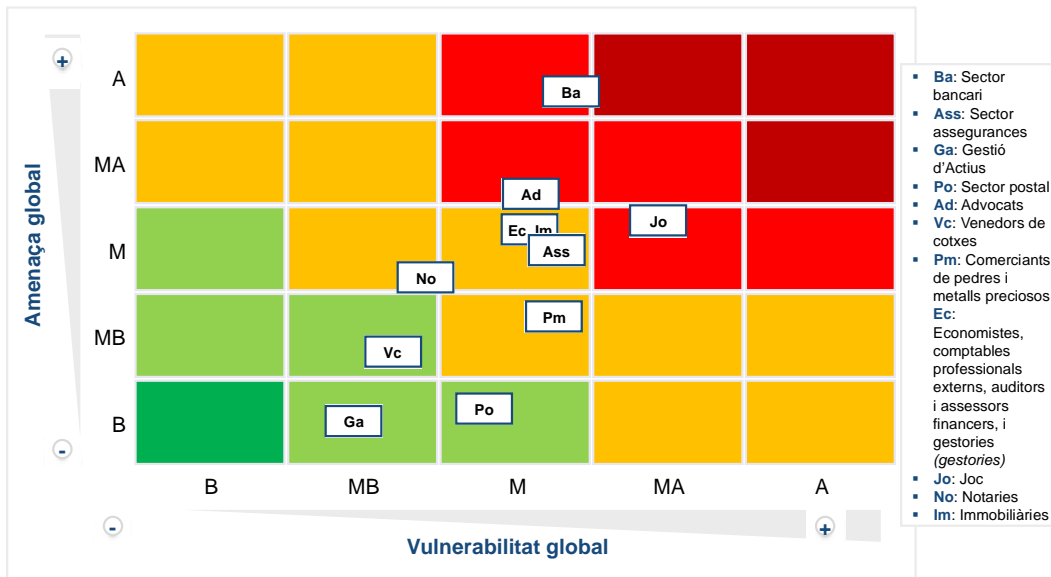
ANNEX 7

Matriu del risc de blanqueig de diners a Andorra

Avaluació del Risc Nacional

Avaluació del risc:

- Alt
- Mig-alt
- Mig
- Mig-baix
- Baix

Avaluació a nivell sectorial sobre el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme

Andorra ha analitzat en detall el risc de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme (BC/FT) per aquells sectors que estan subjectes a la regulació relativa a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (LBC/CFT). El sector dels serveis financers, que representa el 22% del PIB d'Andorra, és, de lluny, el més rellevant (Annex 6). Està constituït, alhora, per quatre subsectors: banca, gestió d'actius, assegurances, i altres (principalment serveis postals financers).

Seguint la metodologia definida pel Banc Mundial, Andorra ha localitzat el risc de cada sector (Annex 7). Aquesta metodologia considera el risc en base a dues dimensions: l'amenaça intrínseca que plantegen les característiques de cada sector, i la vulnerabilitat del sistema i del propi sector pel que fa al BC/FT. Tal com mostra la matriu, els sectors BC/FT difereixen de manera considerable.

Elements de risc transectorial del sector financer: A més a més de les característiques intrínseques de cada sector hi ha diversos temes que afecten el risc de BC/FT del sistema financer en general:

- **El marc regulador.** El marc regulador en matèria de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (LBC/CFT) ha evolucionat de manera significativa envers els estàndards internacionals tal qual s'estableix en els terminis de l'Acord Monetari i en les recomanacions internacionals (és a dir, MONEYVAL, FMI) i ja es considera relativament complet. Tot i així, encara hi ha alguns aspectes del marc regulador actual que s'haurien d'adaptar (vegeu el pla d'acció)
- **Supervisió.** En el decurs dels darrers anys la UIFAND ha incrementat els seus recursos i les seves capacitats (passant de 3 a 8 empleats), reforçant així el seu paper de supervisió, -incloent un pla anual d'inspeccions in situ i una avaluació del risc-, i té la possibilitat d'imposar unes sancions que es consideren suficientment dissuasives per part del sector financer. Tot i així, hauria de continuar reforçant-se amb més funcions i més recursos en la línia dels exemples internacionals de jurisdiccions similars.
- **Comunicació entre el sector públic i el sector privat.** La indústria financera té diverses associacions sectorials (ABA, ADEFI, ASAAR, AAA) que actuen com a pont entre els sectors públic i privat. Ara bé, s'hauria de tendir cap un model de cooperació reforçat entre els diferents actors pel que fa a l'avaluació del risc relatiu a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals.

Sector bancari: Les característiques intrínseques del **sector bancari** d'Andorra, especialment el seu alt volum (aproximadament 22.000 MEUR d'actius nacionals sota gestió), la internacionalització (38% dels actius nacionals sota gestió pertanyen a no residents a Andorra) i el perfil dels clients, incrementa la seva vulnerabilitat pel que fa al BC/FT. Dit això, s'ha progressat considerablement tant en el sistema financer com en el propi sector bancari per tal de reduir la vulnerabilitat front el BC/FT. En concret, el

marc regulador del sector bancari ha dut a terme una profunda adaptació a les normes internacionals.

Els bancs andorrans han dotat les seves àrees de compliment normatiu amb recursos i capacitats addicionals de conformitat amb les responsabilitats que se'ls requereixen, reforçant en els darrers anys la seva independència i facultats. El sector també té uns processos i polítiques per conèixer el client (KYC¹²) - estrictes a l'hora d'acceptar nous clients-, i els bancs s'han adaptat a les noves tecnologies fent evolucionar els seus sistemes de seguiment i control de transaccions. En el decurs del dos darrers anys, el sector ha incrementat de manera significativa la formació dels seus empleats (entre el 2014 i el 2015 s'han més que doblat els recursos destinats a formació) i tots els bancs andorrans tenen programes anuals de formació sobre la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme destinats a tota la plantilla. Finalment, tots els bancs tenen àrees d'auditories que supervisen la funció de compliment normatiu pel que fa a la LBC/CFT.

Entre les àrees que cal millorar destaquem:

- Els bancs andorrans haurien d'assegurar-se que tots i cadascun dels membres de la seva organització entenen la importància de la funció de compliment normatiu i també la cultura del risc.
- S'haurien d'aplicar els procediments de KYC –conèixer el client- en curs a tota la base de clients del banc i amb una major freqüència.
- L'assignació automàtica del nivell de risc al perfil dels clients, especialment per a clients amb un baix volum de transaccions, s'hauria d'afinar a mesura que s'adapten les noves tecnologies.
- Els programes de formació s'haurien de personalitzar més en funció dels diferents grups d'empleats.
- La conservació dels arxius associats amb els comptes numerats encara es fa, en molts casos, en format físic, tot i que la seva importància relativa es reduirà en els propers anys.

Sector assegurador: representa un volum significativament menor que el del sector bancari (230 MEUR de primes totals d'assegurança de vida emeses el 2015) cosa que redueix la seva vulnerabilitat relativa al BC/FT. Tot i així, la seva concentració en productes d'inversió (és a dir, “unit-linked” –assegurances vinculades a una participació a un fons d'inversió-) conjuntament amb la creixent importància del sector, malgrat els esforços de diversificació del Principat, motiven parcialment la profunda reforma legislativa en relació amb la regulació del sector que el Govern està duent a terme.

La major part del negoci de les assegurances de vida (al voltant d'un 87% del total de primes) es concentra en companyies d'assegurances propietat de bancs. Aquestes, com a part dels grups bancaris, aprofiten la funció de compliment normatiu de la societat

¹² Segons les seves sigles en anglès

matriu i, per tant, tenen polítiques, processos i controls similars als que executen els principals grups bancaris d'Andorra.

Els asseguradors locals (que tenen gairebé la totalitat de la quota de mercat restant) tenen, a causa de la seva petita escala, un nivell més alt de vulnerabilitat al BC/FT en comparació amb les companyies asseguradores en mans dels bancs.

Tenint en compte els esforços de diversificació que realitza Andorra, s'espera que el sector assegurador segueixi creixent, cosa que reforça la idea de conferir més facultats al paper supervisor i als controls necessaris relacionats amb la LBC/CFT en el sector.

Sector de gestió d'actius: el sector de gestió d'actius d'Andorra representa un total de 14.000 MEUR d'actius gestionats, o sigui és 5,6 vegades el PIB d'Andorra.

És necessari destacar que tots i cadascun dels clients d'una societat de gestió d'actius a Andorra han d'obrir un compte bancari en un dels bancs establerts a Andorra. Per tant, el volum de negoci considerat pel sector de gestió d'actius (14.000 MEUR d'actius sota gestió) ja està inclòs en el sector bancari.

El sector està constituït per 2 tipus d'actors, els gestors d'actius propietat de bancs, amb una quota de mercat d'aproximadament un 94% dels actius sota gestió, i els gestors locals d'actius amb una quota de mercat d'aproximadament un 6%. Encara que el sector és més petit que el bancari, les seves característiques intrínseques, és a dir, majoritàriament productes d'inversió i el perfil internacional de la seva base de clients, li confereixen una certa vulnerabilitat al BC/FT. Més concretament, aproximadament un 40% dels actius sota gestió d'Andorra deriven de productes/negocis amb una alta probabilitat de BC (p.e. corretatge i fons d'inversió) i aproximadament un 42% del total d'actius sota gestió provenen de clients internacionals.

Els gestors d'actius propietat de bancs es concentren principalment en les línies de negoci que representen el corretatge i la gestió de fons, i aprofiten les capacitats de la LBC/CFT de les seves societats matriu pel que fa a l'organització, els recursos, els sistemes i els processos, cosa que els permet tenir una vulnerabilitat relativament baixa al BC/FT. Tot i així, per les seves dimensions, els gestors locals d'actius presenten un grau més baix de sofisticació en els seus processos i recursos, que es veu compensat per la relació altament personalitzada amb els clients i el baix volum de transaccions.

De cara al futur, el sector hauria de continuar treballant per desenvolupar, aplicar i afinar les noves tecnologies amb els seus processos associats per reforçar i calibrar millor els sistemes actuals de control de LBC/CFT. A més, els cursos i material de formació es poden adaptar millor al sector dels valors oferint exemples detallats relacionats amb la gestió d'actius. Tot i així, el risc del sector quant al BC/FT es veu reduït pel fet que els clients dels gestors d'actius són verificats, com a mínim, per les seves institucions bancàries a més de per la corresponent societat de gestió d'actius (en el cas d'actors locals).

El **sector postal** té una vulnerabilitat limitada quant a BC/FT a causa del volum marginal de fons transferits (uns 15 MEUR/anuals) i al perfil del client habitual. El sector se supervisa a Andorra en temes de prevenció de blanqueig de capitals. I, tot i que a Andorra no hi ha normativa prudencial o de supervisió pel sector postal, ambdós actors

pertanyen a operadors postals estrangers (ambdós empreses públiques) i, per tant, les seves empreses mare estan supervisades per Espanya i França des del punt de vista prudencial i de la LBC. A més a més, els límits pel que fa als imports que es poden transferir són relativament estrictes (la mitjana de les transaccions se situa per dessota els 300,00 €) abans d'aplicar mesures de diligència deguda reforçades.

Les **professions no financeres**: els sectors professionals que s'han considerat a l'hora de realitzar aquesta anàlisi són: advocats, notaris, economistes, comptables externs, auditors, assessors fiscals, agents comercials o gestories, operadors de jocs d'atzar (bingo), agents immobiliaris, venedors de cotxes, i comerciants amb pedres i metalls preciosos. Tot i que el seu risc general és relativament més baix que el del sector financer, cadascun d'ells presenta algunes especificats:

- **Venedors de cotxes**: els venedors de cotxes presenten un risc moderat de BC ja que la majoria no apliquen procediments interns de LBC/CFT. Tot i així, els clients que compren un cotxe a Andorra normalment són nacionals o residents al país.
- **Comerciants amb pedres i metalls preciosos**: aquesta professió presenta un risc mitjà de BC. Entre les APNFDs -Activitats i Professions No Financeres Designades-, el nivell d'efectiu associat a les operacions efectuades pels comerciants amb pedres i metalls preciosos és significatiu.
- **Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals i agents comercials o gestories**: aquestes professions estan exposades a un risc mitjà de BC, bàsicament pel fet que participen en la constitució de societats instrumentals o societats pantalla. La majoria apliquen procediments de LBC/CFT.
- **Jocs d'atzar (Bingo)**: no hi ha cap casino operatiu al país, per tant el risc de BC al qual està exposat aquest sector d'activitat a Andorra és mig-baix. Els únics establiments rellevants pel que fa als jocs d'atzar són els bingos i han de tenir procediments interns que els empleats han de conèixer. Es considera que tenen un nivell relativament bo de control de les transaccions.
- **Advocats**: estan exposat a un risc mig-alt de BC, bàsicament pel seu paper com assessors per facilitar la creació potencial d'estructures jurídiques complexes i societats instrumentals o pantalla, especialment quan hi ha persones estrangeres o no residents implicades.
- Els estrictes controls imposats pel Govern per accedir a exercir com a **notari** (p.e. el nombre de notaris el determina el Govern) i el reduït nombre de professionals (4 notaris a Andorra) implica que els notaris estan exposats a un risc mitjà de BC. La seva intervenció en les transaccions immobiliàries i en la constitució de societats també s'ha de considerar.
- **Els agents immobiliaris** plantegen un risc mitjà de BC. Cal destacar que només una part del sector participa en la compra/venda d'actius immobiliaris i, aquests agents tenen procediments interns de LBC/CFT. Addicionalment s'ha de considerar la possibilitat de transferir propietats a través de contractes privats.

Elements comuns

Sector financer

Abast del marc legislatiu de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals (LBC)

Aquesta secció s'aplica a tots els subjectes obligats del sector financer d'Andorra tal qual estableix la Llei 28/2008

- Components operatius del sistema financer
- Companyies d'assegurances autoritzades a operar en el sector d'assegurances de vida
- Institucions de remesa de diners

En els darrers anys, Andorra ha pres mesures importants per reforçar el marc regulador del seu sistema financer i facilitar l'efectivitat del supervisor.

En els darrers anys el marc regulador d'Andorra ha evolucionat de manera significativa envers els estàndards internacionals

Com a conseqüència, el marc regulador d'Andorra en l'àmbit de la LBC/CFT ha evolucionat de manera significativa envers els estàndards internacionals i ja es considera com relativament complet. De fet, el darrer informe de MONEYVAL (3r informe de seguiment regular sobre la 4a Avaluació Mútua, setembre 2015) manifesta que "l'actualització del marc legislatiu ha abordat moltes de les mancances legislatives descrites en el 4t Informe d'Avaluació, especialment en relació amb les mesures preventives en el sector financer." Tot i així, per tal d'estar plenament en la línia dels estàndards internacionals, la Comissió Permanent de Prevenció i de Lluita contra el Blanqueig de capitals està desenvolupant un esborrany sobre l'actualització del marc regulador. Les autoritats creuen que el nou marc hauria d'estar aprovat i en vigor abans de la propera visita de MONEYVAL (març 2017).

A tal efecte, l'actual marc regulador nacional s'ha comparat, no només amb el darrer informe de MONEYVAL (3r informe de seguiment regular, setembre 2015) sinó també amb la versió més actualitzada de les Recomanacions del GAFI -Estàndards internacionals per lluitar contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme i la proliferació- (febrer 2012, a partir d'ara referides com les Recomanacions del GAFI) en els aspectes següents:

Diligència deguda respecte al client (DDC):

Mentre Andorra millorava els seu marc legislatiu en relació a la DDC, els estàndards internacionals també evolucionaven. Aquest fet ha provocat que el marc legislatiu actual quant a DDC no estigui totalment conforme amb les normes internacionals. Per exemple, entre altres, podem citar algunes mancances moderades:

- La llei no requereix de manera expressa els subjectes obligats a verificar que qualsevol persona que pretengui actuar en nom d'un client estigui realment autoritzada a fer-ho, i a identificar i verificar la identitat d'aquesta persona. Tot i així, a la pràctica, totes les entitats verifiquen la seva identitat tal qual ho requereixen les seves polítiques internes.
- Els subjectes obligats no han de garantir que els documents, les dades o la informació recollida en el marc del procés de la DDC es mantinguin actualitzats de manera regular; només es requereix actualitzar les dades que fan referència a la identificació del client.
- Pel que fa als *trust* o fideïcomisos, només es requereix identificar expressament i verificar els beneficiaris del fideïcomís i les persones que exerceixen el seu control, però no se sol·liciten uns requisits similars en relació amb el fideïcomitent, els fiduciaris, els fideïcomissaris i el protector (cas que n'hi hagi), etc.
- Segons la normativa andorrana, no es requereix la finalització de la relació amb els clients quan hi ha dubtes sobre la veracitat o l'adequació de la informació ja obtinguda (la regulació actual inclou la finalització de la relació només quan no es pot identificar el client). Tot i així, a la pràctica, quan hi ha dubtes sobre la veracitat de la informació, les entitats informen de l'incident a la UIFAND.
-
- S'hauria d'eliminar el telèfon com a font fiable i independent per dur a terme la verificació del client. No obstant, a la pràctica no hi ha cap institució que utilitzi el telèfon com a única font per identificar els clients.

Arxiu de documents:

Les principals mancances inclouen:

- Els arxius no inclouen tots els documents relatius a DDC obtinguts a través de mesures de DDC ni tampoc els resultats de les anàlisis dutes a terme (algunes transaccions i informacions de DDC no estan disponibles ràpidament per a les autoritats locals competents)

Mesures reforçades de diligència deguda per a les persones políticament exposades (PEPs) i pels clients d'alt risc:

Existeixen algunes mancances moderades:

- Segons la legislació no s'han d'aplicar mesures específiques als PEPs nacionals ni a les persones a qui una organització internacional hagi confiat un càrrec prominent.
- Tot i així, algunes entitats (especialment tots els bancs) identifiquen els PEPs nacionals, els membres de la seva família i els seus socis més pròxims, els apliquen mesures de DDC reforçades i els sotmeten a controls.

Confiar en la diligència deguda realitzada per tercers, inclosos els negocis intermedis:

Existeixen algunes mancances moderades:

- No hi ha cap disposició legislativa que estableixi que els subjectes obligats hagin d'obtenir immediatament la informació necessària i les còpies rellevants quant a l'objectiu i la naturalesa de la relació comercial que es vol establir.
- La informació pel que fa al nivell de risc país no es pren en consideració en la nostra llei de LBC amb l'objectiu de determinar en quins països poden estar basats les terceres parts.
- No es requereix que el subjecte obligat hagi de considerar-se satisfet amb les mesures establertes pels tercers quant als requisits d'arxiu de documents.

Declaració d'Operació Sospitosa:

El marc legislatiu d'Andorra quant a les Declaracions d'Operació Sospitosa (DOS) va ser qualificat de parcialment conforme en el darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012). Des de llavors, Andorra ha millorat el seu marc legal portant aquest tema a un nivell equivalent a majoritàriament conforme. Tot i així es poden mencionar algunes mancances:

- El delictes fiscal, el contraban de mercaderies i alguns altres delictes no són delictes subjacent de blanqueig de capitals i, per tant, afecten indirectament les declaracions d'operació sospitosa.

Controls interns, sucursals estrangeres i filials

Les mancances que existeixen en el marc jurídic de sucursals estrangeres i filials són:

- La llei no requereix prendre en consideració els riscos de BC/FT i les dimensions del negoci per tal d'aplicar programes contra el BC/FT i establir polítiques, procediments i controls interns adequats.

Pel que fa específicament al sector assegurador, s'ha de mencionar que MONEYVAL havia identificat en la seva 4a Avaluació Mútua una deficiència relativa a la manca de mesures legislatives en el marc jurídic quant a la idoneïtat i la integritat. A tal efecte, el Consell General d'Andorra va aprovar el 16 de juliol de 2015 diverses modificacions a la llei que regula l'activitat de les companyies d'assegurances de l'11 de maig de 1989. Aquestes esmenes introdueixen criteris d'idoneïtat per a administradors, alts directius o altres persones que de manera efectiva gestionin companyies d'assegurances, inclòs tenir uns antecedents penals verges i una reputació i experiència professional rellevant."

Adicionalment, i també en relació amb el sector assegurador, tot i que queda fora de l'abast de la prevenció i lluita contra el blanqueig de diner i contra el finançament del terrorisme, cal mencionar que s'han detectat i s'estan tractant aquestes deficiències en el marc regulador prudencial i de supervisió d'Andorra (diferents de les de la LBC/CFT).

Les autoritats estan treballant actualment en un projecte de llei per a la llei d'assegurances que s'hauria d'aprovar al llarg del 2016. Les deficiències inclouen:

- **Competències de supervisió.** Les competències de supervisió assignades al supervisor prudencial (és a dir, el Ministeri de Finances) estaven limitades a controlar la solvència de les companyies d'assegurances. Les eines que tenia el supervisor per aplicar aquest control eren les auditories externes dels comptes anuals de les companyies, i també possibles accions en cas que es detectessin problemes de solvència.
- **Atorgament de llicències.** Tots els asseguradors estan obligats a obtenir una llicència per operar en el mercat andorrà. Els requisits per a l'obtenció d'aquesta llicència inclouen la descripció de les activitats de la companyia, les garanties financeres i els requisits d'idoneïtat per a gestors i accionistes de les companyies d'assegurances. No obstant, la llei no estableix la necessitat de col·laboració amb altres institucions, com ara la policia o les autoritats estrangeres, per tal d'assegurar l'adequació de l'entitat pel que fa a la LBC/CFT.
- **Facultats sancionadores.** Les sancions (altres que les relacionades amb el BC/FT) estaven limitades a les facultats atorgades al supervisor. En conseqüència, només es dictaven sancions en el cas que una entitat dugués a terme activitats asseguradores sense tenir-ne la llicència pertinent; comptes anuals inadequats (falsificació, omissió o retard en la presentació); obstrucció de l'activitat supervisora; o no pagament de les garanties requerides.

Pel que fa a les oficines de correus, l'informe de MONEYVAL en el seu 3r seguiment regular (setembre 2015) va destacar com a deficiència (R.23) que "les oficines de correus d'Andorra proposen serveis financers sense autorització o llicència".

Tot i així, cal destacar que l'impacte de l'activitat de les oficines de correus en el sector financer d'Andorra no es considera important, ja que la totalitat dels fons transferits a través d'aquestes oficines representen el 0,03% dels actius sota gestió del sector bancari (2015).

Addicionalment, les oficines de correus que operen en el territori andorrà són només sucursals dels serveis de correus francesos i espanyols, i duen a terme les seves activitats de conformitat amb un acord de l'any 1930. Per aquest motiu estan subjectes a les regulacions dels seus respectius països. La UIFAND va realitzar una inspecció sobre el terreny en aquestes oficines i no es va identificar cap incompliment de les obligacions de LBC/CFT.

Finalment, el Ministeri de Finances conjuntament amb l'INAF estan duent a terme l'anàlisi necessària sobre les condicions de l'autorització d'oficines de correus en el marc de la transposició de la Directiva 2007/64/CE del Parlament Europeu i del Consell de 13 de novembre 2007 sobre el pagament de serveis en el mercat interior que modifica les Directives 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE i 2006/48/CE i la deroga de la Directiva 97/5/CE.

Efectivitat del supervisor

UN MANDAT LEGISLATIU CLAR PER A DUR A TERME LA SUPERVISIÓ DEL COMPLIMENT NORMATIU EN RELACIÓ A LA LBC/CFT

L'Article 53(1) de la Llei de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals assigna a la UIFAND la competència per a “impulsar i coordinar les mesures de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors, contra el finançament del terrorisme i contra la proliferació d'armes de destrucció massiva”. Conseqüentment, dirigeix i impulsa les activitats de prevenció i de lluita contra la utilització de les entitats del sistema financer o d'una altra naturalesa del país per BC/FT, de conformitat amb l'article 53(2) de la llei de LBC.

En concret l'article 53 (2) de la llei de LBC confereix la supervisió en matèria de LBC/CFT a la UIF d'Andorra i això tant in situ com a través de la sol·licitud de documentació.

“2. La UIFAND exerceix les funcions següents:

- Dirigir i impulsar les activitats de prevenció i de lluita contra la utilització de les entitats del sistema financer o d'una altra naturalesa del país per al blanqueig de diners o valors, el finançament del terrorisme i la proliferació d'armes de destrucció massiva. A aquest efecte, la UIFAND pot emetre comunicats tècnics a fi de desenvolupar aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa, que són de compliment obligatori, i les recomanacions i orientacions que consideri oportunes.
- Sol·licitar qualsevol informació o documents als subjectes obligats en l'exercici de les seves funcions, així com per **verificar el compliment d'aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa**.
- Realitzar **inspeccions in situ per verificar el compliment d'aquesta Llei i de la normativa que la desenvolupa** i, en particular, per a l'anàlisi dels dossiers i expedients concrets que la UIFAND determini [...].”

Per tant, de conformitat amb la disposició transcrita, la UIFAND és l'autoritat de supervisió a efectes de la LBC. Conseqüentment, tant l'autoritat de supervisió competent quant a la LBC (la UIFAND) com el seu mandat (supervisió in situ i extra-situ) estan clarament identificades en la Llei de prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals.

ENTENDRE EL RISC DEL SECTOR EN RELACIÓ AMB EL BLANQUEIG DE CAPITALS I EL FINANÇAMENT DEL TERRORISME

El paper de la UIFAND com a òrgan d'investigació representa una sinèrgia important en relació amb l'activitat de supervisió. A tal efecte, té informació de primera mà sobre tipologies i casos difosos per les autoritats judicials i policials, que li ofereixen informació general sobre els procediments judicials iniciats.

Aquest marc institucional i la cooperació intensa entre les autoritats nacionals atorga a la UIFAND una molt bona valoració i comprensió pel que fa al risc que poden tenir les empreses del sector financer.

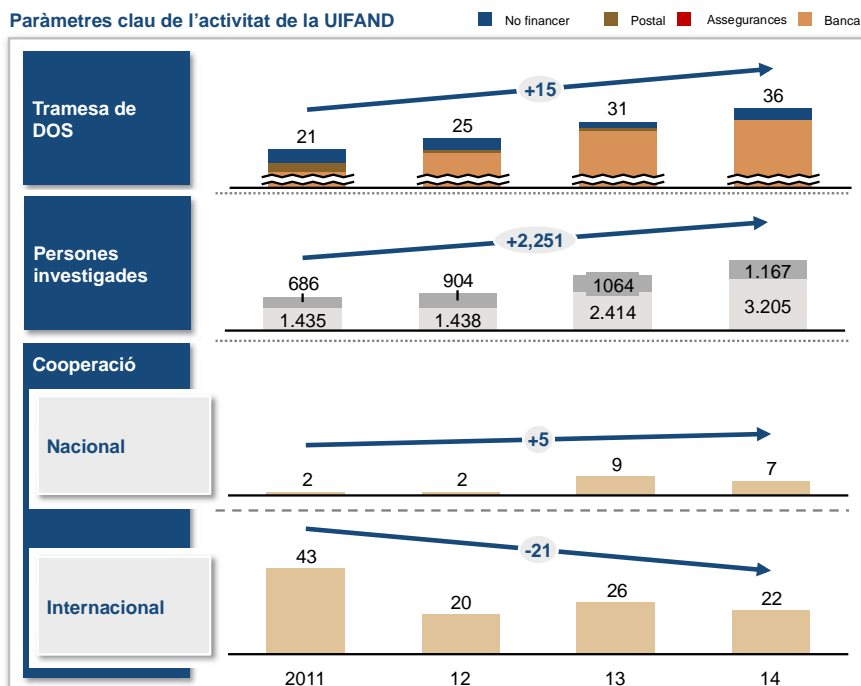
QUADRE 1

Any	Abast total	Objectiu
2011	-	-
2012	-	2 bancs
2013	-	1 banc
2014	2 bancs, 4 institucions d'inversió, 2 asseguradors, 1 oficina postal	-
2015	1 banc	-

ANNEX 8

Durant el 2014, la UIFAND va incrementar significativament la seva activitat supervisora desenvolupant un exhaustiu pla de supervisió

■ Persones jurídiques
■ Persones físiques

FONT UIFAND Memòria 2011-2014

ADEQUACIÓ DELS RECURSOS HUMANS I TÈCNICS

En els darrers anys la UIFAND ha passat d'un equip de 3 persones a un de 8. En concret, la seva Àrea de Supervisió està actualment formada per dos membres permanents i rep el suport d'un membre de l'Àrea Operativa i d'un altre de l'Àrea Jurídica. Ara bé, l'Àrea de Supervisió no es pot considerar suficient i hauria d'incrementar el nombre de persones al seu servei per tal de realitzar les seves funcions de supervisió.

No obstant, en els darrers anys, l'increment del personal i la reorganització de la UIFAND li han permès augmentar la seva activitat (Annex 8) i començar a realitzar més inspeccions i complementar així la pràctica de basar-se en empreses d'auditoria externes als efectes de les inspeccions de la LBC/CFT. MONEYSVAL (2015) valora això com un desenvolupament positiu que indica que les autoritats estan fent esforços per tal de reforçar les seves accions de supervisió en temes de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

Pel que fa a la seva activitat d'inspecció, la UIFAND realitza inspeccions anuals externes (extra-situ) basades en les seves auditories externes. A més d'això, duu a terme dos tipus d'inspeccions in situ, aquelles d'abast global que es realitzen de conformitat amb el seu pla anual de supervisió, i algunes amb un objectiu específic –normalment motivades per esdeveniments ad-hoc detectats en inspeccions externes i que normalment formen part d'un procediment sancionador.

El Quadre 1 mostra el nombre d'inspeccions realitzades per la UIFAND en els darrers anys.

Durant el 2014, i seguint una anàlisi de ponderació i avaluació de riscos (RBA¹), la UIFAND ha establert un pla d'inspeccions trimestral amb l'objectiu de controlar totes les institucions del sector financer, incloent cada any institucions dels quatre sectors principals. En aquest sentit, el pla intenta realitzar visites in-situ d'abast global a 1 o 2 bancs a l'any (cosa que representa entre el 20 i el 40% del sector), 2 o 3 empreses de gestió d'actius a l'any (que representa entre el 15 i 20% del sector, sense considerar les que pertanyen a bancs), i 2 o 3 companyies d'assegurances a l'any (que representa entre un 20 i un 30% del sector, sense considerar les que pertanyen a bancs).

Durant les inspeccions in situ d'abast total, la UIFAND avalua el compliment normatiu de l'activitat bancària de les entitats i també les seves activitats d'assegurances i de gestió d'actius, donat que la Unitat de Compliment Normatiu per aquestes és la mateixa. La UIFAND té manuals d'inspecció adaptables a cada sector i les seves supervisions avaluen el següent:

- Organisme de control intern (estructura, nom, càrrec de cada membre, eficàcia, facultats i independència)
- Sistemes de comunicació

¹ En les seves sigles en anglès

- Procediments i mesures de control
- A més, duen a terme una verificació de mostres en diferents processos per avaluar la seva eficàcia.

Com a resultat de cada inspecció, els subjectes obligats reben comentaris i recomanacions i també un Pla d'Acció.

Pel que fa a la formació del supervisor de la LBC, es relativament àmplia en temes financers, tot i que s'hauria de millorar en les entitats no financeres. En concret i ja que el marc de legislació fiscal d'Andorra és relativament nou, s'hauria d'oferir una formació específica al personal de la UIFAND sobre règims tributaris.

Finalment, els documents que publica la UIFAND són majoritàriament documents que contenen instruccions per a les entitats financeres sobre com dur a terme les activitats d'inspecció relacionades amb la LBC/CFT i les declaracions necessàries al respecte. Això inclou el GAFISUD i el document EGMONT sobre les diferents tipologies de blanqueig de capitals, una llista de transaccions típiques que impliquen BC i FT, una plantilla i instruccions a les entitats financeres per presentar DOS, informes específics sobre les tipologies de BC en el sector financer andorrà, diversos articles i tallers relacionats amb els marcs reguladors internacionals quant a la LBC/CFT, i també tot un seguit de Comunicats Tècnics d'obligat compliment sobre diferents temes (p.e. controls d'efectiu, classificació de jurisdiccions a alt risc, controls fronterers). Homòlegs estrangers, com ara el Sepblac d'Espanya, publiquen documents més detallats sobre una gran veritat de temes – des d'indicadors generals de risc, fins a directrius específiques per sectors que fixen mesures internes de control per prevenir el BC/FT. Igualment, el Tracfin de França publica directrius generals i recomanacions específiques per a cada sector per la prevenció del BC/FT, i també un butlletí semestral que ofereix una actualització sobre temes globals relacionats amb la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

Existència i aplicació de les sancions administratives i penals

SANCIONS ADMINISTRATIVES

La Llei de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals fou modificada el juliol de 2015, entre altres motius, per establir un nou regim sancionador aplicable als incompliments en l'àmbit de la LBC/CFT. Aquest nou règim sancionador inclou 3 novetats principals:

- **Infraccions:** s'ha ampliat el nombre de conductes considerades infraccions greus i molt greus.

Sota l'antic règim sancionador, les infraccions greus i molt greus no eren del tot exhaustives, i, per tant, la gran majoria d'incompliments eren considerats infraccions lleus. Amb el nou regim sancionador, hi ha tot un ventall de comportaments considerats infraccions greus o molt greus (les infraccions molt greus han passat de 5 a 10, les infraccions greus han passat de 6 a 15, i les infraccions lleus continuen essent una categoria residual).

- **Sancions:** el nou regim sancionador adopta un doble criteri, diferencia entre les persones físiques i les persones jurídiques per tal de disposar d'un regim sancionador més eficaç.

Pel que fa a les persones físiques, de conformitat amb el marc jurídic andorrà, han de fer front a les seves responsabilitats amb tots els seus actius, personals i professionals, actuals i futurs.

Pel que fa a les persones jurídiques, cal destacar que s'han incrementat les sancions: la sanció màxima aplicable per infraccions relacionades amb la LBC/CFT s'ha incrementat de 600.000.-€ a 1.000.000.-€, i pot ser més alta si el doble de l'import del benefici que deriva de l'incompliment és superior a 1.000.000.-€ (el màxim de la multa administrativa seria en aquest cas el doble de l'import del benefici que derivi de l'incompliment).

En qualsevol cas, ambdós règims tenen algunes sancions en comú, per exemple, s'ha establert expressament com a sanció per infraccions molt greus la retirada, la restricció o la suspensió de l'autorització de la persona física o jurídica responsable de l'incompliment.

- **Procediment sancionador:** s'ha aprovat un nou procediment sancionador adaptat en lloc d'aplicar el procediment sancionador general com es feia abans.

Tot i així, el nou regim sancionador es podria millorar des d'un punt de vista formal:

- La UIFAND és l'autoritat instructora en tots els casos, però només té competència per imposar sancions en cas d'infraccions lleus.

En el cas d'infraccions greus i molt greus l'autoritat competent per imposar sancions és el Govern. Tot i així, s'ha de destacar que la gran majoria de sancions proposades no han estat reduïdes per part del Govern.

- Els procediments sancionadors són procediments llargs, i per tal d'elaborar la proposta final de sanció s'han de seguir un gran nombre de passos formals. Les autoritats andorranes haurien de considerar l'adopció d'un procediment simplificat basat en el cas per cas per tal d'estar segurs de dictar una resolució ràpida, cosa que incrementaria l'eficàcia del regim sancionador.

La UIFAND va començar a imposar sancions després del 2013: el 2013 es van imposar un total de 4 sancions administratives (3 a entitats bancàries i 1 a una companyia d'assegurances) i 3 més l'any 2014 (totes a subjectes obligats no financers). Els incompliments que van comportar sancions foren:

- Incompliment de les mesures de Diligència Deguda (DDC)
- No haver presentat una Declaració d'Operació Sospitosa (DOS)
- No complir amb els Comunicats Tècnics de la UIFAND
- Actuació inadequada de l'Òrgan intern de control
- No haver presentat a la UIFAND l'auditoria externa

En termes generals, els bancs i les companyies d'assegurances consideren que les sancions relacionades amb les infraccions molt greus tenen un impacte molt gran. Pel que fa a les infraccions greus, es considera que les sancions tenen un impacte gran, i en relació amb les infraccions lleus es considera que tenen un efecte mig. Per tant, com a mínim des d'un punt de vista tècnic, el ventall de sancions aplicables és prou dissuasiu.

Pel que fa als gestors d'actius i a les oficines postals, no es pot avaluar directament el seu nivell de dissuasió ja que no s'ha aplicat cap sanció administrativa a aquest sector. Tot i així, tenint en compte que els gestors d'actius propietat de bancs comparteixen la unitat de compliment normatiu amb el seu banc, la seva percepció sobre el nivell de dissuasió de les sancions és la mateixa.

A més, la percepció del sector és que la tolerància de la UIFAND des del punt de vista sancionador és baixa. En una escala on 1 representaria molt tolerant i 10 gens tolerant, la UIFAND ha rebut una qualificació de 9.

Per tant, el sector creu que, en cas de no compliment amb els requisits de la LBC, s'iniciaria l'aplicació d'accions administratives.

Les sancions s'apliquen a tots els subjectes obligats (tant persones físiques com persones jurídiques) i també als càrrecs directius. Les autoritats han de tractar els incompliments cas per cas per decidir sobre la seva gravetat i sobre l'abast de la sanció, prenent en consideració el grau de culpabilitat del responsable de l'incompliment, el seu estatus econòmic, l'import de l'operació i/o els beneficis

econòmics que se n'hagin obtingut, i també les pèrdues causades a tercers afectats, la gravetat i la durada dels esdeveniments, la manca de controls, i les deficiències dels mecanismes de prevenció, i també les sancions administratives imposades en els 5 anys anteriors.

A més a més, si els incompliments són repetitius s'incrementa el nivell de gravetat com segueix:

- La comissió de més de tres infraccions greus en el període d'un any implica un incompliment molt greu.
- La comissió de més de tres infraccions lleus en el període d'un any implica una infracció greu.

SANCIONS PENALS

Pel que fa a les sancions penals, el delicte de BC castiga a Andorra els actes dolosos de blanqueig de capitals i les negligències greus, incloses les conductes d'ignorància deliberada.

Les conductes de negligència greu i d'ignorància deliberada inclourien aquells casos de BC en els que els subjectes obligats no compleixen les obligacions de la Llei de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals facilitant així el BC.

A més a més, conductes complementàries de BC inclourien aquells casos en els que els subjectes obligats cooperen o participen en actes de BC. A tal efecte, el director general de BPA ha estat empresonat provisionalment. Tot i així, la manca de responsabilitat penal de les persones jurídiques afecta negativament aquesta variable, ja que les sancions penals no poden aplicar-se contra persones jurídiques.

Infraestructura nacional d'identificació

ACCÉS A LA INFORMACIÓ DEL PROPIETARI EFECTIU O DELS VERITABLES DRETHAVENTS

El marc legislatiu d'Andorra pel que fa a la LBC (Art. 49 de la Llei 28/2008 sobre cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme) requereix la identificació del propietari efectiu a través de fonts fiables per tal d'establir una relació comercial amb qualsevol persona jurídica. Si no es pot identificar de manera adequada el propietari efectiu, els subjectes obligats han de considerar trametre un informe a la UIF sobre l'esdeveniment en qüestió.

A la pràctica, tots els bancs identifiquen els propietaris efectius dels seus clients i han inclòs aquest requisit en les seves polítiques internes, que inclouen:

- **Identificació:** es demana als clients que aportin l'expedient institucional complet (certificat de constitució, documents del propietari efectiu, etc), si un dels accionistes o dels propietaris efectius és una altra persona jurídica, es requereix endemés la identificació dels propietaris efectius d'aquesta altra persona jurídica.
- **Contracte d'obertura de compte:** els contractes han d'incloure una declaració signada indicant qui són els propietaris efectius dels fons (titulars del compte, accionistes tal qual figuren al registre, altres persones indicades en un annex adjunt). A més a més, s'han de comprometre a facilitar informació actualitzada cas que es produeixi algun canvi en la propietat.
- **Verificació:** en cas d'incertesa pel que fa la identitat del propietari efectiu identificat en el decurs de la relació comercial, s'ha de revisar i actualitzar la informació.

Adicionalment, el marc regulador per al registre i el funcionament de les societats andorranes (Llei 28/2013) s'ha modificat 3 cops en els darrers anys, incrementant la seva transparència, i requereix que totes les entitats legals s'inscriguin i depositin els seus comptes anuals.

El Registre conté la informació següent sobre cada entitat registrada: activitat i estructura accionarial, nomenament i cessament dels administradors, canvis en l'estructura accionarial, canvis en el règim jurídic, qualsevol acord sobre fusió, divisió, o transformació, i l'establiment de filials a l'estranger. Tot i així, només conté informació pel que fa als accionistes (i no dels propietaris efectius) de les entitats i no hi apareixen els poders.

INFRAESTRUCTURA D'IDENTIFICACIÓ PER A INDIVIDUS

Andorra té una població de 78.014 habitants (dades del 2015 del Departament d'Estadística d'Andorra), 45,8% dels quals tenen la nacionalitat andorrana i 48,1% són

originaris de països de la Unió Europea. Altres nacionalitats inclouen països d'Amèrica Llatina, EUA, Austràlia i Filipines.

Tots els ciutadans amb nacionalitat andorrana han de tenir un passaport andorrà que expedeix el Principat, i que s'utilitza com a principal font d'identificació per part de les entitats. Tot i que Andorra no expedeix un carnet d'identitat nacional a la seva població, sí que disposa de passaports biomètrics de segona generació i també de la necessària infraestructura en TI per gestionar-ne la producció, la distribució i l'autenticació. Addicionalment el Ministeri de l'Interior assegura que després del gener del 2017 es començaran a expedir passaports de tercera generació amb el nou sistema de Control d'Accés Suplementari (CAS²) que atorgaran a Andorra mesures addicionals contra les falsificacions de conformitat amb l'Organització d'Aviació Civil Internacional (OACI).

La legislació sobre immigració (Llei 9/2012, decret 26/03/2014, decret 19/02/2014 i llei 21/2004) és relativament restrictiva i requereix per aquelles persones estrangeres que sol·licitin residir al Principat que presentin la documentació següent:

- Antecedents penals en el país d'origen i en tots aquells països en els que hagi residit amb anterioritat a la seva arribada a Andorra.
- Un affidavit signat relatiu als antecedents penals facilitats
- Original i fotocòpia del passaport o del document nacional d'identitat (si es tracta d'un nacional de la UE)
- Prova fefaent del seu estat civil actual
- Prova fefaent de residència a través de la còpia d'un contracte de lloguer, certificat de propietat o per qualsevol altre mitjà.
- Currículum vitae, amb una còpia dels diplomes obtinguts.

Alhora, la legislació que regula la nacionalitat andorrana també és relativament restrictiva i requereix, per aquelles persones que vulguin obtenir la nacionalitat andorrana, acreditar 20 anys de residència al Principat.

Addicionalment, aproximadament el 90% dels ciutadans que no tenen la nacionalitat andorrana pertanyen a països de la Unió Europea, en els quals existeix una infraestructura adequada de DI.

Consegüentment, tots els habitants d'Andorra estan registrats amb documents d'identitat apropiats, cosa que es considera adequada a l'efecte de la diligència deguda per part del sector financer. Val la pena mencionar que històricament no hi ha hagut casos de passaports andorrans fraudulents en relació amb clients del sector financer.

² SAC en les seves sigles en anglès

Pla d'acció

El Govern d'Andorra, basant-se en l'avaluació de vulnerabilitats que figura més amunt i aprofitant els progressos realitzats en els darrers anys, ha desenvolupat, conjuntament amb el sector privat i totes les institucions implicades, un pla d'acció detallat per reduir encara més el risc de BC/FT. El pla d'acció inclou iniciatives transectorials i iniciatives específiques per a cada sector.

INICIATIVES TRANSECTORIALS

- Garantir l'aplicació dels canvis normatius progressius programats abans de l'avaluació de MONEYVAL del 2017 per tal de complir plenament amb les 40 recomanacions del GAFI. Concretament:
 - Reforçar el codi penal introduint responsabilitat penal per les persones jurídiques, i el delictes fiscal.
 - No es requereix de manera expressa als subjectes obligats que verifiquin que qualsevol persona que pretengui actuar en nom d'un client estigui realment autoritzada a fer-ho, i a identificar i verificar la identitat d'aquesta persona.
 - La llei no requereix als subjectes obligats que garanteixin que els documents, les dades o la informació recollida en el marc del procés de DDC es mantinguin actualitzats, només es requereix l'actualització de les dades que fan referència a la identificació del client.
 - Pel que fa als fideïcomisos, només es requereix de manera expressa identificar i verificar els beneficiaris del fideïcomís i les persones físiques que exerceixin el seu control, però no es demanen uns requisits similars quant al fideïcomitent, el/els fiduciari, el fideïcomissari i el protector (cas que n'hi hagi), etc.
 - La regulació andorrana no requereix que cessi la relació amb el client quan hi hagi dubtes sobre la veracitat o l'adequació de la informació ja obtinguda (la regulació actual inclou la terminació de la relació només quan el client no pot ser identificat).
 - S'hauria d'eliminar el telèfon com a font independent i fiable per realitzar la verificació del client.
 - L'arxiu de documentació no cobreix tots els documents obtinguts a través de mesures de DDC ni tampoc els resultats de les anàlisis realitzades (alguns arxius de documents de DDC relatius a informacions i transaccions no estan disponibles de manera ràpida per les autoritats nacionals competents).
 - No s'apliquen mesures específiques pel que fa als PEPs nacionals i les persones a les quals una organització internacional ha confiat una funció prominent.
 - No hi ha cap disposició legislativa que estableixi que els subjectes obligats han d'obtenir de manera immediata la informació necessària i les còpies rellevants quant a l'objecte i la pretesa naturalesa de la relació comercial.

- La informació quant al nivell de risc país no es pren en consideració en la nostra Llei de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals, amb l'objectiu de determinar en quins països poden estar basats les terceres parts.
 - No es requereix que el subjecte obligat hagi d'estar satisfet amb les mesures establertes pels tercers pel que fa als requisits d'arxiu de documentació.
 - El delictes fiscal, el contraban de mercaderies i alguns altres delictes no són delictes subjacents del blanqueig de capitals.
 - La llei no requereix que es prenguin en consideració els riscos de BC/FT i les dimensions del negoci per tal d'aplicar programes de lluita i de prevenció de BC/FT i establir polítiques, controls i procediments interns adequats.
- Incloure informació sobre el propietari efectiu en el Registre de Societats.
 - Assegurar el pla per reforçar l'òrgan de supervisió de LBC amb recursos addicionals per tal d'alinejar-se amb altres jurisdiccions similars i fer que s'apliquin en el moment adequat els cada cop més nombrosos requisits reguladors.
 - Crear un grup de treball integrat pel Consell General, el Govern, representants del sector financer, i experts independents que analitzi, avalui i generi propostes sobre totes les reformes que s'hauran de dur a terme pel que fa al marc regulador i supervisor d'Andorra.
 - Per a futures avaluacions de risc, els principals actors en l'àmbit de la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme poden millorar la seva col·laboració per recollir estadístiques definint dades específiques que cada actor hagi de compartir, i també el flux de treball i els propietaris de les dades.
 - Les autoritats públiques competents haurien de dur a terme actuacions de conscienciació en relació amb els casos de blanqueig de diner que, tot i que semblin formar part d'un sistema d'evasió fiscal, amaguin blanqueig de capitals no relacionats amb temes fiscals.

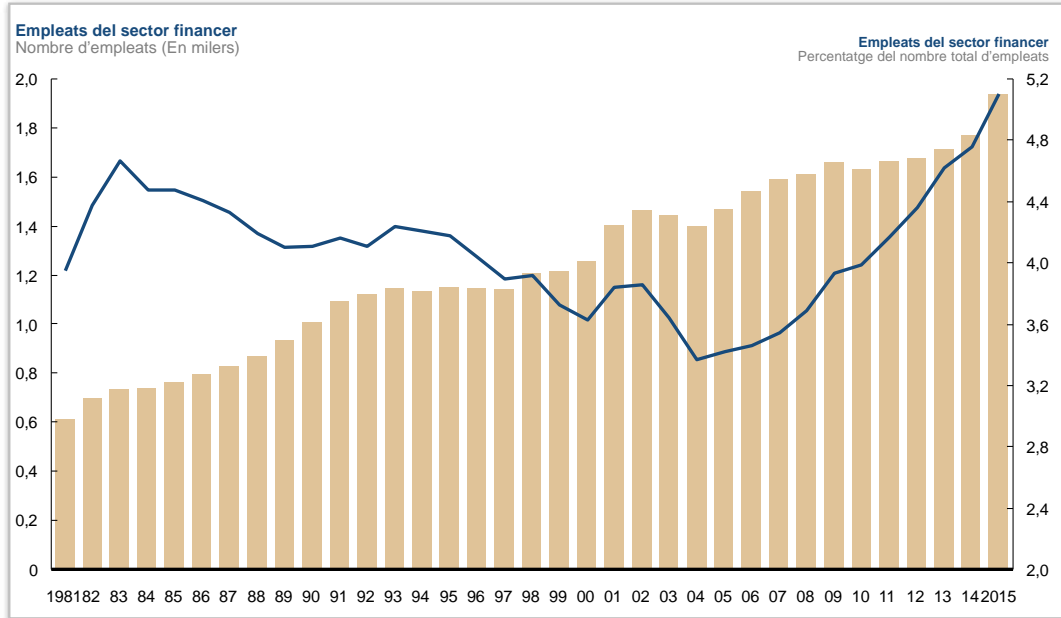
Sector bancari

ANNEX 9

Importància estratègica relativa dels serveis financers en l'economia al llarg dels anys

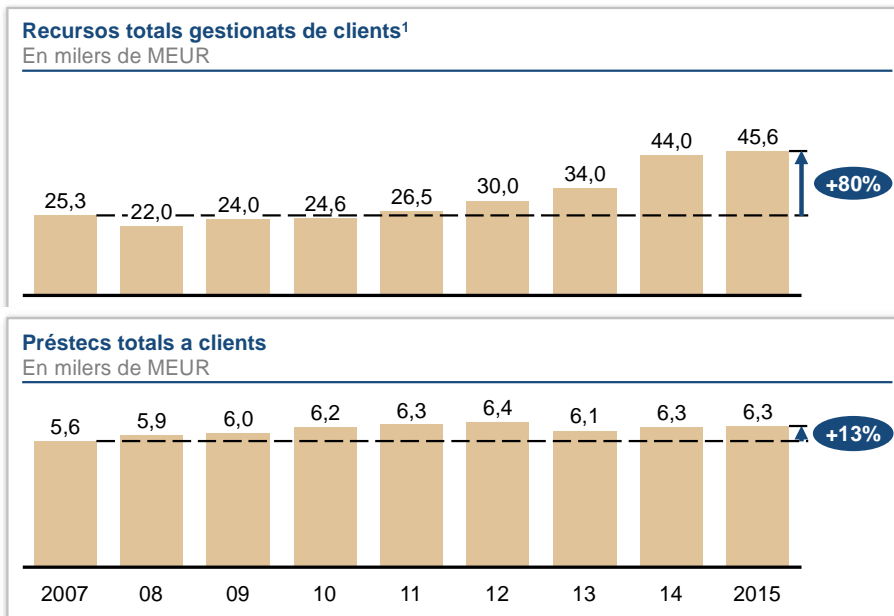
Evolució del nombre d'empleats en el sector financer d'Andorra. 1981-2015

FONT Departament d'Estadística Andorra

ANNEX 10

Increment en el volum de negoci dels bancs andorrans des del 2007

Nota: Aquestes xifres no inclouen a la BPA

¹ Inclou recursos (dipòsits i recursos fora de balanç) que tenen en custòdia el propi banc o tercers.

FONT ABA; memòries de les entitats financeres

Andorra i el seu sector bancari

Els principals actors en el sector bancari andorrà –i el focus d'atenció d'aquesta secció– són Andbank, Morabanc, Crèdit Andorrà, i BancSabadell d'Andorra. Ells s'emporten la part del lleó en la indústria dels serveis financers que contribueix directament en un 23% al PIB d'Andorra i mobilitza, a través del crèdit, l'economia del país.

El sector ha demostrat la seva resiliència al llarg dels anys, especialment en la darrera dècada, al llarg de la qual s'ha internacionalitzat. La seva contribució al mercat laboral total va baixar durant els anys 90 a mesura que altres sectors, com ara la construcció o el turisme, anaven creixent. Tot i així, des de l'any 2004 ha experimentat un creixement estable tant en la xifra absoluta d'empleats com en la proporció que representa en el nombre total d'empleats d'Andorra (Annex 9)

LA INTERNACIONALITZACIÓ I ELS SERVEIS DE VALOR AFEGIT: PRINCIPALS MOTORS DEL CREIXEMENT DE VALOR AFEGIT

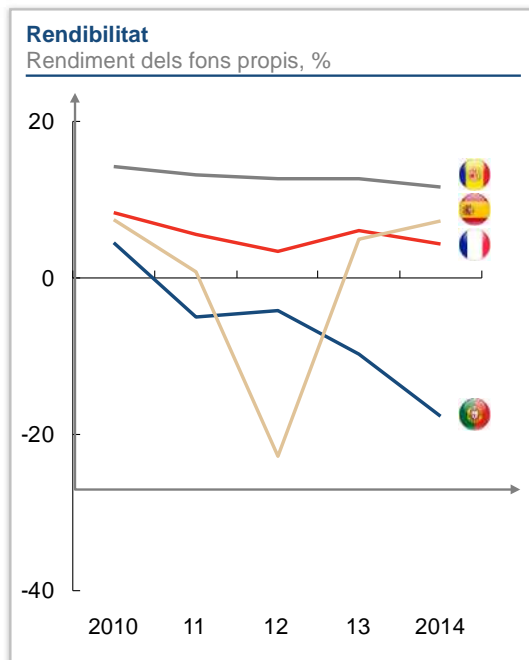
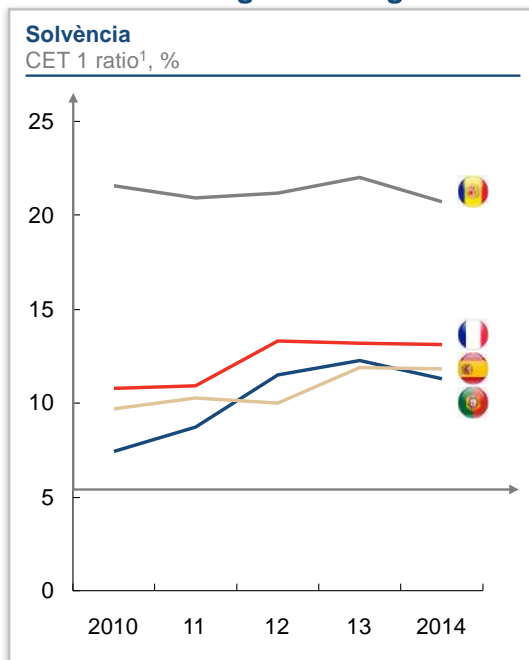
L'evolució del sector bancari andorrà ha estat alimentada per l'ofertament de serveis d'alt valor afegit i un fort impuls en l'àmbit internacional, amb un creixement sostenible i profitós.

Serveis bancaris de valor afegit. Tot i que els bancs andorrans s'han centrat tradicionalment en la banca minorista país i la banca comercial, el seu model de negoci ha evolucionat, en els darrers anys, vers serveis de valor afegit com l'assessoria financera i la gestió de patrimonis. Aquest canvi ha estat bàsicament provocat per la voluntat del sector bancari de desenvolupar una proposta diferencial de valor en la protecció dels patrimonis, i també per un millor servei al client a través de serveis d'inversions més transparents i personalitzats i, en alguns casos, en plataformes digitals addicionals. Com a resultat d'això, el sector bancari andorrà gestiona actualment uns 45.000 MEUR en recursos de clients, tant nacionals com internacionals.

Forta internacionalització. L'ambiciosa estratègia de creixement dels bancs andorrans es basa en un model bancari universal i en una forta internacionalització. El sector bancari andorrà està present a Europa, Amèrica del Nord, Amèrica Llatina i Orient Mitjà, i aproximadament el 50% dels actius sota gestió pertanyen a clients internacionals i/o filials estrangeres. A Andorra, un 38% dels actius sota gestió pertanyen a clients internacionals.

Creixement sostenible i rendible. La totalitat dels actius gestionats pels bancs andorrans ha crescut de manera significativa en els darrers anys, amb un increment del 77% entre el 2007 i el 2015, i amb una ràpida acceleració des de l'any 2011 (Annex 10).

Solvència i nivells de rendibilitat dels bancs andorranos en comparació amb els seus homòlegs de la regió

Note: Aquestes xifres no inclouen a la BPA
 1 Per calcular la solvència Andorra segueix la metodologia de l'INAF
 FONT ABA; Memòries de les entitats financeres

Malgrat aquest ràpid creixement, els bancs han mantingut ràtios de solvència sanejats i nivells de rendibilitat. Els seus ràtios d'adequació de capital superen el 20% -molt per damunt del mínim del nivell d'adequació de capital que requereix l'INAF-, mentre que el percentatge entre préstecs i dipòsits es troba per sota del 70% i els seu RoE excedeix l'11%. Aquests resultats es comparen favorablement amb els dels bancs dels països veïns (Annex 11).

L'EXPOSICIÓ DELS BANCS ANDORRANS A REGULACIONS MÉS EXIGENTS

La internacionalització dels bancs andorrans ha estat una oportunitat per exposar-se a regulacions exigents i construir així sistemes amb una forta solidesa.

La internacionalització dels bancs andorrans ha estat una oportunitat per exposar-se a regulacions exigents i construir sistemes amb una forta solidesa

Reguladors. La internacionalització dels bancs andorrans ha exigint a totes les entitats el reforçament del seu marc regulador de compliment normatiu per tal de tractar amb els països del món més exigents, els reguladors internacionals controlen especialment les filials estrangeres. Els bancs són conscients que qualsevol problema regulador en una filial estrangera tindria un impacte negatiu en tot el sistema bancari andorrà i, per tant, han adaptat les seves organitzacions per tal de tenir una governança i un control adequats sobre les mateixes.

En concret, a través de la Llei 8/2013 sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús del mercat i els acords de garantia financera es posa especial èmfasi en la importància de definir el risc acceptable per a cada entitat i en gestionar la complexitat de tenir filials en altres jurisdiccions com ara Espanya o Luxemburg.

Bancs corresponsals. Els organismes internacionals de normalització han posat una major pressió en la xarxa de bancs corresponsals que, des la crisi, té una alta aversió al risc (especialment en tot allò relatiu a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de diner i el finançament del terrorisme) amb l'objectiu reduir la seva complexitat operativa. Això implica un problema per petits països com Andorra a causa de la seva dependència dels sistemes de pagament estrangers i de l'accés a la liquiditat (és a dir, la manca de prestador en darrera instància).

Clients. Finalment, els clients dels bancs han manifestat una demanda creixent per tot un ventall variat de productes, serveis i canals, inclosa la gestió de patrimonis, l'assessoria financera i els canals remots. Això, conjuntament amb un volum més alt de transaccions

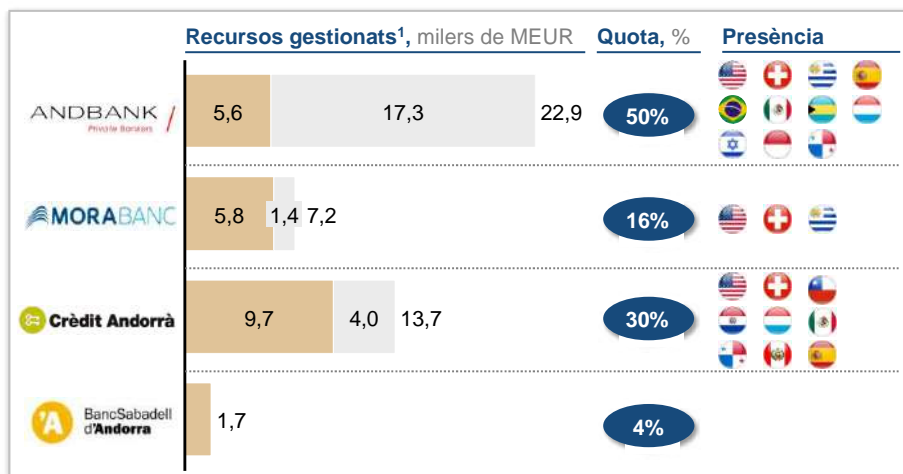
transfrontereres, posa una pressió addicional sobre els bancs per tal que compleixin amb els estàndards internacionals.

ANNEX 12

Els quatre grups bancaris d'Andorra

Desembre 2015

■ Actius nacionals sota gestió²
■ Filials³

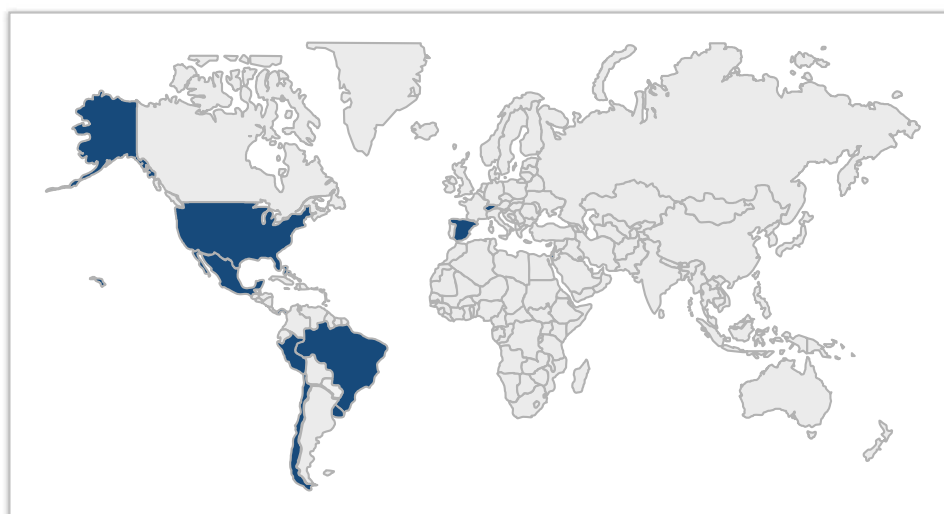
1 Inclou recursos (dipòsits i recursos fora de balanç) que tenen en custòdia el propi banc o tercers;
2 Inclou els actius gestionats a Andorra, de residents i de no residents;
3 Pot incloure filials nacionals diferents del grup bancari.

FONT Entrevistes; Memòries anuals; ABA

ANNEX 13

Presència internacional dels grups bancaris d'Andorra

■ Països amb presència de bancs d'Andorra

QUATRE GRUPS BANCARIS COMPETINT EN PAÏSOS ALTAMENT REGULATS

El sector bancari andorrà està constituït per quatre grups bancaris internacionals – Andbank, MoraBanc, Crèdit Andorrà, i BancSabadell d'Andorra (Annex 12). Junts gestionen una mica més de 45.000 MEUR d'actius consolidats (AuM¹) i un alt nivell d'internacionalització (Annex 13). Amb més de 80 anys d'història, els principals centres d'atenció d'aquestes institucions són la gestió de patrimonis, la gestió d'actius, les assegurances i la banca minorista. És important destacar que dels 45.000 MEUR, només un 50% està a Andorra (la resta està regulat per organismes estrangers de regulació, inclòs el BCE).

Andbank és el grup bancari més gran, amb un 50% de la quota de mercat i 23.000 MEUR d'actius gestionats. En els darrers anys ha dut a terme una estratègia de creixement ambiciosa assolint, des de l'any 2013, un 60% de creixement en actius sota gestió (AuM). Els principals impulsors d'aquesta estratègia són la internacionalització – al voltant d'un 70% de tot el seu negoci prové de les filials estrangeres – i una gestió de patrimonis personalitzada. Es concentra principalment en la banca privada –només un 44% de tot el seu volum de negoci prové de la banca minorista i la banca corporativa.

MoraBanc es concentra en la banca comercial, la gestió de patrimonis i la gestió d'actius. Té una presència internacional a través de la gestió d'actius exteriors (a Suïssa i a Miami), i ha continuat la seva expansió en altres països com ara Uruguai. 45% de tot el seu volum de negoci prové de la banca minorista i la banca corporativa.

Crèdit Andorrà és el banc líder en el mercat nacional en volum de negocis total. També té una forta presència internacional amb gestió de patrimonis a Europa, els EUA i Amèrica Llatina; i té un forta presència en el sector assegurador (que li aporta un 11% dels beneficis totals) a Andorra, Espanya i Xile. Aproximadament un 35% del seu volum total de negoci prové de la banca minorista i la banca corporativa.

BancSabadell d'Andorra és una filial del banc espanyol Grup Sabadell. Es concentra en la banca minorista país i la banca corporativa (aproximadament 55% del seu volum de negoci total) tot i que també té alguna presència en la gestió de patrimonis.

No s'ha inclòs a Banca Privada d'Andorra en l'abast d'aquesta avaluació ja que va entrar en un procés de resolució l'abril del 2015. Per més detalls sobre el cas BPA vegeu, si us plau, la secció “ La reforma global del marc regulador d'Andorra i el seu paper en el cas Banca Privada d'Andorra”.

El sector bancari andorrà està constituït per quatre grups bancaris que gestionen 45.000 MEUR d'actius

¹ Xifres consolidades a finals del 2015. AuM en les seves sigles en anglès.

Nota: L'expansió dels bancs andorrans a països d'Amèrica Llatina com ara Uruguai i Panamà respon a un model de banca privada que dona servei a un segment de clients (Individus amb un alt patrimoni net (en les seves sigles en anglès HNWI) de rang mig) que típicament no cobreixen ni les institucions locals ni/o les actors internacionals. A més, els clients llatinoamericans en aquests països tenen forts vincles amb Miami, on els bancs andorrans també estan presents. Finalment, els bancs andorrans ofereixen als clients de Latam una proximitat cultural i un nivell de preus més baix.

Regulació i supervisió bancària

El 2009, el Principat va iniciar un procés de transformació amb l'objectiu d'obrir Andorra al món a través del creixement diversificat de la seva economia.

Tal com ja s'ha dit més amunt, el 2009 el Principat va iniciar un procés de transformació amb l'objectiu d'obrir Andorra al món a través d'un creixement diversificat de la seva economia; assegurant la competitivitat d'Andorra en una economia global; i reafirmant el seu compromís amb les normes internacionals. En concret, el seu compromís amb la comunitat internacionals es troba en el centre de la visió de país, com a facilitador clau per a la transformació i el desenvolupament econòmic d'Andorra. Per una informació més detallada sobre les recents reformes reguladores vegeu la secció “El procés de transformació d'Andorra s'inicià l'any 2009” (subseccions “Compromís proactiu envers la Comunitat internacional” i “Reforma integral del marc institucional i normatiu del sistema financer d'Andorra”).

Sobre aquesta base, com ja s'ha comentat abans, les fites cabdals de la transformació d'Andorra des de l'any 2009 inclouen:

- La Declaració de Paris de 2009 representa el compromís sincer d'Andorra per convergir vers el marc regulador dels seus països veïns. La Declaració es materialitza a través d'acords bilaterals d'intercanvi d'informació fiscal amb 17 països: Liechtenstein, Mònaco, San Marino, Àustria, França, Bèlgica, Argentina, Holanda, Portugal, Espanya, Dinamarca, Illes Fèroe, Finlàndia, Groenlàndia, Islàndia, Noruega i Suècia. Això va comportar que el Comitè d'Afers Fiscals de l'OCDE tragués Andorra de la seva llista de paradisos fiscals no cooperants el maig del 2009, en vista dels seus compromisos d'aplicar els estàndards de l'OCDE sobre transparència i intercanvi efectiu d'informació.
- L'acord monetari amb la Unió Europea, 2011. Aquest acord formalitza la col·laboració recíproca, l'assistència i l'intercanvi d'informació amb les autoritats supervisores i reguladores d'arreu del món. Estableix una sèrie de terminis concrets per les quatre principals àrees reguladores d'Andorra.

Les reformes legislatives següents quant a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme es van prendre com a conseqüència de l'Acord Monetari:

- Revisió i modificació de la Llei 28/2008 de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme (LCPI).
- Aprovació de la Llei 18/2013, sobre la modificació del Codi Penal; Llei 19/2013, sobre modificació del Codi de Procediment Penal, i la Llei 20/2013, sobre la modificació de la LCPI. La darrera modificació mencionada

comporta la plena aplicació de: (i) Directiva 2005/60/CE sobre la prevenció de l'ús del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, (ii) Directiva 2006/70/CE de la Comissió que estableix les mesures per l'aplicació de la directiva 2005/60/CE del Parlament i del Consell, sobre la definició de les persones exposades políticament i les condicions tècniques per l'aplicació de les obligacions simplificades de control quant als clients, (iii) Regulació 2006/1781/CE del Parlament Europeu i del Consell sobre informació sobre els respectius emissors que acompanyen les transferències de fons, (iv) Reglament 2005/1899/CE del Parlament Europeu i del Consell sobre els controls d'efectiu que entren o surten de la Comunitat; i (v) la Decisió del Consell del 17 d'octubre del 2000, sobre els modes de cooperació entre les unitats d'intel·ligència financera dels estats membres per a l'intercanvi d'informació.

- Aprovació del Decret sobre la modificació del Reglament del LCPI de 20 de novembre de 2013 amb l'objectiu de desenvolupar la Llei 20/2013 que aplica les normes de la Unió Europea en temes de prevenció de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme en els termes requerits per l'Acord Monetari entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.
- Aprovació de la Llei 4/2014 que estableix mesures per la lluita contra i la supressió del terrorisme i el seu finançament i per la prevenció i la interrupció de la proliferació d'armes de destrucció massiva i el seu finançament, i introdueix ajustaments tècnics quant al règim sancionador.
- Aprovació de la Llei 2/2015, que contempla l'estatut legal de la Unitat d'Intel·ligència Financera, buscant adoptar paràmetres que augmentaran encara més el caràcter independent d'aquest organisme i oferiran una major autonomia funcional al seu règim laboral.

Andorra va signar la Norma Comuna de Declaració (NCD¹) i l'Acord de cooperació multilateral entre autoritats competents (MCAA²), esdevenint la 75a jurisdicció en adherir-s'hi, i adoptant així l'obligació d'aplicar l'única norma global sobre intercanvi automàtic d'informació que ha desenvolupat l'OCDE. Durant el 2016 el Govern (representat pel Ministre de Finances) ha fet un gran esforç per iniciar l'adaptació del sector de les infraestructures de les TI als requisits de la Norma Comuna de Declaració (NCD).

L'EVOLUCIÓ DE LA REGULACIÓ BANCÀRIA D'ANDORRA VERS LES NORMES INTERNACIONALS.

Andorra ha dut a terme una reforma global del marc regulador del seu sistema financer, especialment en matèria de LBC/CFT, motivada, entre altres, per les visites d'avaluació de MONEYVAL (1999, 2002, 2005 i 2011), l'Acord monetari amb la UE (2011), i l'adaptació de la Directiva europea 2015/849 (que s'ha de transposar a la regulació

¹ CRS En les seves sigles en anglès.

² En les seves sigles en anglès.

nacional per tot l'octubre de 2017) sobre la prevenció de l'ús del sistema financer amb l'objectiu de blanquejar diners o de finançar el terrorisme.

Entre les regulacions nacionals recents, que resulten del procés de maduració intrínsec del sector trobem: Llei 8/2015 sobre mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries; Llei 7/2013 que regeix el règim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà, Llei 8/2013 sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer; Llei 10/2013 sobre l'INAF; i Llei 1/2011 sobre la creació d'un sistema de garantia de dipòsits per a les entitats bancàries.

En concret, Andorra ha fet grans progressos per posar remei a les deficiències identificades en l'informe d'avaluació mútua en la quarta visita d'avaluació (març 2011), tant des del punt de vista jurídic com operatiu. Les mesures més rellevants inclouen:

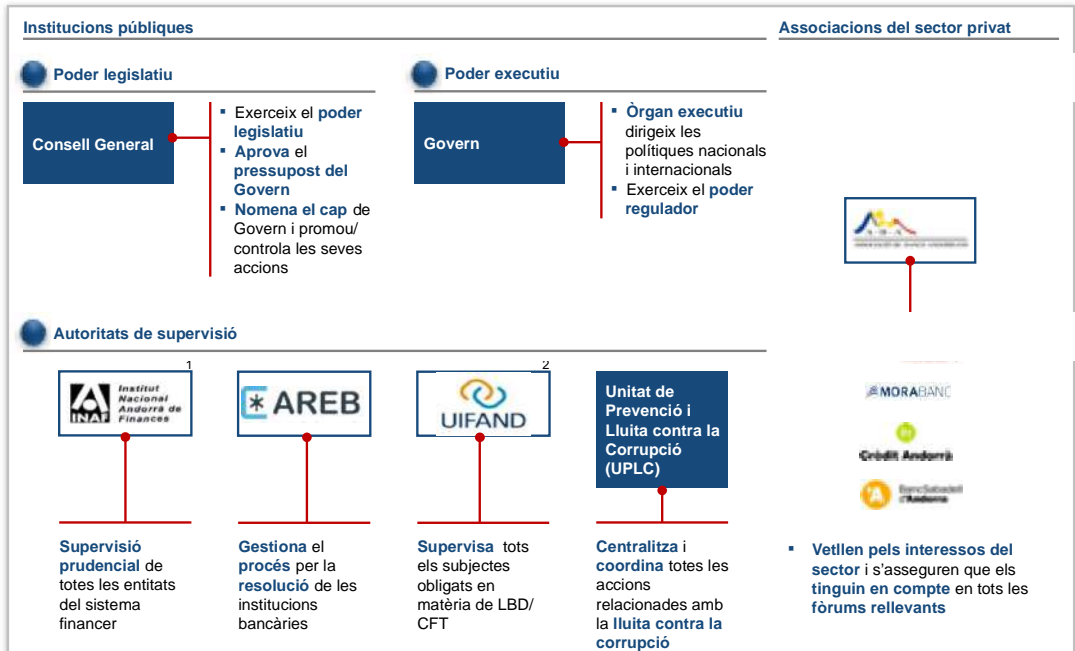
- El Codi Penal d'Andorra (Art. 409) fou esmenat el 2011, 2013 i 2015 per cobrir tots els aspectes del blanqueig de capitals regulats en els Convenis de Viena i de Palerm (és a dir, penalitzant la mera ocultació, simulació, possessió i utilització dels beneficis delictius) i la llista de delictes subjacents s'ha ampliat per cobrir, com a mínim, totes les categories de delictes designades.
- Les esmenes al Codi Penal de juliol de 2015 van introduir la penalització de l'autoblanqueig en relació amb tots els actes coberts pel delictes de BC.
- Les modificacions addicionals del Codi Penal via la Llei 18/2012 han inclòs l'ampliació de la definició dels actes terroristes tal qual es requereix en el Conveni sobre finançament del terrorisme.
- La LCPI fou modificada per la Llei 4/2011, canviant la definició de propietari efectiu establerta en l'article 41(g) de la LCPI. La definició cobreix totes les persones que són propietàries d'interessos significatius i majoritaris i que exerceixen un control efectiu sobre la societat. A més a més, també s'hi inclouen els beneficiaris i les persones que controlen fideïcomisos.
- La Llei 4/2011 també regula l'aplicació de mesures simplificades de DDC, bàsicament "reduint" les mesures de DDC previstes en la LCPI, però sense que hi hagi cap excepció total de la seva aplicació.
- La Llei 20/2013 esmenant la LCPI que obliga les entitats a considerar la tramesa d'una Declaració d'Operació Sospitosa (DOS) fins i tot en els casos en els que la relació no s'hagi establert o en els que no s'hagi dut a terme la transacció.
- La Llei 20/2013 que esmena la LCPI també amplia la disposició de l'article 40(1)(d) relativa a les mesures de diligència deguda. Aquest article requereix ara que els subjectes obligats obtinguin informació sobre l'objectiu i la pretesa naturalesa de la relació comercial amb els clients.
- Des d'un punt de vista operatiu, en el decurs dels darrers anys s'ha incrementat d'una manera estable la quantitat i la qualitat de les DOS

presentades. Això està relacionat amb una sèrie de mesures preses per les autoritats en el decurs dels darrers anys:

- Emissió d'una Nota Informativa amb instruccions per presentar declaracions d'operació sospitosa.
 - Emissió del Comunicat Tècnic CT-1/2011 relatiu a la informació financera que s'ha de trametre a la UIFAND
 - Preparació i publicació d'una plantilla de DOS, que s'ha d'utilitzar obligatòriament per presentar una DOS a la UIF
 - Preparació i publicació d'instruccions de com presentar una DOS
- S'ha incrementat la plantilla de la UIF i ara està constituïda per 8 persones, dues de les quals han estat nomenades en la recentment creada Àrea de Supervisió. El juny de 2015, es van convocar dues places més, una de les quals serà assignada a l'Àrea de Supervisió. L'augment de plantilla i la reorganització de la UIF han permès que pogués començar realitzar inspeccions in situ i que complementés així la pràctica de basar-se en les empreses d'auditories quant a les inspeccions de LBC/CFT.
 - Finalment, les autoritats andorranes han introduït un marc global amb vista a aplicar les Resolucions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides 1267 (1999) i 1373 (2001). Segons MONEYVAL, el sistema establert compleix amb els requisits internacionals i disposa de tots els elements necessaris.

El marc institucional andorrà s'ha reforçat per supervisar de manera eficaç el sector bancari

NO EXHAUSTIU

1 El govern proposa la presidència al Consell General; 2 El Director de la UIFAND és nomenat pels Ministres de Justícia, Interior i Finances;

FONT Marc legislatiu andorrà

EL MARC INSTITUCIONAL D'ANDORRA PER A LA SUPERVISIÓ BANCÀRIA

Tal qual ja s'ha mencionat amb anterioritat, el marc institucional per a la supervisió de la indústria financera en qüestions de LBC/CFT i prudencials està constituït per múltiples actors. En concret pel que fa al sector bancari (Annex 14). Les institucions rellevants inclouen:

- **La Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND).** Aquesta institució és responsable de la inspecció i la supervisió de les entitats financeres en temes de LBC/CFT. Recull i analitza les declaracions de les parts supervisades; col·labora amb les autoritats nacionals i estrangeres en matèria de LBC/CFT; prepara estadístiques per avaluar l'eficàcia de les mesures preses; i, quan és necessari, imposa sancions administratives. La UIFAND també sotmet propostes legislatives al Govern sobre qüestions de prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.
- **L'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF).** Aquesta institució supervisa i controla totes les entitats del sistema financer des d'un punt de vista prudencial; i participa en processos administratius com l'atorgament de llicències. La Llei 10/2013 atorga a l'INAF funcions específiques (vegeu les seccions anteriors)
- **L'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB).** Aquesta institució fou creada de manera urgent per la Llei 8/2015 i s'encarrega de gestionar la reestructuració i la resolució d'institucions financeres intervingudes. Actualment gestiona els actius no lícits de BPA.

Les bones relacions entre l'INAF i la UIFAND van ser reforçades a través de la signatura d'un Memoràndum d'Entesa el 30 de novembre de 2012. Aquest acord de cooperació cobreix les diverses àrees i qüestions d'interès comú com són la supervisió i les inspeccions in situ, la formació, la cooperació amb organismes internacionals i autoritats estrangeres de supervisió, la cooperació en els processos d'autorització per a la creació o l'adquisició d'entitats tant financeres com no financeres, i l'establiment de reunions periòdiques amb l'objectiu de tractar temes d'interès. El nombre de casos de cooperació entre l'INAF i la UIFAND ha passat de cap, l'any 2012, a 3, el 2013, i 6, el 2014. Addicionalment, un representat de l'INAF ha de participar en el Comitè Permanent de LBC/CFT d'Andorra quan es tractin qüestions que afecten el sistema financer andorrà.

A més a més, l'ABA (Associació de Bancs Andorrans) canalitza la comunicació sectorial amb les institucions públiques i vetlla pels interessos del sector.

LA REACCIÓ DEL COL·LECTIU PROFESSIONAL D'ANDORRA AL CAS BANCA PRIVADA D'ANDORRA

Tal com ja s'ha manifestat més amunt (vegeu la secció "La resposta de les autoritats andorranes i del sector financer al cas de blanqueig de capitals de Banca Privada d'Andorra"), la resposta de les institucions d'Andorra al cas BPA tenia per objectiu permetre que els dipositants poguessin mantenir els seus estalvis, i minimitzar el risc de contagi a altres entitats i al país en general.

Les reformes ja iniciades, que es van accelerar després del “cas BPA”, van ser cabdals per la resolució ordenada de l’entitat, i van motivar el fet que el 19 de febrer de 2016, el FinCEN anunciés la retirada de “les seves conclusions sobre i la seva proposta de regulació sobre la base de l’Article 311 en relació amb Banca Privada d’Andorra” ja que “les mesures preses per les autoritats d’Andorra protegeixen suficientment el sistema financer dels EUA dels riscos de blanqueig de diner”. Es poden trobar més detalls sobre el cas BPA en l’apartat “La resposta de les autoritats andorranes i del sector financer al cas de blanqueig de capitals de Banca Privada d’Andorra.”

UN CODI DE CONDUCTA COMÚ QUE COMPLEMENTA EL MARC REGULADOR DEL SISTEMA BANCARI ANDORRÀ

Com a complement del marc regulador del país, tots els bancs d’Andorra són signataris d’un Codi de Conducta comú que es va acordar per primer cop el 1990 i que l’ABA està actualitzant de cara a mitjans de 2016. L’objectiu del Codi és reforçar la reputació dels bancs andorrans i posar èmfasi en la importància de la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme. Inclou disposicions sobre l’experiència i l’ètica dels membres del Consell d’Administració; l’auditoria externa dels comptes anuals; la verificació de la identitat del client; els requisits documentals a l’hora d’acceptar nous clients; i la conservació dels arxius amb la documentació dels clients.

Tots els bancs andorrans són signataris d’un Codi de Conducta comú acordat per primer cop el 1990 i que es troba en procés d’actualització per part de l’Associació de Bancs Andorrans.

De manera similar als codis de conducta sectorials d’altres països (p.e. Suïssa, Luxemburg), el Codi d’Andorra requereix que els seus grups bancaris lluitin contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme – i inclou una definició de blanqueig de capitals, l’obligació de fer el control de les transaccions no usuals i el rebuig de les mateixes si existeix sospita de blanqueig de capitals i l’obligació de sol·licitar informació que demostrï la legalitat dels fons.

Tal com ja s’ha dit més amunt, com sigui que el Codi és de 1990, l’ABA està actualitzant-lo. En concret, les diferents institucions ja han acordat la totalitat del text i ara es troba en procés d’aprovació per part dels respectius departaments jurídics. El text final s’aprovarà oficialment per part de tots els bancs el 25 de novembre.

A més a més, l’ABA ha estat treballant amb les diferents institucions bancàries per establir un conjunt mínim d’estàndards d’autoavaluació pel que fa a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals (basats en les millors pràctiques internacionals). Aquests

críteris mínims es basen en el Sistema d'Avaluació de Risc de l'OCC³, els procediments d'autoavaluació del Sepblac, i altres millors pràctiques internacionals i inclouen:

- Quantitat de risc (basat en l'estabilitat de la base de clients, l'existència de clients d'alt risc, els canals de la banca electrònica, les filials estrangeres, els comptes de no residents, els serveis de banca privada / gestió d'actius, el volum de transferències, i les transaccions amb països d'alt risc de conformitat amb les llistes públiques de la UIFAND).
- Qualitat de la gestió de riscos (determinada pel grau de comprensió i compromís en qüestions de prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals, l'aplicació de mesures de LBC en tots els productes i àrees del banc, la identificació de deficiències i l'existència d'accions correctores associades, les competències de l'àrea de compliment normatiu, la revisió per experts independents, l'aprovació d'un programa de LBC per part del Consell d'Administració, programes de formació adequats per a tots els empleats, processos adequats de KYC – coneixement del client- i d'identificació del beneficiari efectiu, l'aplicació de controls adequats per a serveis/productes d'alt risc, i sistemes de control que identifiquin i presentin adequadament les DOS)
- Risc agregat
- Tendència del nivell de risc en el propers 12 mesos

Guiats pel Codi de Conducta comú, cada entitat bancària ha desenvolupat, addicionalment, un Codi de Conducta individual que el Consell d'Administració revisa i aprova de manera regular. Aquests codis específics a cada banc detallen els estàndards ètics específics i els requisits pels empleats del banc. Cada empleat ha de signar el Codi de Conducta del seu banc, manifestant que l'ha entès i el seu acord per complir-lo.

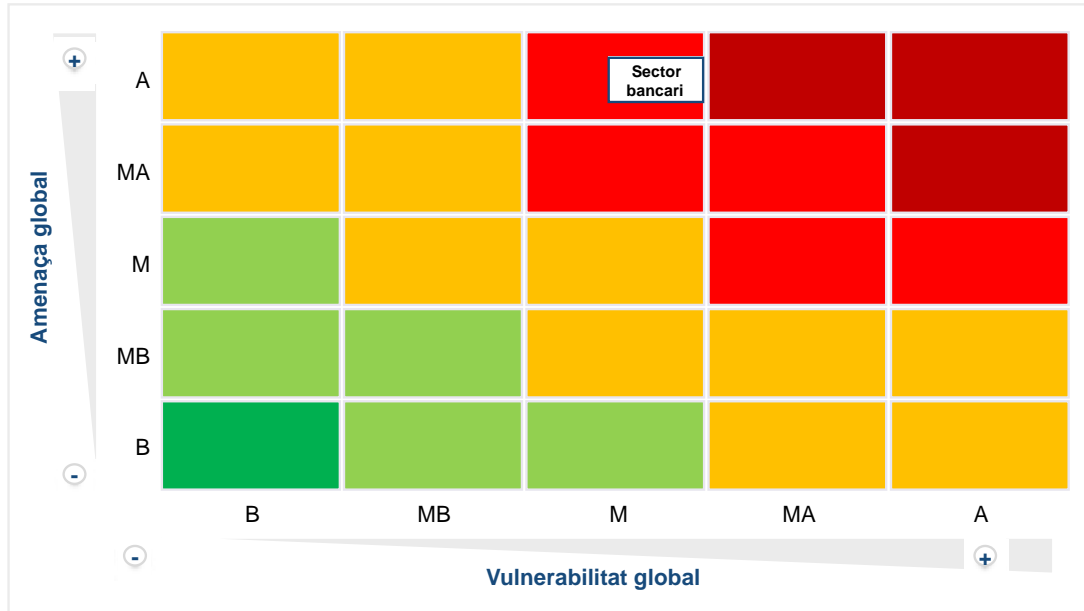
³ OCC Office of the Comptroller of the Currency -EUA – Oficina del Controlador de la Moneda

Matriu del risc de blanqueig de diners a Andorra

Avaluació Nacional del Risc

Avaluació del risc:

- Alt
- Mig-alt
- Mig
- Mig-baix
- Baix

Anàlisi de risc pel que fa al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme

Seguint la metodologia definida pel Banc Mundial, el risc del sector bancari andorrà quant al BC/FT va ser considerat en dues dimensions (amença i vulnerabilitat), i es va qualificar com a mig/alt (Annex 15):

- L'amença plantejada per les característiques del sector es detalla més àmpliament en el mòdul corresponent (Anàlisi de les amenaces) i s'ha qualificat com a alt
- La vulnerabilitat del sector bancari en relació amb el BC/FT constitueix l'anàlisi d'aquesta part de l'informe de l'ARN, i s'ha qualificat com a mig.

Com a conseqüència de les seves dimensions i de les característiques intrínseques del negoci, es considera que el sector bancari d'Andorra té un risc mig/alt pel que fa al BC/FT

Pel que fa al sistema, tal qual ja s'ha mencionat anteriorment, hi ha hagut una profunda transformació del marc regulador d'Andorra en relació a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme tendint vers els estàndards internacionals, i tot i que s'ha dotat al supervisor de competències, si disposés de més capacitats i tingués unes majors dimensions podria desenvolupar més fàcilment la seva funció.

Adicionalment, es considera que l'efectivitat del sistema sancionador andorrà i la seva estructura d'identificació estan suficientment alineats amb els estàndards internacionals.

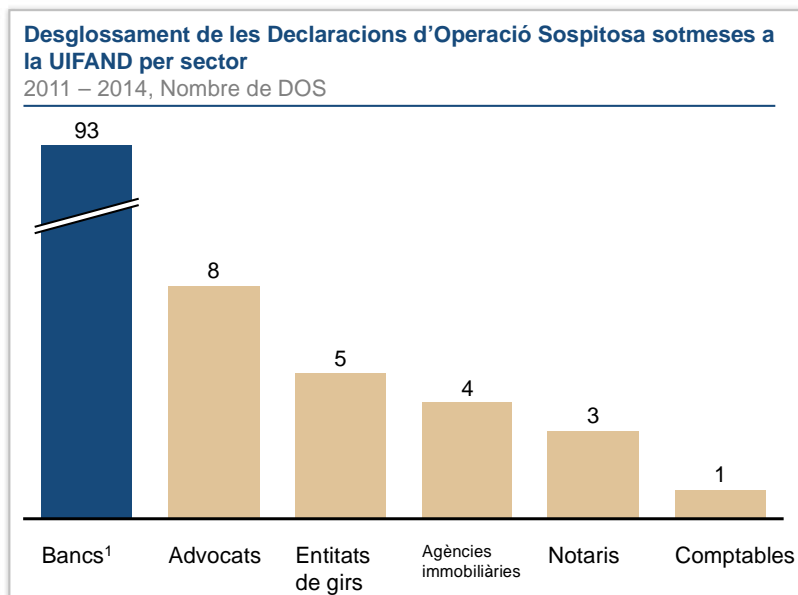
En relació amb les entitats bancàries:

- Totes han reforçat les seves respectives funcions de compliment normatiu amb recursos i capacitats, de conformitat amb requeriments addicionals. Tot i així, encara és necessari ampliar la cultura del risc a tots els empleats de l'organització, destacant la importància de la "primera línia de defensa".
- Tots els bancs han fet un esforç per incrementar la formació dels empleats (en comparació al 2013, el nombre total d'hores per empleat s'han multiplicat per 3 el 2015) però es necessita un nivell més alt d'adaptació i col·laboració sectorial.
- En els darrers anys, el sector ha adoptat noves tecnologies per realitzar el control de les transaccions, no obstant encara es necessita calibrar millor els sistemes i procediments que assignen de manera automàtica un nivell de risc als perfils dels clients.

- Recentment s'han iniciat procediments estàndard per revisar periòdicament la informació del client (és a dir, KYC en curs), fent que, de cara al futur, sigui necessari adoptar aquests processos amb una major freqüència.

ANNEX 16

DOS comunicades a la UIFAND a Andorra des del 2011

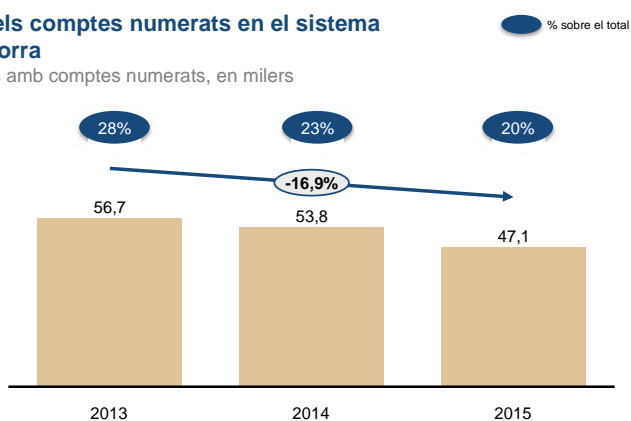
¹ Inclou tots els seus negocis (p.e. Banca privada, banca minorista, assegurances, gestió d'actius)

FONT UIFAND Memòria 2011 - 2014

ANNEX 17

Rellevància dels comptes numerats en el sistema bancari d'Andorra

Nombre de clients amb comptes numerats, en milers

FONT Sistema bancari andorrà

LA RELLEVÀNCIA I LES CARACTERÍSTIQUES INTRÍNSEQUES DELS BANCS ANDORRANS TENEN COM A RESULTAT UNA ALTA VULNERABILITAT QUANT AL BC/FT

Les característiques intrínseques del sector bancari andorrà incrementen la seva vulnerabilitat quant al BC/FT. En concret, 60% del volum de negoci del sector bancari està relacionat amb banca privada; 38% del volum de negoci nacional pertany a clients internacionals; i aproximadament 63% de les transaccions bancàries (en Euros) provenen de o estan adreçades a destinacions internacionals. Això, juntament amb l'alta preocupació que el sector té per la LBC/CFT es tradueix en el fet que, des del 2011, a Andorra, el 82% de les declaracions d'operació sospitosa (DOS) han estat presentades per bancs (Annex 16).

Els principals motius que tenen les entitats bancàries per sotmetre declaracions d'operació sospitosa a la UIFAND estan relacionats amb els que indiquem a continuació (les dades corresponen a les DOS presentades entre 2013 i juny 2016)

- L'origen dels fons no s'ha justificat adequadament (23% de les DOS)
- Premsa negativa relacionada amb el client (23% de les DOS)
- Incongruències en l'operativa (13% de les DOS)
- Inconsistències en la informació necessària per iniciar la relació comercial (11% de les DOS)
- Moviments en efectiu (11% de les DOS)
- Client sotmès a una investigació judicial (7% de les DOS)
- Transaccions no justificades amb països d'alt risc (6% de les DOS)
- Transaccions inusualment grans (6% de les DOS)

Això palesa la força i la severitat dels procediments de DDC per a l'acceptació de nous clients realitzats pel sector bancari andorrà – de fet, en tots els casos en els quals es va presentar una DOS en relació amb el procés d'acceptació de client, es va rebutjar la relació amb l'esmentat client.

Adicionalment, la majoria de les DOS presentades (aproximadament un 70%) estan relacionades amb clients internacionals, i aproximadament un 50% són de clients amb comptes numerats i pertanyen a banca privada, reforçant la idea que aquests segments presenten una vulnerabilitat relativament més alta al BC/FT.

Dimensions relatives del sector i volum de presentació de DOS

Les dimensions relatives del sector fan augmentar la seva vulnerabilitat al BC/FT ja que els serveis financers i les assegurances representen el 23% del PIB d'Andorra.

Cartera de productes

La cartera de productes dels bancs andorrans està predominantment relacionada amb inversions –majoritàriament dipòsits, fons, renda fixa, i accions – cosa que, a conseqüència de la pròpia naturalesa del negoci, es tradueix en una probabilitat inherent més alta de blanqueig de capitals.

Tot i que els bancs posen a disposició dels seus clients comptes numerats (aproximadament un 20% del total dels comptes d'Andorra), aquests no són sinònim d'anonimat del client, i només comporten un nivell extra de privacitat envers la majoria d'empleats del banc, mentre que són plenament transparents per a les Àrees de compliment normatiu i de supervisió. Dit això, la informació del client d'un compte numerat es revela totalment en transferències internacionals. A més, els comptes anònims estan prohibits per llei a Andorra (Art. 49 de la Llei 28/2008). El balanç mig per client dels comptes numerats és similar al d'altres tipus de comptes de banca privada, i el seu volum total s'ha reduït de manera significativa en els darrers anys (Annex 17).

Per aquests comptes, igual que per qualsevol altre tipus de compte, es requereixen procediments regulars de DDC tal qual especifica l'article 49 de la Llei 28/2008 sobre Cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, i l'article 1 del Decret del 20 de novembre de 2013, que esmena les Regulacions de la Llei sobre cooperació internacional en temes penals i de lluita contra el blanqueig de diners i contra el finançament del terrorisme, aprovat per Decret el 13 de maig de 2009:

- “Els subjectes obligats han de conèixer la identitat dels seus clients i dels veritables drethavents mitjançant la presentació d'un document oficial en el moment d'establir qualsevol relació de negoci”.
- “Queden prohibits els comptes o les llibretes d'estalvi anònims”
- “Si el client no pot ser identificat de conformitat amb l'article 49, els subjectes obligats financers no poden establir una relació comercial o dur a terme transaccions per al client”
- **“Si hi ha comptes numerats els subjectes obligats han d'assegurar el compliment de la Llei. En concret, els subjectes obligats han d'identificar i verificar el client i els drethavents d'aquests comptes i mantenir aquesta informació disponible pels organismes de control, la UIF i les autoritats competents.”**

A més a més, els clients titulars d'un compte numerat han de ser identificats davant de tercers quan es realitzin transferències internacionals (Art. 49 bis de la Llei 28/2008 sobre Cooperació penal internacional i lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme)

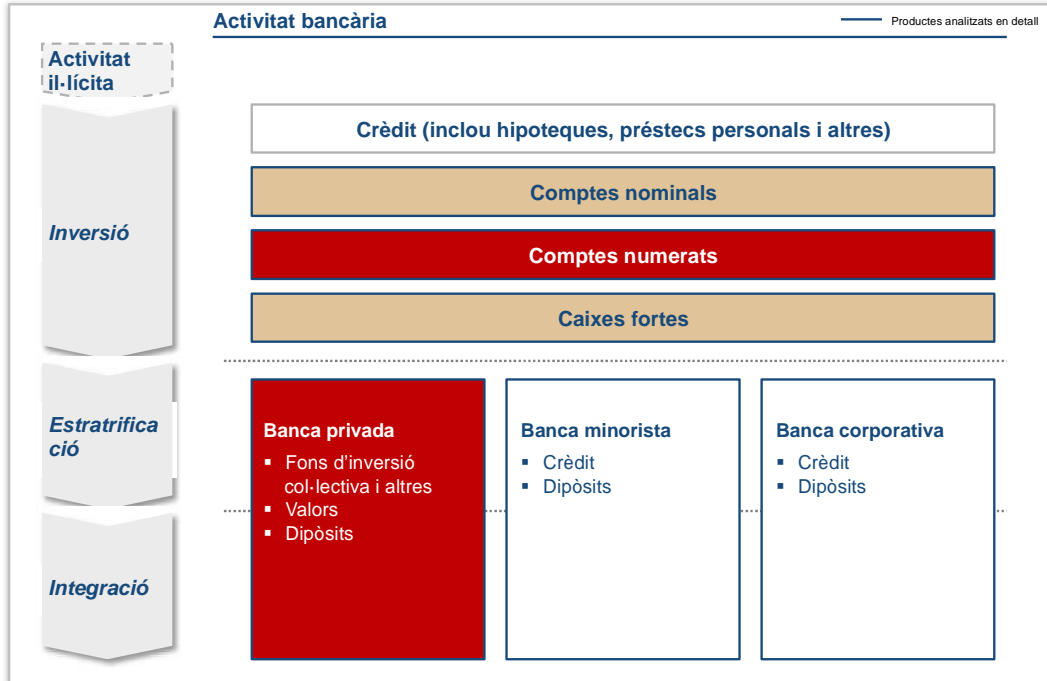
- “les transferències transfrontereres per més de 1.000 EURO fetes pels subjectes obligats financers han d'incloure informació detallada de la part ordenant”

La vulnerabilitat al blanqueig de diners varia en funció dels productes i negocis que s'ofereixen Andorra

NO EXHAUSTIU

Probabilitat de ser utilitzat per blanqueig de diners en qualsevol de les seves fases

- Probabilitat baixa
- Probabilitat mitja
- Probabilitat alta

NOTA: S'han observat tant la vulnerabilitat inherent com la final per tal d'avaluar la probabilitat de ser utilitzat amb finalitats de BD
FONT GAFI; ONUDD

XIFRES CONSOLIDADES

La cartera bancària d'Andorra – esbiaixada vers productes amb una alta probabilitat de BD/FT

Desglossament del volum de negoci de la banca per tipus de producte a Andorra 2015, Milers MEUR

6,3		11,5		34,1	
Préstecs personals (1,4)	Dipòsits a termini < 3 m (1,6)	Altres (4,5)			
	Dipòsits a termini > 3 m (2,5)	Renda variable(7,6)			
Altres (1,6)	Comptes corrents/ Dipòsits vista (7,4)		Renda fixa (9,3)		
Hipoteques (3,2)			Fons d'inversió col·lectiva i altres vehicles (12,7)		
Crèdit a clients	Dipòsits de clients	Recursos de clients fora balanç			

NOTA: S'han observat tant la vulnerabilitat inherent com la final per tal d'avaluar la probabilitat de ser utilitzat amb finalitats de BD
FONT Memòries anuals (2014) dels bancs, anàlisi de l'equip, entrevistes

Per tal d'entendre la vulnerabilitat relativa al blanqueig de capitals de la cartera de productes oferts a Andorra, l'anàlisi de risc considera tres fases en el blanqueig del producte de l'activitat il·lícita (Annex 18):

- **Col·locació.** Aquesta fase veu l'entrada inicial del producte del delictes en el sistema financer, alliberant al delinqüent de grans quantitats de diners en efectiu, i col·locant els diners en el sistema financer legítim.
- **Estratificació.** La fase d'estratificació és el pas més complex, i sovint comporta el moviment internacional dels fons. L'objectiu principal d'aquesta fase és separar els diners il·lícits de la seva font il·legal.
- **Integració.** Havent estat col·locats com efectiu i estratificats a través d'un nombre de transaccions financeres, el producte de l'activitat il·lícita està ara plenament integrat en el sistema financer i pot ser utilitzat per qualsevol altre objectiu.

La cartera de productes dels bancs d'Andorra està principalment relacionada amb inversions

La vulnerabilitat inherent d'Andorra quant al BC/FT ha estat avaluada conjuntament amb els seus principals sectors de negoci (és a dir, banca privada, banca minorista i banca corporativa) i per aquells productes amb un alt volum i/o que es considera que plantegen un risc al sistema (com són els dipòsits corrents en comptes numerats i nominals, i préstecs a clients)

Pel que fa als negocis analitzats:

- **Banca Privada,** amb un volum de negoci de 10.500 MEUR, presenta una vulnerabilitat alta al BC/FT en relació als altres negocis avaluats. Els principals factors d'aquesta vulnerabilitat són el volum mig de negoci per compte (477 K€), la mitjana de les transaccions en efectiu (21 K€) i les característiques inherents a la inversió, que són les més altes entre tots els negocis d'Andorra. Addicionalment, la banca privada és el negoci més internacional, amb un 52% del volum total propietat de no residents, i concentra la major part de PEPs internacionals entre els bancs andorrans (78%, o 98 en total), tot i que tal qual ja s'ha mencionat el seu risc es gestiona de forma adequada per part de totes les entitats.

Malgrat que no han estat avaluats separatament, val la pena mencionar que els productes més prominents en la banca privada són els Fons d'Inversió Col·lectiva (amb un total nacional d'actius gestionats de 4.600 MEUR) i accions (amb un total nacional d'actius gestionats de 3.800 MEUR)

- **Banca minorista** és el segon negoci en volum (7.300 MEUR), i presenta una vulnerabilitat al BC/FT entre mitja i baixa, com s'ha indicat, pel seu volum de

negoci per compte relativament reduït (64K€), per la mitjana de transaccions en efectiu (1,1K€), i per un baix nivell de característiques d'inversió comparat amb la banca privada. A més, només el 24% del total del volum de negoci està relacionat amb clients no residents, no presenta transferències amb els països que segons el GAFI tenen deficiències estratègiques per combatre el blanqueig de capitals i el nombre de PEPs internacionals està limitat a 27 (la majoria d'Espanya i amb volums de negoci similars als de la resta del segment de negoci)

- **Banca corporativa:** és el segment més petit, amb 4.200 MEUR de volum de negoci. Aquest negoci, tot i que la mitjana per transacció és superior i també ho són els volums en comparació amb altres (cosa que s'explica per la pròpia naturalesa del negoci) presenta un perfil de client amb un nivell de risc baix –els no residents representen només el 6% del volum total de negoci, no hi ha PEPs internacionals representats i no es duen a terme transaccions amb els països que el GAFI qualifica amb deficiències estratègiques per combatre el blanqueig de capitals.

En relació amb els productes/ serveis avaluats:

- **Comptes corrents numerats** estan vinculats al negoci de la banca privada, i com a tals presenten una vulnerabilitat relativament més alta al BC/FT en comparació a altres productes/serveis. En concret, els dipòsits corrents en comptes numerats representen un total de 2.200 MEUR i aproximadament 20% del total dels comptes d'Andorra. Tot i que el balanç mitjà per compte (69K€) és relativament més alt que el dels comptes nominals (29K€), igualment al que succeeix amb la mitjana de transaccions en efectiu (24K€ vs 1,4K€), les diferències es poden explicar per la naturalesa del negoci de la banca privada que hi ha al darrere dels comptes numerats, ja que les xifres van molt en la línia de la resta del negoci. En termes del perfil client, aproximadament el 90% dels clients amb comptes numerats són no residents a Andorra, i només 11% del total de clients són persones jurídiques. No hi ha transferències que impliquin comptes numerats vers/de la llista de països GAFI amb deficiències estratègiques a l'hora de combatre el blanqueig de capitals.
- **Comptes corrents nominals**, amb 6.700 MEUR en dipòsits, són el producte bancari més important per volum de negoci i presenten una vulnerabilitat al BC/FT mitja. Això és degut a la mitjana baixa de transaccions en efectiu (1,4 K€) i al balanç del compte (29 K€) comparat amb altres productes, amb un grau baix d'internacionalització (15% del volum total de negoci pertany a no residents)

El nombre de PEPs internacionals, tot i que és més alt que en altres productes (102 clients), està en la línia amb el seu volum relatiu i representa 0,4% del volum total -tot i que amb un volum mitjà per client més alt, essent aproximadament 8 vegades la mitjana del valor del compte nominal.

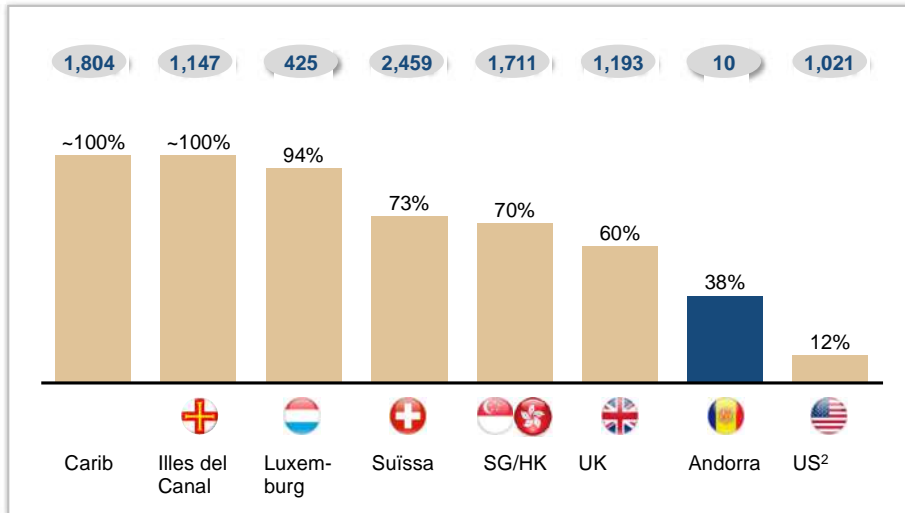
- **El crèdit a clients** a Andorra implica aproximadament 6.700 MEUR i presenta una baixa vulnerabilitat al BC/FT, bàsicament pel fet de la manca de característiques d'inversió del producte, juntament amb el perfil de baix risc del client i la manca d'activitat en efectiu.

ANNEX 20

Quota en la gestió internacional de patrimonis¹

Percentatge del recursos totals gestionats per clients

X% Recursos totals de clients internacionals. milers M USD³

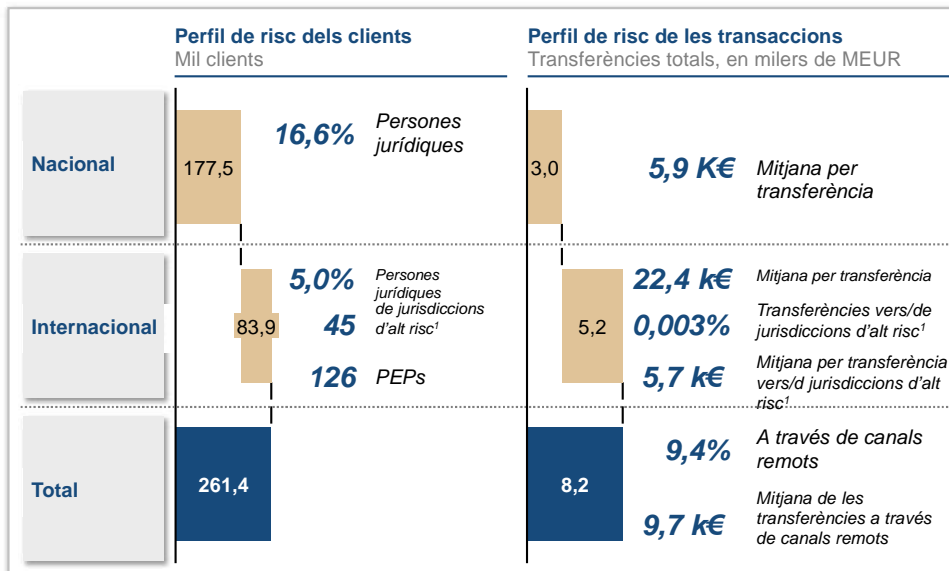
¹No inclou les filials a l'estranger de bancs nacionals; ² Només inclou Miami i NY com a principals centres de gestió de patrimonis offshore; ³ 2014 mitjana del tipus de canvi USD / EUR

FONT Bancs Centrals locals i departaments d'estadística

ANNEX 21

Els bancs andorrans es caracteritzen per una quota relativament alta de clients internacionals i per l'operativa associada als mateixos

NOMÉS NEGOCI NACIONAL

¹ Segons els criteris del GAFI
FONT Dades consolidades del sector bancari andorrà, 2015

Volum de negoci internacional

Comparat amb altres mercats intrínsecament internacionalitzats, Andorra té un nivell raonable de volum de gestió de patrimonis que prové de no residents, situant-se a aproximadament un 38% del total del volum de negoci interior (Annex 20). A més a més, un 63% de les transferències realitzades per bancs andorrans són transfrontereres, de les quals només un 0,01% tenen el seu origen o la seva destinació en països que el GAFI defineix com d'alt risc.

Perfil del client i de les transaccions

Aproximadament un 22% dels clients del sistema andorrà són internacionals, amb només 45 clients que provenen de països amb deficiències estratègiques a l'hora de combatre el BC (segons la definició del GAFI) i amb 125 PEPs internacionals.

És important destacar que:

- Cap dels PEPs dels bancs andorrans pertany a països amb deficiències estratègiques quant a la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (LBC/CFT) segons la definició del GAFI.
- Durant l'any 2015, a Andorra, només hi ha hagut una transferència bancària a jurisdiccions definides pel GAFI com d'alt risc i no cooperants (és a dir, Iran i Corea del Nord) per un import de 525€ i sota un gran escritini.

Tal qual es detalla més avall, els bancs consideren tots aquests clients com d'alt risc i, per tant, estan subjectes a mesures de diligència deguda reforçades.

En volum total, la mitjana de les transferències internacionals és quatre vegades superior a les transferències nacionals amb el resultat que gairebé el 63% dels fons transferits pels bancs andorrans són internacionals (Annex 21).

Pel que fa als clients estrangers, els bancs estan obligats per llei a “conèixer la identitat dels seus clients i dels veritables drethavents mitjançant la presentació d'un document oficial en el moment d'establir qualsevol relació de negoci” (Article 49 de la Llei 28/2008).

Adicionalment, pel que fa als PEPs, i com a conseqüència de les reduïdes dimensions del país, la regulació andorrana (Llei 28/2008) no inclou la necessitat d'identificar i, per tant, d'aplicar mesures de diligència deguda reforçades als PEPs nacionals. Tot i així, els bancs han desenvolupat els seus propis criteris per identificar i fer el seguiment de les seves transaccions (adicionalment als PEPs internacionals). En resum, els bancs classifiquen els PEPs com a clients d'alt risc i per tant els apliquen mesures de DDC reforçades i de control de les transaccions:

- Acceptació de nous clients: s'apliquen mesures de DDC reforçades a tots els PEPs, que inclouen provar la manca d'informació negativa en fonts públiques (premsa) i la verificació de les llistes internacionals (llistes públiques de la UIFAND/Batllia, WorldCheck, Sanctions Screening –Verificació de Sancions,

Dow Jones – Llistes Factiva, llistes dels Papers de Panamà-, Informa, recerca pública). Addicionalment, l'acceptació d'un PEP nacional ha de ser aprovada per l'àrea de compliment normatiu, i els PEPs internacionals per l'òrgan de control intern del banc designat (en algunes entitats també requereix l'aprovació del Comitè Executiu). Val la pena mencionar que, a la pràctica, hi ha dues entitats que ja no accepten cap més PEP internacional com a client.

- Supervisió: com a clients d'alt risc, tots els PEPs estan subjectes a una supervisió regular de les seves transaccions per part de la òrgan de control intern, a verificacions regulars i automàtiques d'identitat en les llistes internacionals, i a la revisió automàtica quotidiana de les transaccions.

A més a més, com especifica la regulació andorrana de prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (Article 49 quater de la llei 28/2008) en relació amb les transaccions o relacions de negoci amb persones políticament exposades que resideixin a l'estranger, correspon als subjectes obligats financers:

- “Disposar de procediments adequats en funció del risc a fi de determinar si el client és una persona políticament exposada.”
- “Obtenir l'autorització de la direcció per establir una relació de negoci amb els dits clients.”
- “Adoptar les mesures adequades per determinar l'origen del patrimoni i els fons objecte de la relació de negoci o transacció.”
- “Realitzar una supervisió reforçada i permanent de la relació de negoci.”

Finalment, en relació amb aquells clients que són nacionals/residents de jurisdiccions d'alt risc (tot i que la llista de jurisdiccions d'alt risc és específica per a cada banc, tots inclouen aquells països que tenen deficiències estratègiques per combatre el BC tal qual el defineix el GAFI), també s'apliquen mesures específiques d'acceptació i de supervisió:

- Acceptació de nous clients: l'acceptació de clients de jurisdiccions d'alt risc ha de ser aprovada per l'òrgan de control intern del banc designat i ha d'anar acompanyada de la documentació necessària que demostrï la manca d'informació negativa en fons públiques (premsa) i la verificació de les llistes internacionals (llistes públiques de la UIFAND/Batllia, WorldCheck, Sanctions Screening –Verificació de Sancions, Dow Jones – Llistes Factiva, llistes dels Papers de Panamà-, Informa.
- Supervisió: els clients de jurisdiccions d'alt risc es classifiquen com d'alt risc i com a tals estan subjectes a mesures de supervisió (p.e. supervisió regular de les transaccions per part de l'òrgan intern de control). Addicionalment, les transaccions amb països d'alt risc se supervisen via Sanctions Screening (SWIFT) i s'informa de totes elles al responsable en cap del compliment normatiu. En alguns casos, qualsevol transacció amb un país d'alt risc i/o amb clients d'alt risc requereix ex ante l'aprovació per part de compliment normatiu.

Com a conclusió, les autoritats creuen que, tot i que existeix un cert volum de clients internacionals d'alt risc en el sector bancari andorrà –PEPs i clients de jurisdiccions d'alt risc-, les mesures de diligència deguda (DDC) i els processos de supervisió de transaccions duts a terme per les entitats són adequats per controlar el seu risc.

REFORÇAMENT DEL SISTEMA FINANCER COM A ELEMENT CLAU PER REDUIR LA VULNERABILITAT AL BC/FT

Tal com ja s'ha mencionat (vegeu, si us plau, l'apartat “Elements comuns – sector financer”) el sistema financer andorrà s'ha reforçat contra el blanqueig de capitals mitjançant:

- L'aplicació d'una reforma global en el seu marc regulador quant a la LBC per convergir amb els estàndards internacionals.
- El reforçament del paper del supervisor (és a dir, la UIFAND)
- L'actualització del seu regim sancionador per tal de fer-lo més complet i dissuasiu.

Malgrat això, i tal qual ja s'ha detallat més amunt, encara queda marge per adaptar encara més l'actual marc regulador i supervisor als estàndards internacionals (vegeu, si us plau, l'apartat “Elements comuns – sector financer”).

CAPACITATS BANCÀRIES CLAU PER DETERMINAR LA VULNERABILITAT DEL SECTOR AL BC/FT

En general, les autoritats reconeixen que, durant els darrers anys, els bancs andorrans han incrementat significativament els seus controls quant a la LBC/CFT reforçant els seus mecanismes de control en base a quatre pilars – concretament, l'efectivitat, la governança i l'autoritat de la funció de compliment normatiu; la revisió independent; el desenvolupament de polítiques, procediments i controls interns; i la cultura i la formació continuada dels empleats.

En concret han:

- Reforçat de manera significativa les seves àrees de compliment normatiu, ja que la proporció del personal en la funció de compliment normatiu en relació al nombre total d'empleats s'ha multiplicat per dos entre el 2012 i el 2015 (de l'1,6% del nombre total d'empleats que pertanyien a compliment normatiu el 2012, al 3,1% el 2015).
- S'ha facilitat als empleats del banc una gran quantitat de formació en prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (el total d'hores de formació per empleat en la LBC s'ha incrementat de 2,3 el 2013, a 7,0, el 2015) i a més s'ha ampliat a tots els empleats.
- S'ha invertit en formació especialitzada en l'àmbit de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme per aquells empleats en les àrees de compliment normatiu. Ara com ara, un total de 4 empleats que

pertanyen a les àrees de compliment normatiu dels diferents bancs tenen l'ACAMS (Certificat d'Especialista de Lluita Contra el Blanqueig de capitals) i 25 empleats més estan duent a terme la formació necessària per tal d'obtenir el certificat en el decurs dels propers mesos (aproximadament el 50% del total dels empleats de compliment normatiu). En els darrers anys, els empleats de compliment normatiu de la LBC també han augmentat la seva participació en conferències internacionals relacionades amb la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

- Durant els 2/3 darrers anys s'han aplicat un gran nombre de controls addicionals relacionats amb la LBC.

Governança i competència de la funció de compliment normatiu; una revisió independent

Tot i que encara queda marge per millora, els bancs andorrans han dotat les seves funcions de compliment normatiu amb recursos i capacitats addicionals en la línia de les responsabilitats requerides, reforçant la seva independència i les seves competències. D'altra banda, a més a més de les auditories independents que requereix la llei, els bancs han contractat, de manera voluntària, assessors externs independents per avaluar els seus procediments de LBC/CFT.

Adicionalment, és important destacar que:

- Malgrat que la normativa andorrana no ho requereix, tots els bancs tenen els seus propis procediments d'autoavaluació de LBC/CFT.
- L'ABA ha estat treballant amb les diferents institucions bancàries per tal d'establir un conjunt mínim d'estàndards d'autoavaluació quant a la LBC (basats en les millors pràctiques internacionals) que s'han d'adoptar per part de tots els bancs. Aquests criteris mínims es basen en el Sistema d'Avaluació de Risc de l'OCC, els procediments d'autoavaluació del Sepblac, i altres millors pràctiques internacionals, i comprenen:
 - Quantitat de risc (basat en l'estabilitat de la base de clients, l'existència de clients d'alt risc, els canals de banca electrònica, les filials estrangeres, els comptes de no residents, els serveis de banca privada i de gestió d'actius, el volum de les transferències i de les transaccions amb països d'alt risc segons les llistes públiques de la UIFAND).
 - Qualitat de la gestió del risc (determinada pel grau de comprensió i compromís amb les qüestions relacionades amb la LBC, l'aplicació de mesures de LBC en tots els productes i àrees del banc, la identificació de deficiències i l'existència de mesures correctores associades a les mateixes, les competències de l'àrea de compliment normatiu, la revisió per part d'experts independents, l'aprovació d'un programa de LBC per part del Consell d'Administració, un programa de formació adequat que cobreixi tots els empleats, mesures de KYC (conèixer el client) i processos d'identificació dels drethavents efectius, aplicació de controls adequats per productes i

serveis d'alt risc, sistemes de control que identifiquin adequadament i efectuïn la tramesa de les DOS

- Risc agregat
- Tendència del nivell de risc en els propers 12 mesos

L'avaluació de les funcions de compliment normatiu del banc cobreix tres aspectes:

Independència i facultats. Tots els programes i polítiques internes dels bancs s'han adaptat a la nova normativa de LBC/CFT i els han aprovat els Consells d'Administració dels bancs. A més a més, els responsables del compliment normatiu⁴ de totes les entitats tenen amplis coneixements i experiència en aquest àmbit, línies de comunicació directa amb els seus respectius Consells d'Administració, i polítiques internes que destaquen la seva independència i competències. Tot i així, cal treballar més per garantir que la importància de la cultura del risc i del compliment normatiu s'entengui plenament a tota l'organització, cosa que constitueix la primera línia de defensa en la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

Estructura interna i àrea de compliment normatiu. Tots els bancs andorrans tenen un equip específic dedicat a la LBC, amb recursos responsables per efectuar la supervisió de les alarmes, la regulació, el coneixement del client (KYC), i el suport. Tal com ja s'ha dit més amunt, s'ha dotat tots aquests equips amb facultats addicionals i amb formació específica en l'àmbit de la LBC de conformitat amb l'evolució dels requisits reguladors.

Supervisió independent. Totes les àrees d'auditoria interna dels bancs supervisen de manera independent la funció de compliment normatiu amb auditories específiques quant a la LBC. Addicionalment, el Comunicat Tècnic de la UIFAND 03-2015, que detalla l'article 52 de la "Llei de Cooperació Penal Internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i el finançament del terrorisme" estableix que totes les institucions financeres han de sotmetre anualment un informe específic dels auditors externs que com a mínim ha de contenir:

- Organigrama de l'òrgan de control intern on consti la composició, nom i càrrec que exerceixen a l'empresa els seus components.
- Canals de comunicació entre l'òrgan de control intern i el personal de l'entitat i sistema actual per comunicar a les autoritats les Declaracions d'Operació Sospitosa
- Mesures i procediments de control establerts (p.e procediments de DDC, polítiques per l'admissió de clients, sistemes establerts per efectuar la supervisió de les transaccions, mesures envers els empleats existents i la contractació de nous empleats, opinió de l'auditor extern respecte dels comptes numerats, la custòdia de la seva documentació i l'accessibilitat dels comptes numerats a efectes d'investigació).

⁴ CCOs en les seves sigles en anglès

- Sucursals, filials o delegacions a l'estranger, estructura de governança i mecanismes de control establerts (inclosa una còpia de l'auditoria externa feta a les sucursals, filials o delegacions)
- Verificació de la documentació en una mostra predefinida de clients
- Deficiències detectades i importància relativa de cadascuna d'elles.

A més a més d'aquestes mesures, la majoria d'entitats han contractat assessors externs (a més a més de les seves auditories externes anuals) per avaluar si els seus processos de LBC són els adequats.

Desenvolupament de polítiques, procediments i controls interns

El sector té unes polítiques de coneixement del client (KYC) a l'hora de l'admissió de nous clients, però tot just ha iniciat procediments de KYC per a tota la seva base de clients; de cara al futur aquests procediments haurien d'aplicar-se de manera globalitzada. De la mateixa manera, durant els darrers anys els bancs han adaptat ràpidament els seus sistemes i tecnologies per efectuar la supervisió de les transaccions dels clients, però encara cal calibrar una mica més l'assignació automàtica del nivell de risc al perfil del client, especialment per aquells que tenen un volum baix de transaccions.

L'avaluació de les polítiques internes, dels procediments i dels controls dels bancs cobreixen quatre aspectes:

KYC o CVC. Totes les entitats segueixen procediments altament rigorosos de coneixeu el vostre client (CVC o KYC) i polítiques estrictes d'admissió de clients, que en tots els casos:

- Verifiquen la identitat de cada client (i/o dels drethavents o propietaris efectius)
- Obtenen la informació necessària per entendre l'origen dels fons que ha de depositar el client, i també l'objectiu de la relació comercial que es vol establir.
- Avaluen el risc que cada client individual plantejaria a l'entitat (de conformitat amb cada manual de LBC individual), i en funció d'això accepten o no el client i el classifiquen segons el nivell de risc corresponent.

A més a més, tenen alarmes automàtiques que validen la identitat dels clients amb llistes públiques i privades com ara les que subministren Sanctions Screening, Dow Jones, World-Check, Informa, la UIFAND i el GAFI.

No obstant, tot i que els bancs ja han iniciat processos per revisar regularment i amb una major freqüència la informació de tots els clients existents, queda pendent adoptar-ho i aplicar-ho plenament.

Supervisió de les transaccions. Totes les entitats utilitzen sistemes sòlids per supervisar tant les transaccions nacionals com les internacionals. A més a més, s'han establert processos específics per fer la supervisió dels clients considerats d'alt risc, com ara els comptes òmnibus, els PEPs, i les jurisdiccions d'alt risc, que es troben sotmesos a mesures

reforçades de diligència deguda (Per més detalls sobre les mesures reforçades de diligència deguda, vegeu “Perfil dels clients i de les transaccions”).

Tot i així encara hi ha marge de millora: actualment la classificació del risc es realitza mitjançant una combinació de processos manuals i automàtics, tot i que s’està treballant per optimitzar l’assignació automàtica del nivell de risc, especialment per a clients amb un baix volum de transaccions, ja que en alguns casos la classificació del risc no es correspon plenament amb el perfil del client. En tots els casos, els sectors dona suport als seus sistemes amb processos manuals per tal d’assegurar que la classificació final quant al nivell de risc sigui atribuïda de manera correcta.

Automatització. Totes les entitats tenen sistemes que permeten la detecció automàtica i el seguiment de les alarmes, i la majoria d’informació relativa als clients es conserva en format electrònic. Tot i així, la informació pel que fa als comptes numerats es conserva normalment en format paper, cosa que comporta alguns riscos relacionats amb la conservació dels arxius.

Declaracions obligatòries. La preocupació del sector sobre la LBC/CFT es mostra en les DOS trameses al regulador, que representen més del 80% del total de declaracions efectuades al Principat. Addicionalment, si ho comparem amb països com Suïssa, els bancs andorrans tenen un nivell més alt de Declaracions d’Operació Sospitosa en relació a la quantitat total d’actius sota gestió – el 2014 els bancs andorrans van declarar aproximadament 0,70 DOS per 1.000 MEUR d’actius gestionats en comparació a 0,25 a Suïssa.

Pel que fa a les DOS presentades pels bancs, les autoritats no han trobat cap motiu de preocupació en relació amb la seva qualitat, de fet, molt poques són desestimades després de la revisió que efectua la UIFAND.

La majoria de DOS corresponen a clients internacionals i estan relacionades amb el negoci de banca privada, cosa que destaca la vulnerabilitat relativament alta que ja s’ha detectat per a aquests segments (per més detalls sobre les DOS per tipologia i motius vegeu la secció “La rellevància i les característiques intrínseques dels bancs andorrans tenen com a resultat una alta vulnerabilitat quant al BC/FT”).

Tot i així, malgrat que el regulador ja facilita instruccions sobre com informar sobre les transaccions sospitoses, al sector li agradaria disposar de més directrius al respecte mitjançant exemples i millors pràctiques.

El risc de l’anonimat es considera baix pel sector bancari andorrà, ja que els clients han de ser degudament identificats per part dels bancs de conformitat amb la legislació andorrana de prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals (vegeu “Cartera de productes” en aquesta mateixa secció), i a la pràctica estan identificats. Quan han dut a terme supervisions in situ les autoritats no han trobat cap motiu de preocupació pel que fa a l’anonimat dels clients.

A més a més, a Andorra els comptes corrents s’han d’obrir personalment i els canals remots representen una mica menys del 9% del total de les transaccions.

Formació continuada i cultura

El marc jurídic (Llei 28/2008 i Decret 20/11/2013) requereix que les entitats adoptin les mesures necessàries per formar els seus empleats en la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme. Tots els bancs tenen programes anuals de formació gestionats centralment per les seves unitats de compliment normatiu, que cobreixen la informació sobre els canvis legislatius, polítics i de normativa interna. En els darrers anys, els programes de formació sobre la LBC/CFT s'han ampliat a tota la plantilla i el nombre d'hores de formació per empleat s'ha triplicat, passant de 2,3 hores, el 2013, a 7 hores, el 2015. Malgrat això, encara hi ha diferències significatives en el grau d'adaptació entre les diferents entitats – des d'un únic nivell de formació amb exemples ad hoc per càrrecs específics, fins a tres nivells de formació basats en el tipus d'empleat.

En aquests sentit, el sector (a través de l'ABA) ha establert un conjunt d'iniciatives per fomentar la formació sobre la LBC no només entre el sector financer, sinó també entre les altres professions en relació amb la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals. En concret, ja han signat un acord amb la Universitat d'Andorra per oferir un certificat sobre LBC que s'iniciarà el febrer del 2017. Aquest curs està adreçat a professionals que treballen en el món de les finances, la gestió d'actius, les immobiliàries, el sector comercial, els assessors fiscals, els comptables, els economistes i altres sectors relacionats. Al lloc web de la Universitat d'Andorra ja es pot consultar el programa d'aquest curs, les dates a les quals s'impartirà i els professors.

Pla d'acció

El Govern d'Andorra, basant-se en l'avaluació de vulnerabilitats que figura més amunt i aprofitant els progressos realitzats en els darrers anys, ha desenvolupat, conjuntament amb el sector privat i totes les institucions implicades, un pla d'acció detallat per reduir encara més el risc de BC/FT. El pla d'acció inclou iniciatives transectorials (a les quals ja hem fet referència més amunt) i iniciatives a nivell sectorial relatives al sector bancari.

INICIATIVES CORRESPONENTS AL SECTOR BANCARI

- Dur a terme una avaluació de risc pel que fa a la LBC a nivell de cada banc
- Elaborar i signar una versió actualitzada del Codi de Conducta sectorial pel sector bancari. La versió actual és del 1990 i no inclou alguns elements específics en comparació amb altres jurisdiccions (és a dir, relació amb els clients i altres actors, obligacions dels empleats i polítiques en termes d'honestedat i competència, un desenvolupament més ampli dels processos interns del banc), que poden incloure un conjunt global d'estàndards mínims sobre polítiques, processos i controls de la LBC/CFT basats en les millors pràctiques internacionals, que hauran de signar i adoptar totes les entitats bancàries.
- Impulsar iniciatives a nivell sectorial per compartir les millors pràctiques sobre la formació en LBC i la cultura del risc per ampliar la conscienciació i la sensibilitat sobre la LBC/CFT a tots els empleats.
- Incrementar la responsabilitat dels empleats per participar en programes de formació sobre les polítiques de cada entitat. (p.e. detallar les conseqüències negatives de no participar en programes de formació).
- Aplicar mesures a nivell de cada entitat per ampliar la cultura del risc i augmentar la conscienciació sobre el BC/FT a tots els treballadors (1a línia de defensa)
- Mantenir l'actual ritme de formació en LBC (que ha triplicat les hores per empleat des del 2013) i incrementar el nivell de personalització dels programes de formació als diferents tipus d'empleats, oferint-los exemples i mòduls específics (és a dir, cara al públic o front office, serveis back office, llocs de treball singulars, filials asseguradores i de gestió d'actius)
- Continuar i reforçar els esforços de diligència deguda normal per a tota la base de clients en funció del seu perfil de risc.
- Continuar treballant en el perfeccionament de l'assignació automàtica del nivell de risc a l'activitat del client, especialment per aquells clients amb un baix volum de transaccions.
- Continuar treballant en el perfeccionament de les normes i les alertes establertes per tal de disposar d'una eina de supervisió més eficient.
- Incrementar, quan sigui possible, la digitalització de la informació arxivada físicament per tal de facilitar els procediments d'arxiu de documents.

- Considerar els comptes numerats i la banca privada⁵ com un criteri addicional per la classificació del risc client als efectes de la diligència deguda client.
-

⁵ Definició de clients de banca privada prenent en compte els límits especificats en els "Estàndards per l'intercanvi automàtic d'informació sobre comptes financers per motius fiscals" de l'OCDE

Sector assegurador

ANNEX 22

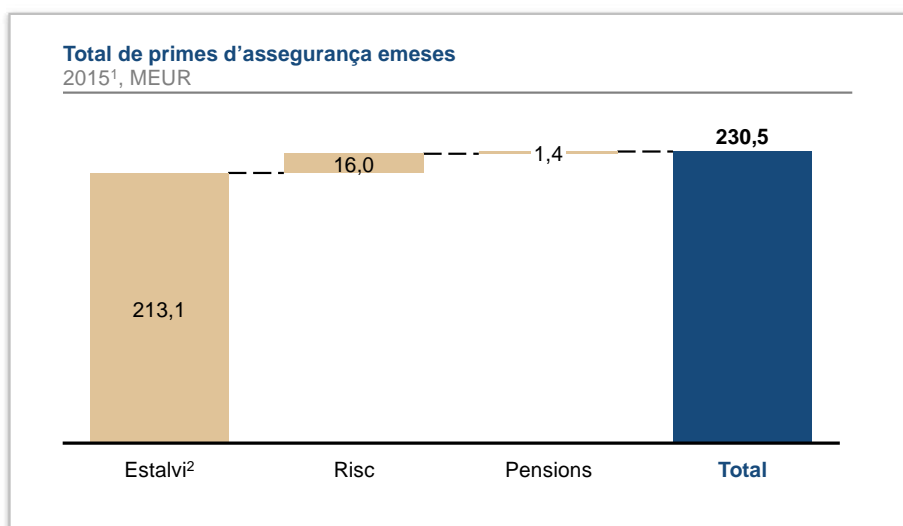
El sector d'assegurança vida a Andorra

	Principals actors	Total de primes. % del total, 2015			Quota de mercat ² . %
		Vida-estalvi	Vida-risc	Vida-altres ¹	
Companyes d'assegurances propietat de bancs	MORABANC Crèdit Andorrà ANDBANK / Private Banks Banc Sabadell d'Andorra	92%	7%	1%	87%
Companyes d'assegurances locals	Assecur Assegurances GENERALS SA MULTISEGUR Financera d'Assegurances	98%	3%	X	11%
Sucursals de companyes d'assegurances estrangeres	AXA GENERALI FIATC SEGUROS Allianz DKV ZURICH	84%	16%	0%	2%

1 Principalment pensions; 2 Només productes d'assegurança vida comptabilitzats com el total de primes emeses durant el 2015
FONT Ministeri de Finances; Entrevistes

ANNEX 23

Primes totals emeses per les companyes d'assegurances a Andorra

NOTA: Excloent BPA Assegurances,
1 Darreres dades disponibles del Ministeri de Finances 2 Aproximadament 90% correspon a unit-linked

FONT Ministeri de Finances

El sector assegurador d'Andorra

L'abast d'aquest informe es limita a aquelles companyies d'assegurances que la legislació andorrana sobre prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme considera subjectes obligats. En concret, totes les companyies d'assegurances que estan autoritzades a operar en la branca de les assegurances de vida.

Amb aproximadament 230 MEUR⁶ en total de primes emeses el 2015, el sector de les assegurances de vida a Andorra és una part relativament petita de la indústria dels serveis financers que gestiona uns 45.000 MEUR en actius.

El sector assegurador està constituït per tres tipus diferents de companyies: companyies asseguradores propietat de bancs, companyies asseguradores locals, i sucursals de companyies estrangeres

Tot i que el sector està constituït per tres tipus diferents de companyies (Annex 22), els grups bancaris andorrans tenen el 87% del total de primes emeses al país durant l'any 2015:

Companyies d'assegurances propietat dels bancs andorrans. Aquestes institucions són filials de propietat exclusiva dels quatre principals bancs d'Andorra. Aquestes filials tenen el 87% de la quota de mercat de les primes vida emeses al Principat d'Andorra. Es concentren gairebé exclusivament en productes de vida-estalvi (especialment els coneguts como *unit-linked* o contractes d'assegurances vinculats a una participació en un fons d'inversió), que representen aproximadament el 92% del seu volum (Annex 23). El principal canal de distribució és la xarxa bancària (p.e. bancassegurança), tot i que en alguns casos també venen productes d'assegurança de vida-risc a través d'intermediàries (menys del 5% del total del volum de negoci).

Companyies d'assegurança locals. Són companyies d'assegurances amb seu a Andorra (Assegurances Ivori, Assecur, Assegurances Generals, Becier Assegurances, Companyia Andorrana d'Assegurances, Global Risc Assegurances, Multisegur Assegurances, Previsió i Futur, Financera d'Assegurances, Unió i Aliança de Previsió) i no tenen negoci fora del Principat. Amb una presència tant en productes vida com no-vida, totes aquestes companyies juntes tenen una quota de mercat que se situa al voltant de l'11%. Es concentren principalment en vida-estalvi, tot i que aquest negoci es concentra en uns pocs actors.

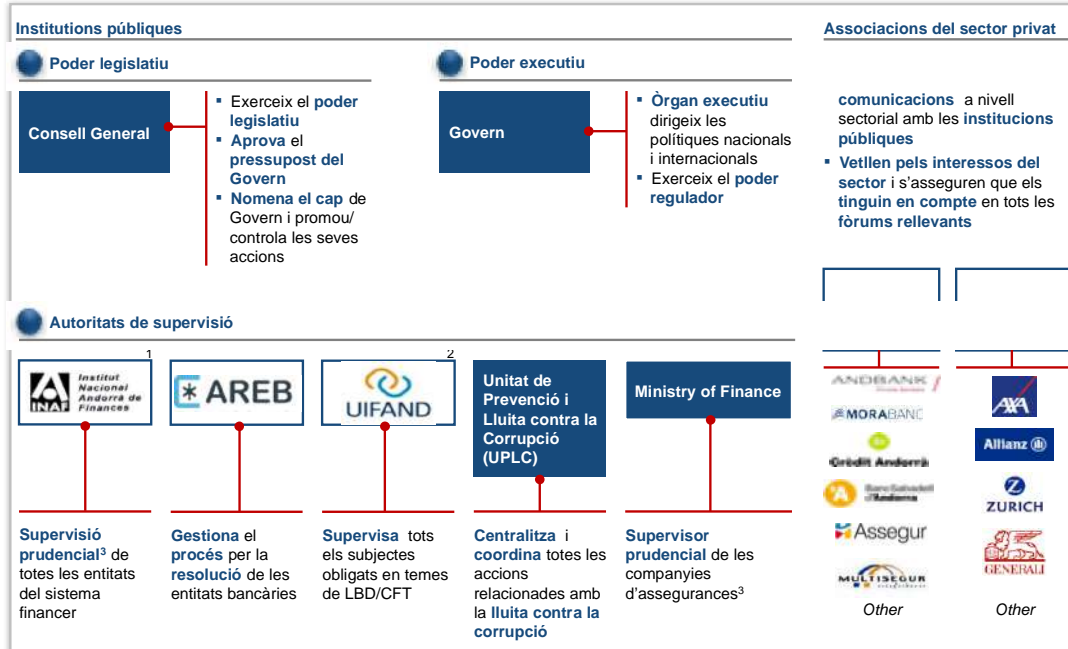
Sucursals locals de companyies d'assegurances estrangeres. Són sucursals de les companyies estrangeres següents: Ocaso, Vital Seguro, ARAG, Axa-Patrimoine, Allianz, Zurich, DKV, Generali, Catalana Occidente, FIATC-ASSAP, Cosalud, CAHISPA, Compañía Española de Seguros y Reaseguros de Crédito y Caución, i Plus Ultra. Estan

⁶ Últimes dades facilitades pel Ministeri de Finances

principalment presents en el segment no-vida i la seva quota de mercat en el segment vida se situa, el 2015, al voltant del 2% del total de primes d'Andorra

El marc institucional andorrà s'ha reforçat per supervisar de manera eficaç els diferents sectors

NO EXHAUSTIU

1 El govern proposa la presidència al Consell General; 2 El Director de la UIFAND és nomenat pels Ministres de Justícia, Interior i Finances;
 3 Un cop s'apliqui el marc regulador pel sector assegurador l'INAF s'encarregarà de la supervisió prudencial de totes les companyies asseguradores
 FONT Marc legislatiu d'Andorra

Exhaustivitat de la regulació prudencial d'Andorra

✓ Inclòs en el marc regulador
 ✗ No inclòs en el marc regulador

Estàndards internacionals – elements inclosos en el marc regulador		Antic marc regulador (1989)	Nou marc regulador (2016)
Lei principal		Llei reguladora de les companyies d'assegurances de 11 maig 1989 – el seu únic desplegament està relacionat amb l'atorgament de llicències i els criteris d'adequació "fit&proper", enunciat el 2015	Llei relativa al Contracte d'assegurança Marc regulador supervisor
Contingut de la llei	Regulació general de l'activitat ¹	✗	✓
	Atorgament de llicències	✓	✓
	Sancions	✓	✓
Facultats de supervisió		Ministeri de Finances 	Institut Nacional Andorrà de Finances
	Aprovar llicències per a les companyies d'assegurances	✓	✓
	Controlar la situació financera dels asseguradors	✓	✓
	Imposar sancions	✓	✓
	Protegir als consumidors	✗	✓
	Inspeccionar i supervisar les operacions i les activitats	✗	✓
	Centralitzar les relacions amb les institucions locals i internacionals	✗	✓
Elaborar recomanacions	✗	✓	

1 La regulació general fa referència a temes com ara els sistemes de govern, sistemes de copropietat d'accions, o comportament del mercat
 FONT Marc jurídic d'Andorra; Marc jurídic d'Espanya

Marc regulador i supervisió

LA SUPERVISIÓ DEL SECTOR ASSEGUADOR ESTÀ EN MANS DE MÚLTIPLES ACTORS

El marc institucional per la supervisió del sector assegurador està constituït per múltiples actors que directament o indirectament supervisen el sector assegurador (Annex 24). Les institucions responsables de la supervisió són (per més detalls sobre el model d'interacció entre les autoritats vegeu la secció "Sector bancari"):

- **La Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra (UIFAND).** Aquesta institució és la responsable d'inspeccionar i supervisar les entitats financeres en temes de BC i FT. Recull i analitza declaracions de les parts supervisades; col·labora amb les autoritats nacionals i internacionals en temes de BC i FT; prepara estadístiques per avaluar l'eficàcia de les mesures preses; i, quan es necessari, imposa sancions administratives. La UIFAND també sotmet propostes legislatives al Govern en temes de BC/FT.
- **L'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF).** Aquesta institució supervisa indirectament les companyies d'assegurances propietat de bancs, que són filials dels bancs supervisats per INAF. També participa en processos com l'autorització d'activitats d'assegurances com a filials dels bancs. Amb el nou marc normatiu, l'INAF s'encarregarà de la supervisió prudencial directa de totes les companyies d'assegurances andorranes. El projecte de Llei⁷ sobre la regulació i la supervisió de les assegurances, estableix que l'INAF esdevé l'òrgan supervisor per al sector assegurador tant aviat com la Llei entri en vigor.
- **Ministeri de Finances.** Fins ara, el Ministeri ha estat supervisant totes les companyies d'assegurances que operen a Andorra des d'un punt de vista prudencial. Entre les seves tasques hi ha l'atorgament de llicències a les companyies d'assegurances andorranes i estrangeres, la recepció de les auditories externes, i, quan és necessari, imposar sancions administratives. Com s'ha mencionat més amunt, aquestes responsabilitats seran transferides a l'INAF un cop s'apliqui el nou marc normatiu.

A més a més, dues associacions del sector privat Associació de Societats Andorranes d'Assegurances i Reassegurances (ASAAR) – per a les companyies d'assegurances propietat de bancs i les locals, i l'Associació d'Asseguradors d'Andorra (AAA) per a les sucursals de companyies d'assegurances estrangeres i intermediaris – fan d'interlocutors entre el sector i les institucions públiques i vigilen pels interessos del sector, assegurant que se'ls prengui en consideració en tots els fòrums pertinents.

⁷ Les autoritats estan actualment treballant en un primer esborrany que contempli els canvis normatius necessaris. S'espera que aquesta nova reglamentació sigui adoptada pel Consell General abans del mes de març 2017 (propera visita de MONEYVAL a Andorra).

REFORMA DE LA REGLAMENTACIÓ I DE LA SUPERVISIÓ DEL SECTOR ASSEGUADOR

El Govern d'Andorra ha iniciat una reforma de gran abast redissenyant el marc regulador i supervisor del sector assegurador per tal de convergir vers els estàndards internacionals (Annex 25). Aquesta reforma ja es va començar amb l'actualització, introduïda el 2015, dels requeriments per a l'obtenció de llicències i dels requisits d'aptitud i d'honorabilitat, i és conseqüent amb les recomanacions fetes pel Fons Monetari Internacional (FMI) el 2006, i per MONEYVAL el 2012, que van manifestar quins eren els principals motius de preocupació i van detectar deficiències en el marc andorrà datat del 1989. La reforma també segueix la Directiva Solvència II, introduïda el gener de 2016, per a asseguradors europeus.

El Govern ha iniciat una reforma de gran abast del marc regulador del sector assegurador per tal de convergir vers els estàndards internacionals.

La llei de 1989 que regia el sector assegurador cobria tres temes principals, tots ells, segons el FMI i MONEYVAL, de manera limitada. Aquestes deficiències han estat abordades per la reforma.

- **Facultats de supervisió.** Les facultats de supervisió assignades al supervisor prudencial es limitaven a controlar la solvència de les companyies asseguradores. Les eines que tenia el supervisor per aplicar el seu control eren les auditories externes dels comptes anuals de les companyies i també possibles accions en el cas que es detectés algun problema relacionat amb la solvència de la companyia.
- **Llicències.** La llei requeria que tots els asseguradors obtinguessin una llicència per operar en el mercat andorrà. Els requisits per obtenir aquesta llicència incloïen la descripció de les activitats de la companyia, les garanties financeres, i els requisits d'aptitud i honorabilitat, o sigui d'idoneïtat, per als gestors i els accionistes de les companyies d'assegurances. Tot i així, la llei no establia la necessitat de col·laborar amb altres institucions, com ara la policia o autoritats estrangeres, per tal de garantir l'adequació de l'entitat en relació a la LBC/CFT.
- **Facultat sancionadora.** Les sancions es limitaven a les facultats assignades al supervisor. Per tant, les sancions només s'aplicaven en cas que una entitat realitzés activitats asseguradores sense disposar de la llicència pertinent; inadequació dels comptes anuals (falsificació, omissió, o retard en la seva presentació); obstrucció de l'activitat supervisora; o no pagament de les garanties requerides.

Un comparatiu detallat amb els estàndards internacionals pel que fa a la normativa prudencial de les companyies d'assegurances destaca diversos buits cabdals en el marc andorrà del 1989 – inclosa la protecció del consumidor, la inspecció i la supervisió de les

operacions i activitats dels asseguradors, les relacions amb les institucions locals i internacionals, i el desenvolupament de recomanacions.

La iniciativa de reforma, al capdavant de la qual hi ha el Ministeri de Finances d'Andorra, ha cobert cinc elements cabdals per tal que aquest marc s'adeqüi als estàndards internacionals:

- Marc regulador i facultats del supervisor
- Fons de garantia per la liquidació de companyies d'assegurances
- Llei que cobreix el contracte d'assegurances, centrant-se en els drets i la protecció de l'assegurat.
- Llei per als intermediaris i els reasseguradors
- Llei per la gestió dels fons de pensions

Quant a la normativa i la supervisió relativa a la LBC, el sistema financer andorrà s'ha adaptat als estàndards internacionals al llarg dels darrers anys i encara ha de seguir adaptant-se abans de l'Avaluació Mútua de MONEYVAL el 2017.

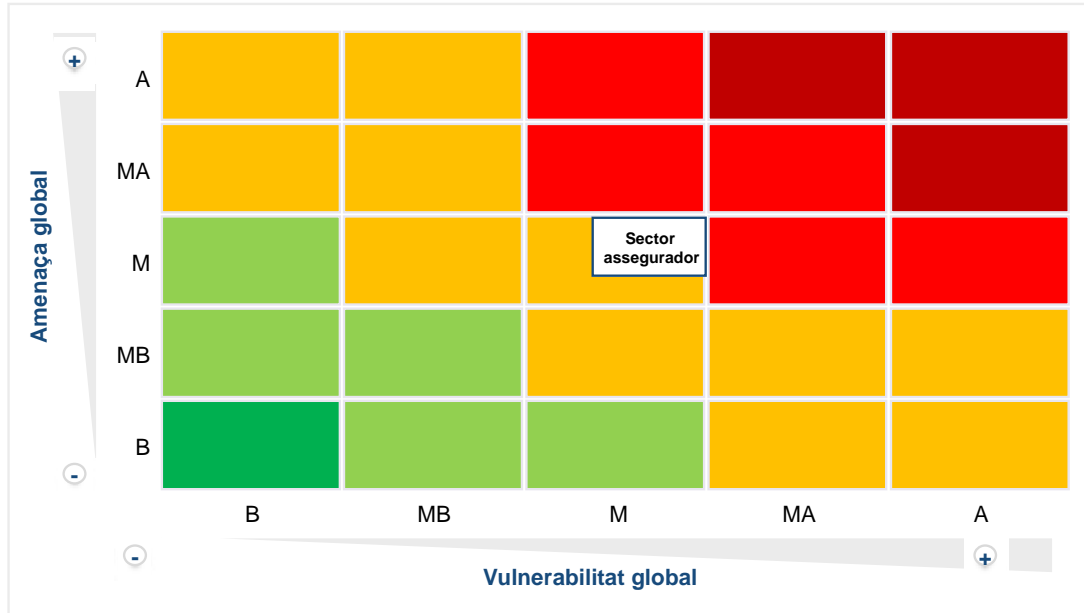
ANNEX 26

Matriu del risc de blanqueig de diners a Andorra

Avaluació del Risc Nacional

Avaluació del risc:

- Alt
- Mig-alt
- Mig
- Mig-baix
- Baix

ANNEX 27

Dimensions relatives del sector d'assegurança de vida d'Andorra en comparació amb altres països

Total de primes d'assegurances dividides pel PIB¹ nacional 2015

- Mitjana
- Més baix que mitjana
- Més alt que mitjana

	Espanya	Portugal	Regne Unit	Suïssa	Luxemburg	Liechtenstein	Andorra
Unit-linked (assegurança de vida vinculada a fons d'inversió)	0,003	0,01	0,03	0,003	0,25	n.d.	0,07
Assegurança vida-estalvi	0,02	0,05	0,02	0,009	0,23	n.d.	0,02
Assegurança vida-risc	0,003	0,004	0,01	0,003	0,002	n.d.	0,01
Pensions	0,01	n.d.	n.d.	0,04	0,001	n.d.	0,002
Total assegurança de vida	0,03	0,06	0,06	0,05	0,49	0,43	0,09

¹ PIB a preus actuals

FONT Ministeri de Finances; Sector assegurador espanyol; Sector assegurador d'Alemanya; Viewswire; Departament d'Estadística d'Andorra

Anàlisi del risc de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme

Seguint la metodologia definida pel Banc Mundial, el risc del sector assegurador d'Andorra pel que fa al BC/FT va ser considerat en dues dimensions (amenança i vulnerabilitat) i va ser classificat com a mitjà (Annex 26):

- L'amenança plantejada per les característiques del sector es detalla més abastament en el mòdul corresponent (Anàlisi de les amenaces) i va ser classificada com a mitjana.
- La vulnerabilitat del sector assegurador al BC/FT constitueix l'anàlisi d'aquesta part de l'informe de l'ARN, i va ser classificada com a mitjana, bàsicament a causa del seu volum de negoci relativament reduït comparat amb altres sectors com el bancari (amb 28.000 MEUR gestionats), tot i que amb un alt nivell de productes vinculats a inversions i una certa internacionalització de la seva base de clients.

Tot i que l'avaluació fou duta a terme per tot el sector assegurador, hi ha algunes diferències entre els diversos actors –asseguradors propietat de bancs i asseguradors locals, que val la pena mencionar. A causa del seu volum relativament baix –especialment en els productes d'assegurança de vida, les sucursals de les companyies asseguradores estrangeres no van ser analitzades en detall des de la perspectiva de risc relacionat amb el BC/FT.

Els asseguradors locals tenen unes dimensions més reduïdes, però els seus processos de control quant a la LBC/CFT són, en molts casos, menys sofisticats

Tal com mostra la matriu, es considera que el sector assegurador d'Andorra té un risc mig/baix quant a BC/FT. Tot i així, els asseguradors propietat de bancs tenen un volum relativament més gran, però tenen uns controls relatius a la LBC/CFT més avançats ja que són els que han establert els grups bancaris d'Andorra (és a dir, les seves empreses mare). D'altra banda, els asseguradors locals tenen una magnitud més reduïda; però els seus processos de control són, en molts casos, menys sofisticats i, com a conseqüència de la seva magnitud, no estan tan globalment regulats com els dels seus homòlegs propietat de bancs.

LES CARACTERÍSTIQUES INTRÍNSEQUES DEL SECTOR ASSEGURADOR ANDORRÀ TENEN COM A RESULTAT UNA VULNERABILITAT MITJA AL BC/FT

Les característiques intrínseques del sector assegurador andorrà – cartera vinculada a inversions, internacionalització mitja/alta, tot i que amb unes dimensions relativament

reduïdes i amb un perfil de clients de risc baix – determinen la vulnerabilitat mitja que el sector té pel que fa al BC/FT:

Dimensions relatives del sector. El sector assegurador andorrà – i com a conseqüència, la seva vulnerabilitat al BC/FT – és considerablement més petit que el sector bancari: el 2015 va emetre primes per valor de 230 MEUR comparat amb els 45.000 MEUR d’actius gestionats pels bancs. Addicionalment, el volum total de les primes d’assegurança de vida se situa al voltant del 0,09% del PIB. Aquesta xifra és considerablement més baixa que en altres economies basades en el sector serveis, com Luxemburg, tot i que és més alta que en països com Espanya, França i Portugal (Annex 27). Considerant les dimensions de l’economia andorrana i el fort pes del sector serveis –amb un sector industrial molt petit– els productes d’assegurança de vida són inherentment més rellevants en relació al PIB d’Andorra que en altres països.

Les característiques intrínseques del sector assegurador d’Andorra determinen la vulnerabilitat mitja que el sector té davant el BC/FT

Cartera de productes. Aproximadament el 90% de les primes d’assegurança de vida d’Andorra deriven de productes d’inversió, especialment els anomenats “unit-linked” (vinculats a una participació a un fons d’inversió), que comparats amb la resta de la cartera impliquen típicament una amenaça més alta quant al BC/FT. No obstant, es distribueixen bàsicament a través de companyies d’assegurances propietat de bancs (aproximadament tres quartes parts del total de les primes foren emeses per bancs), que tenen, pel que fa a les polítiques internes i de control relatives a la LBC/CFT, una sofisticació i una exhaustivitat relativament altes.

Volum del negoci internacional. El sector assegurador d’Andorra també té un volum de clients internacionals mig/alt, amb aproximadament 30% del negoci de vida-estalvi que prové de no residents, la majoria de països veïns amb un risc moderat. En canvi, tant els productes vida no estalvi com els productes d’assegurances no vida els contracten típicament els residents andorrans i/o per béns o mercaderies andorranes. En concret, els asseguradors locals, que són els que han tingut un creixement més ràpid en els productes de vida-estalvi, tenen la quota més alta de clients internacionals. En canvi, les companyies d’assegurances propietat de bancs estan significativament menys exposades als clients internacionals, amb aproximadament 20% de no residents en la seva base de clients

Perfil dels clients i de les transaccions. Només aproximadament un 5% dels clients que contracten productes de vida-estalvi a les companyies asseguradores propietat de bancs són classificats com d’alt risc, cosa que redueix la vulnerabilitat de BC/FT del sector. En les companyies locals que classifiquen la seva base de clients segons el risc, la xifra representa menys del 5% del total de clients.

REFORÇAMENT DEL SISTEMA FINANCER COM A ELEMENT CLAU PER REDUIR LA VULNERABILITAT AL BC/FT

Com a conseqüència de la creixent importància del sector assegurador i de la diversificació d'esforços iniciada pel Principat, Andorra ha pres, en els darrers anys, mesures importants per reforçar el seu marc regulador i per facilitar l'eficàcia de les seves facultats supervidores.

En relació amb el marc regulador per la LBC/CFT, tal com ja s'ha mencionat abans (si us plau, vegeu la secció "Elements comuns – sector financer"), el sistema financer andorrà s'ha reforçat contra el blanqueig de capitals:

- Realitzant una àmplia reforma del seu marc normatiu en l'àmbit de la prevenció i la lluita contra el blanqueig de capitals per tal de convergir vers els estàndards internacionals.
- Reforçant el paper del supervisor (és a dir, la UIFAND)
- Actualitzant el seu règim sancionador per fer-lo més exhaustiu i dissuasiu.

No obstant, tal qual ja s'ha detallat abans, encara hi ha marge per adaptar encara més el marc regulador i supervisor als estàndards internacionals. Les autoritats estan treballant actualment en un primer esborrany per dur a terme els canvis normatius necessaris i creuen que haurien d'estar en vigor abans del mes de març del 2017 (propera vista de MONEYVAL a Andorra)

A més a més, el Govern d'Andorra ha estat treballant en una reforma global sobre la regulació prudencial de l'activitat asseguradora. Com ja s'ha comentat més amunt, aquesta reforma posarà al dia la normativa actual –que data del 1989- i cobrirà tots els buits actuals per tal de complir amb els estàndards internacionals, en la línia de les recomanacions del FMI i del MONEYVAL, i prendrà en consideració la Directiva europea per companyies d'assegurances Solvència II.

ESPECIFICITATS QUE DIFERENCIEN LES ASSEGURADORES PROPIETAT DE BANCS DELS ASSEGURADORS LOCALS

La vulnerabilitat del sector assegurador al BC/FT es va considerar globalment com a mitjana. Tot i així, com a conseqüència de les seves dimensions, hi ha algunes diferències en la governança, les polítiques, els processos i la formació en l'àmbit de la LBC/CFT entre els asseguradors locals i les companyies d'assegurances propietat de bancs. En resum, l'anàlisi ha identificat les diferències següents en el sector.

Com a conseqüència de la seva dimensió, hi ha certes diferències entre els asseguradors locals d'Andorra i les companyies d'assegurances propietat de bancs

Primer que tot, els grups bancaris han reforçat les seves funcions de compliment normatiu amb recursos adequats a les responsabilitats exigides i a l'adaptació normativa. Les dimensions més reduïdes dels asseguradors locals no els permeten tenir àrees de compliment normatiu, tot i que el paper de compliment normatiu està identificat en cada organització i normalment correspon a un dels càrrecs executius de la companyia.

Adicionalment, les companyies asseguradores propietat de bancs aprofiten les polítiques, els procediments i els sistemes de les seves empreses mare per dur a terme processos de conèixer el client (KYC), supervisió de les transaccions i declaracions al regulador, que es consideren relativament sòlids segons els estàndards de la indústria. Per la seva dimensió, les companyies locals utilitzen típicament processos menys sofisticats (és a dir, manuals) per fer la supervisió de les transaccions, i segueixen uns processos d'arxiu de documentació menys estrictes.

Finalment, tot i que els grups bancaris han aplicat programes de formació anuals i obligatoris per a tots els seus empleats, no estan del tot adaptats a l'activitat asseguradora (p.e. els casos que s'utilitzen en aquests programes fan tots referència a clients del sector bancari). Els asseguradors locals també tenen programes de formació, però aquests generalment no són sistemàtics i la seva freqüència varia –en alguns casos es realitzen cada dos o tres anys i són facilitats per entitats externes, com ara la UIFAND-.

De cara al futur, si el sector segueix creixent, s'hauran d'aplicar procediments, polítiques, controls i una governança més estrictes en relació amb la LBC/CFT incrementant la supervisió i el control de les entitats.

Companyies d'assegurances propietat de bancs

Considerant les àmplies iniciatives preses pels bancs andorrans en matèria de LBC/CFT, s'han incrementat, en general, els controls de la funció de compliment normatiu i l'eficàcia de les seves filials asseguradores.

Governança i facultat de la funció de compliment normatiu. La funció de compliment normatiu dels bancs és la que realitza la supervisió i el control, i, en els darrers anys, ha vist incrementar els seus recursos per tal de satisfer els requisits de la nova regulació financera d'Andorra. Els responsables del departament de compliment normatiu⁸ tenen normalment un alt nivell de competències i d'independència, i generalment també tenen canals de comunicació directa amb els Consells d'Administració dels bancs.

Control i examen independents. Tal qual ho requereix la llei, totes les companyies asseguradores realitzen auditories externes centrades en la LBC/CFT. A més a més, el departament d'auditoria interna de cada grup bancari supervisa la funció de compliment normatiu de la companyia asseguradora en matèria de LBC.

⁸ CCOs en les seves sigles en anglès

Considerant les àmplies iniciatives preses pels bancs andorrans en matèria de LBC/CFT, s'han incrementat, en general, els controls de la funció de compliment normatiu i l'eficàcia de les seves filials asseguradores.

Desenvolupament de polítiques, controls i procediments interns. Les companyies d'assegurances propietat de bancs externalitzen els seus processos de conèixer el client (KYC) a les seves societats mare, que tenen un processos de KYC estrictes i bases de dades que classifiquen a tots els clients en funció del risc i posen en marxa mesures de diligència deguda reforçades per a tots els clients d'alt risc. Igualment, els bancs s'asseguren que tota la informació del client sigui conservada en format digital; mantenen sòlides polítiques per la conservació dels arxius; i supervisen i avaluen operacions sospitoses que puguin tenir l'origen en les seves filials asseguradores. Tot i així, i malgrat que el fet que els bancs andorrans han incrementat les seves capacitats internes invertint en noves tecnologies per a la supervisió i l'anàlisi de les transaccions, aquestes tecnologies encara necessiten perfeccionar-se per tal de calibrar les alertes generades en funció del perfil de risc dels clients.

Formació continuada i cultura. La formació en matèria de LBC/CFT és obligatòria per a tot el personal dels grups bancaris andorrans, inclosos els empleats de les seves filials asseguradores. El departament de compliment normatiu és qui facilita els cursos i els materials i garanteix que tots els empleats passin les proves necessàries. Tot i així, els cursos i els materials haurien d'adaptar-se al sector assegurador oferint exemples detallats relacionat amb les assegurances.

Les companyies d'assegurances locals

Les companyies d'assegurances locals andorranes, al no pertànyer a cap grup gran de serveis financers, disposen de menys recursos i capacitats, en comparació amb els seus homòlegs en mans de bancs, per aplicar processos exhaustius de LBC/CFT. Com a resultat d'això, tenen un nivell de vulnerabilitat relativament més alt al BC/FT. De cara al futur, si el sector segueix creixent, el supervisor hauria de destinar suficients recursos a oferir una supervisió detallada d'aquestes entitats.

Les companyies d'assegurances locals andorranes, al no pertànyer a cap grup gran de serveis financers, disposen de menys recursos i capacitats en comparació amb els seus homòlegs propietat de bancs

Governança i competències de la funció de compliment normatiu. Com a conseqüència de les seves petites dimensions, normalment, en les companyies d'assegurances locals, la funció de compliment normatiu la desenvolupa una persona que ja té altres responsabilitats a més de les corresponents a la LBC/CFT. Tot i així, aquesta persona és generalment un alt càrrec executiu de la companyia, cosa que incrementa l'autoritat de la funció.

Control i examen independents. Tal qual ho requereix la llei, totes les companyies d'assegurances duen a terme una auditoria externa centrada en la LBC/CFT. Tot i així, com a conseqüència de les seves dimensions, els asseguradors locals no disposen d'un departament d'auditoria interna per a dur a terme auditories específiques en l'àmbit de la LBC/CFT.

Desenvolupament de polítiques, controls i procediments interns. Com a part de la diligència deguda (DDC), els procediments de KYC de les companyies d'assegurances locals requereixen la identificació del titular de la pòlissa i del beneficiari, i la verificació de la font dels fons si el valor de la pòlissa supera un import determinat.

Les companyies també utilitzen les llistes de Namebook per tal de verificar la identitat dels clients abans de subscriure un contracte. A més a més, com a conseqüència de la dimensió de les companyies, els empleats coneixen personalment a molts clients. Tot i així, hi ha diverses àrees que s'haurien de millorar pel que fa al coneixement del client (KYC). En alguns casos, els clients no estan classificats pel seu perfil de risc, i això té com a conseqüència que no s'apliquen mesures de diligència deguda reforçades per als clients d'alt risc. Igualment, algunes companyies encara utilitzen els arxius en paper, cosa que fa que la informació sobre la identificació del client es pugui perdre en el futur. L'aplicació de sistemes i un increment en l'automatització de la supervisió de les transaccions milloraria l'eficàcia operativa i l'eficiència de la detecció i l'anàlisi de transaccions sospitoses.

Formació continuada i cultura. Les polítiques internes quant a la LBC es faciliten a tots els nous empleats dels asseguradors locals, i tots els empleats reben les actualitzacions que es realitzen regularment d'aquestes polítiques. Addicionalment, tots els empleats han participat en un curs especial sobre la LBC/CFT organitzat per la UIFAND el 2013. Les companyies també haurien d'incloure un codi de conducta corporatiu per a empleats i formacions més freqüents, incloent l'avaluació dels empleats que participen en aquests programes de formació.

Sucursals locals de companyies d'assegurança estrangeres

Les primes de vida-estalvi emeses per les delegacions a Andorra dels asseguradors estrangers representen menys del 2% del volum total. Addicionalment, val la pena mencionar que aquestes companyies aprofiten les capacitats, els recursos i les polítiques de LBC/CFT de les seves empreses mare, que en molts casos són més estrictes i exhaustives que les dels grups bancaris andorrans. Això redueix el risc de BC/FT que aquests actors representen pel sistema.

Pla d'acció

El Govern d'Andorra, basant-se en l'avaluació de vulnerabilitats que figura més amunt i aprofitant els progressos realitzats en els darrers anys, ha desenvolupat, conjuntament amb el sector privat i totes les institucions implicades, un pla d'acció detallat per reduir encara més el risc de BC/FT. El pla d'acció inclou iniciatives transectorials (a les quals ja hem fet referència més amunt) i iniciatives a nivell sectorial relatives al sector assegurador

INICIATIVES CORRESPONENTS AL SECTOR ASSEGURADOR

- Aplicar un marc normatiu global per a les companyies d'assegurances i de reassegurances que operen a Andorra, de cara a convergir vers els estàndards internacionals i transferir la competència de supervisió prudencial a l'INAF
- Impulsar iniciatives sectorials per compartir les millors pràctiques en formació i cultura del risc en l'àmbit de la LBC
- Incrementar l'adaptació dels programes de formació en la LBC específicament als empleats del sector i també a les seves funcions.
- Aplicar una classificació del risc per a clients en totes les companyies d'assegurances locals, específicament en aquelles que disposin de productes d'assegurança de vida.

Sector de gestió d'actius

Sales

APR
9.35%

MAY
8.74%

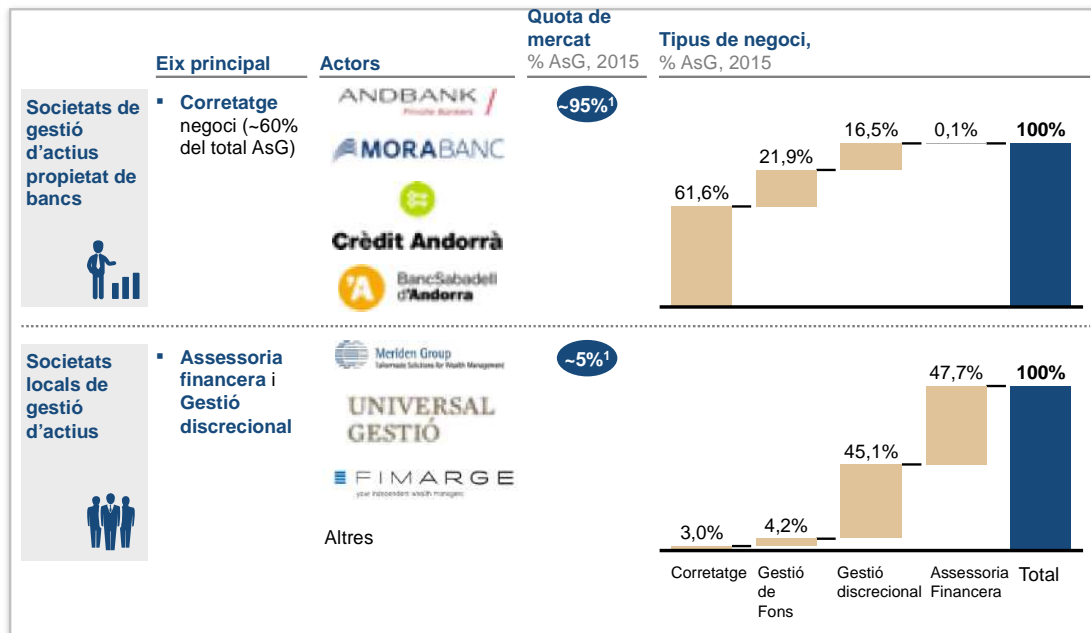
JUN
8.36%

FEB
7.80%

JAN
6.00%

ANNEX 28

Composició del sector de valors d'Andorra

¹ Del total AsG de 19.100 € MEUR

FONT Sector dels valors d'Andorra

ANNEX 29

El negoci de la gestió d'actius a Andorra

Negoci		Gestors locals d'actius	Gestors d'actius propietat de bancs	
Assessoria financera	Sense mandat	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> La banca privada ofereix assessorament financer als clients del banc – fora de l'abast d'aquest mòdul Els clients individuals són assessorats pels serveis de banca privada, tot i que el mandat l'executa la filial de gestió d'actius Els clients institucionals tenen comunicació directa amb la filial de gestió d'actius
	Amb mandat	✓	✓	
Execució		✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> Execució centralitzada Relació amb corredors externs (contraparts) per tenir accés al mercat internacional (p.e. UBS, Citigroup, Santander, Morgan Stanley)
Compensació, liquidació, custòdia i dipositari		✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> Custòdia centralitzada per la majoria de fons gestionats Tasques selectives amb custodis externs (p.e. Euroclear, BNY Mellon, Clearstream)
Producte propi (gestió de fons)		✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> Per a alguns clients es comercialitzen vehicles d'inversió propis.

El sector de gestió d'actius d'Andorra

El sector dels valors a Andorra, i l'abast d'aquest informe, es limita al sector de la gestió d'actius ja que al país no hi ha cap altre tipus de societat que operi amb valors.

El sector de gestió d'actius d'Andorra gestiona 14.000 MEUR que equivalen a 5,6 vegades el PIB del Principat (Annex 28). Tot i que aquest sector és més petit que el sector bancari, representa una part significativa del sector dels serveis financers que, en el seu conjunt, contribueix en un 22% al PIB d'Andorra. Està constituït per gestors d'actius propietat de bancs, que concentren aproximadament el 94% de la quota de mercat, i actors locals (Annex 29)

Els gestors d'actius propietat dels quatre principals bancs: Mora Gestió d'Actius, Credi-Invest, Andorra Gestió Agrícola Reig, i Sabadell d'Andorra Inversions.

Aquestes institucions són filials propietat exclusiva de les entitats bancàries i en el seu conjunt representen una quota de mercat del 94% del sector de gestió d'actius d'Andorra.

Com a part del seu negoci de banca privada, els bancs andorrans ofereixen **assessorament financer** als clients particulars a través de la seva relació amb els gestors de compte. En aquest cas, el client és el que pren les decisions d'inversió en funció dels consells de l'empleat de banca privada. Aquest negoci no s'ha pres en consideració en aquest apartat (vegeu "El sector bancari"), ja que forma part de la banca privada.

Si el client decideix fer un pas més i passar a una altra fase – **gestió discrecional** – l'entitat bancària adquireix el mandat d'operar amb els fons del client, prenent sempre en consideració el seu perfil de risc i la rendibilitat desitjada. En aquest cas, els empleats de banca privada són els que mantenen la relació amb el client, tot i que les decisions d'inversió (en funció del perfil de risc que s'ha definit conjuntament entre l'empleat bancari i el client) les prenen els empleats de l'empresa de gestió d'actius. Sigui com sigui, el client ha d'obrir un compte específic en el banc i ha de signar un contracte autoritzant a l'entitat a operar amb els seus fons.

Els bancs andorrans realitzen una gestió discrecional tant per residents com per no residents (el 39% dels actius sota gestió pertanyen a no residents), i un cop s'ha establert la relació comercial els seus fons sempre es gestionen centralment des d'Andorra. Normalment s'inverteixen en:

- Vehicles d'inversió propietat del banc, que poden estar localitzats a Andorra o en altres països on el banc té vehicles d'inversió operatius (p.e. Suïssa, Luxemburg)
- Altres productes internacionals d'inversió que no són propietat del banc (p.e. renda variable internacional, renda fixa, derivats)

Cal mencionar que els clients de la gestió discrecional no operen amb els seus propis comptes (els creats específicament per aquest negoci) i, per tant, no poden dur a terme directament transaccions transfrontereres.

En comparació amb els clients individuals, les institucions generalment tenen contacte directe amb la companyia de gestió d'actius del banc, tot i que es requereix obrir un compte bancari específic i, per tant, esdevenir client del banc.

Els gestors d'actius propietat dels bancs també estan presents en el **negoci del corretatge** sota el qual duen a terme l'execució, la custòdia, la liquidació i el dipòsit de les ordres dels seus clients.

A les seus dels bancs hi ha quadres d'execució (per aquelles ordres relacionades amb fons gestionats des d'Andorra), i tot i que centralitzen les ordres d'execució, també aprofiten homòlegs de renom (corredors internacionals) per obtenir accés als mercats internacionals (ja que Andorra no disposa de mercat de valors propi). Entre els homòlegs habituals figuren UBS, Santander, Morgan Stanley i Citigroup.

Pel que fa a la custòdia, la liquidació i el dipòsit, tot i que la majoria de fons dels clients estan sota la custòdia de cada banc, ocasionalment i a tal efecte es contracta a tercers, com ara, BNY Mellon, Clearstream, Euroclear. En aquest sentit, el fet que aquests custodis i corredors internacionals mantinguin una relació continuada amb els bancs andorrans afegeix una pressió addicional al sector per tal de complir amb els estàndards internacionals quant a la LBC/CFT.

Finalment, els bancs andorrans també tenen els seus propis productes d'inversió (fons col·lectius d'inversió), que produeixen i comercialitzen entre els seus propis clients. Això entra en la categoria de **gestió de fons**.

Gestors locals de fons: Fimarge Societat Financera d'Inversió, Meriden IFM, Universal Gestió, Ivori SGP, Andobel, Alfa Quest Saboya Assessors, Perikles Advisory, Alkimia Capital, i AGISA.

Aquests nou actors són companyies locals relativament petites basades a Andorra i sense filials a l'estranger. Es concentren en els serveis d'assessoria financera i en la gestió discrecional, i operen a través de comptes bancaris dels bancs andorrans, ja que en el seu negoci no s'utilitza l'efectiu. Les seves operacions es gestionen des d'Andorra, i tots ells tenen una estreta relació amb els seus clients – la majoria són andorrans, o bé espanyols i francesos que s'han de desplaçar a Andorra ja que els gestors locals d'actius no tenen sucursals a l'estranger – cosa que redueix la vulnerabilitat al BC/FT. Tots els dipositaris dels gestors locals d'actius són bancs andorrans (no s'utilitza cap dipositari estranger).

Tot i que les seves operacions es gestionen des d'Andorra, alguns d'aquests actor també estan autoritzats a actuar amb els fons dels seus clients entre països com Luxemburg, França o Suïssa, on els seus clients tenen altres comptes oberts, busquen diversificar (en termes de risc país) i on les societats de gestió d'actius d'Andorra estan autoritzades a operar. Els clients no duen a terme directament transferències internacionals de fons ja que les decisions d'inversió les pren la societat de gestió d'actius (de conformitat amb l'acord de gestió discrecional).

En alguns casos, les societats locals de gestió d'actius realitzen transaccions òmnibus amb els seus homòlegs bancaris, que poden plantejar alguns riscos pel que fa a la identificació ja que la informació del client no es verifica dues vegades (en concret per la societat de gestió d'actius i pel banc). Tot i així, aquests casos són molt puntuals i representen només un 1% dels actius gestionats a Andorra. A més a més, tots els bancs classifiquen els comptes òmnibus com comptes d'alt risc, cosa que implica controls addicionals i mesures de diligència deguda reforçades.

Marc regulador i supervisió

LA SUPERVISIÓ DEL SECTOR DE GESTIÓ D'ACTIUS LA REALITZEN MÚLTIPLES ACTORS

El marc institucional per la supervisió de les institucions bancàries també s'aplica a les societats de gestió d'actius (Per més detalls sobre aquest marc i sobre la interacció entre les autoritats, vegeu l'apartat “Elements comuns al sector financer”).

A més a més, hi ha una associació del sector privat –Associació d'Entitats Financeres (ADEFI)- que vehicula la comunicació a nivell sectorial amb les institucions públiques i vetlla pels interessos de les entitats del sector.

REGULACIÓ EN L'ÀMBIT DE LA LBC/CFT EN EL SECTOR DE GESTIÓ D'ACTIUS

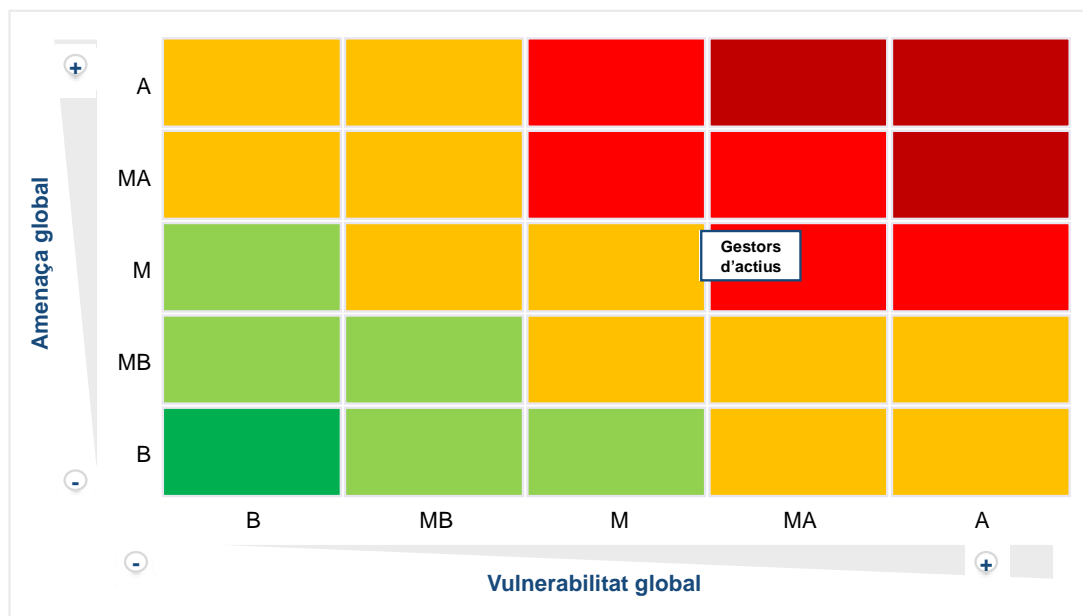
Igual com succeeix amb la supervisió, el marc regulador pel que fa a LBC/CFT per les institucions bancàries també s'aplica als gestors d'actius sense cap mena d'excepció. A tal efecte, Andorra ha modificat la seva normativa per tal d'adequar-la als estàndards internacionals, tot i que s'han identificat algunes llacunes que s'han de cobrir abans de la 5a avaluació mútua de MONEYVAL el 2017 (per més detalls sobre l'exhaustivitat del marc regulador quant a la LBC/CFT, vegeu l'apartat “Elements comuns al sector financer”).

Matriu del risc de blanqueig de diners a Andorra

Avaluació del Risc Nacional

Avaluació del risc:

- Alt
- Mig-alt
- Mig
- Mig-baix
- Baix

Anàlisi de risc en relació amb el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme

Seguint la metodologia definida pel Banc Mundial, el risc del sector de gestió d'actius d'Andorra en relació amb el BC/FT es va considerar en dues dimensions (amença i vulnerabilitat), i es va qualificar com a mig (Annex 30):

- L'amença plantejada per les característiques del sector es detalla més àmpliament en el mòdul corresponent (Anàlisi de les amenaces) i es va qualificar com a mitjana.
- La vulnerabilitat del sector de gestió d'actius al BC/FT constitueix l'anàlisi d'aquesta part de l'informe de l'ARN, i va ser classificada com a mitjana.

En aquest sector hi ha dos tipus diferenciats d'actors: els gestors d'actius propietat de bancs, amb una quota de mercat dels actius sota gestió d'aproximadament el 94% i centrats principalment en la gestió discrecional i el corretatge, i els gestors locals d'actius, amb unes dimensions menors i que ofereixen principalment assessoria financera i gestió discrecional.

D'altra banda, les societats de gestió d'actius propietat de bancs estan integrades en les seves entitats bancàries i tots els seus clients ho són, per definició, també del banc. En altres paraules, la funció de compliment normatiu, dels procediments de DDC en el moment de l'acceptació del client, els mecanismes de declaració i de supervisió de transaccions que apliquen els bancs es fan extensius a les seves filials de gestió d'actius, donant com a resultat un nivell de vulnerabilitat equivalent.

Pel que fa a les companyies locals de gestió d'actius, tenen unes dimensions més reduïdes que els seus homòlegs propietat d'entitats bancàries i, per tant, els seus departaments de compliment normatiu, els sistemes de supervisió de transaccions i els procediments de DDC són menys sofisticats. Tot i això, el fet que, per operar amb els seus clients, necessitin obrir un compte en un banc andorrà incrementa de manera significativa els controls de LBC/CFT als quals estan sotmesos. En resum, la seva vulnerabilitat acaba sent relativament similar a la dels bancs ja que la identitat del client, la transaccionalitat i qualsevol altre aspecte relatiu a la LBC/CFT es verifiquen per partida doble (tant per part dels gestors locals d'actius com per part dels bancs).

En alguns casos específics, les societats locals de gestió d'actius duen a terme transaccions òmnibus amb els seus homòlegs bancaris, que poden plantejar alguns riscos d'identificació ja que la informació del client no es verifica dues vegades. Tot i així es tracta de casos aïllats i que només representen un 1% dels actius sota gestió d'Andorra (140 MEUR).

LES CARACTERÍSTIQUES INTRÍNSEQUES DEL SECTOR DE GESTIÓ D'ACTIUS D'ANDORRA TENEN COM A RESULTAT UNA VULNERABILITAT MITJA AL BC/FT

La dimensió relativa i les característiques intrínseques del negoci de la gestió d'actius representen a Andorra una vulnerabilitat mitja al BC/FT

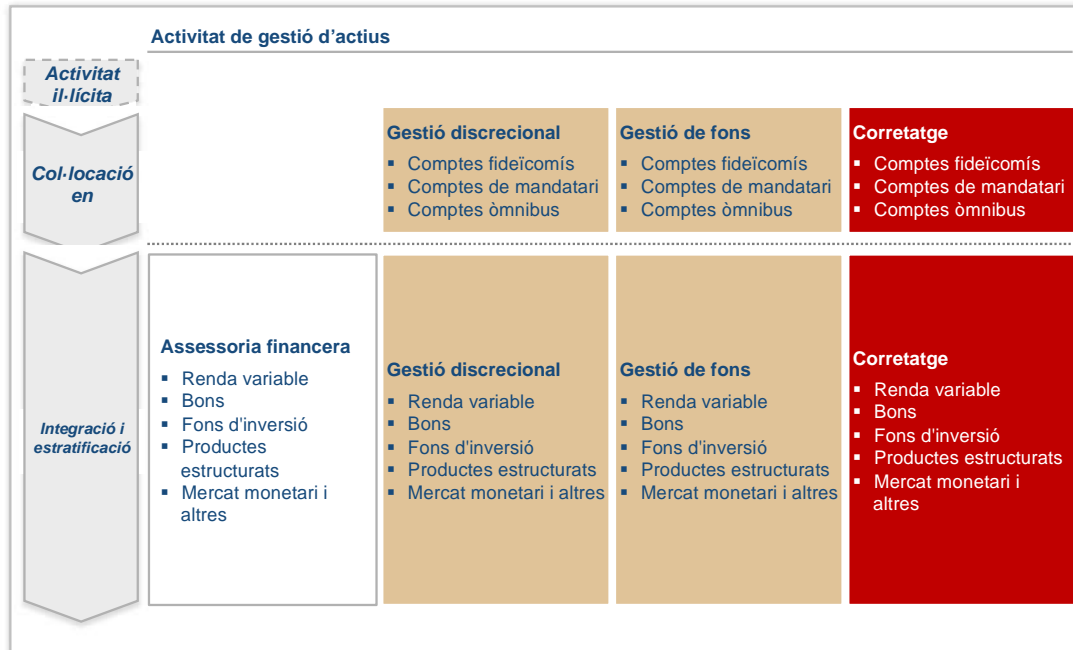
Dimensions relatives del sector. Andorra té una exposició significativa al sector de gestió d'actius, amb uns actius gestionats que representen 5,6 vegades el PIB. A més a més, el sector és proporcionalment més gran que els dels països veïns amb els quals el podríem comparar, com ara, Espanya, França i Luxemburg, especialment en gestió de fons i corretatge.

ANNEX 31

L'amença de blanqueig de diners varia segons els productes i serveis oferts a Andorra

Probabilitat de ser utilitzat per blanquejar diners en qualsevol de les seves fases

- Probabilitat baixa
- Probabilitat mitja
- Probabilitat alta

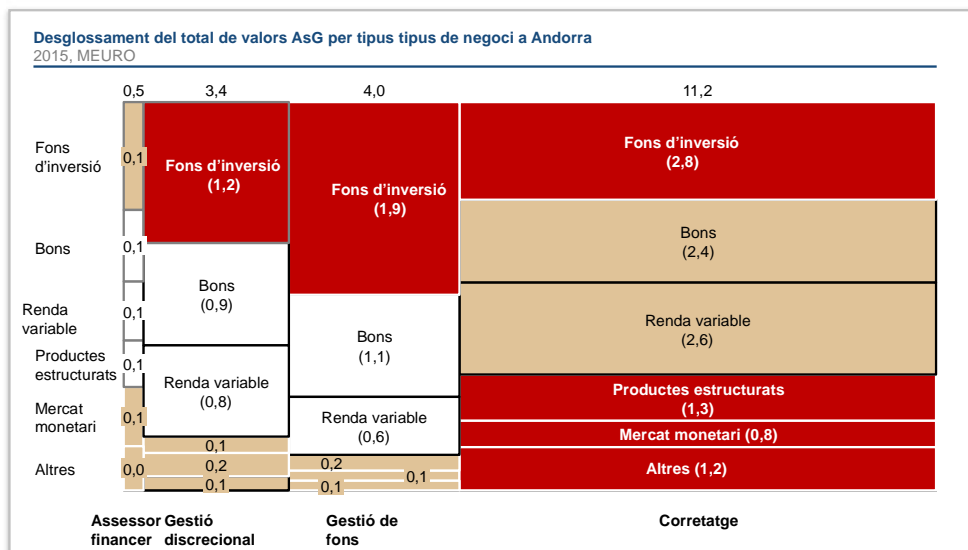
FONT GAFI; ONUDD

ANNEX 32

L'alt risc intrínsec de BD/FT en els serveis de corretatge, especialment en els productes més líquids i internacionalitzats

Probabilitat de ser utilitzat per blanquejar diners en qualsevol de les seves fases

- Baixa probabilitat
- Probabilitat mitja
- Probabilitat alta

FONT Sector dels valors a Andorra, equip d'anàlisi, metodologia FATCA (lleï de compliment tributari de comptes estrangers), entevistes

Cartera de productes. Aproximadament el 40% del total d'actius gestionats deriven de fons d'inversió i d'instruments del mercat monetari. Aquests productes tenen una alta liquiditat i, per tant, faciliten la transferència de fons per potencials blanquejadors de diners (Annex 31).

Cal destacar que normalment es poden trobar sistemes típics de blanqueig de capitals relacionats amb la gestió d'actius en la superposició o l'estratificació i la integració de fons, i no tant en el seu sistema de col·locació o inversió. El blanqueig de capitals en la gestió d'actius implica normalment transaccions que no encaixen amb el perfil de l'inversor, i/o que tenen una rendibilitat baixa o negativa.

El segment de negoci més gran del sector de gestió d'actius –corretatge– presenta una alta vulnerabilitat intrínseca pel sistema, principalment degut al gran volum de negoci (7.500 MEUR) i a una alta internacionalització (gairebé el 60% dels actius gestionats són de clients internacionals). La diversitat i la complexitat dels productes –segons la metodologia del Banc Mundial pel que fa a l'avaluació de la vulnerabilitat al BC, diverses carteres amb instruments complexos incrementen la vulnerabilitat inherent del tipus d'entitat – és també relativament alta per aquest negoci, ja que té la proporció més alta de productes estructurats, accions preferents, i derivats (15%) de tots els negocis. Altres productes en la cartera del negoci de corretatge d'Andorra inclouen fons d'inversió col·lectiva (19%), renda variable (24%) i renda fixa (24%) (Annex 32).

A més a més, segons la Directiva sobre mercats d'instruments financers¹ els productes complexos impliquen 24% del volum total de la intermediació (en comparació a la mitjana del sector que se situa en el 16%).

La gestió de fons i la gestió discrecional representen el segon i el tercer segment de negoci més gran, amb 3.600 MEUR i 2.400 MEUR d'actius gestionats. Aquests negocis tenen un risc mig-baix de BC/FT ja que tenen un nivell d'internacionalització baix, una baixa complexitat quant a la cartera de productes (principalment basats en renda fixa i fons d'inversió col·lectiva, i amb menys de 12% de productes complexos, segons la MiFID), i liquiditat (ja que el client no pot operar directament amb els seus fons, la liquiditat efectiva de la cartera es veu significativament reduïda, afegint així dificultats al moviment de fons dins del sistema).

Amb 500 MEUR d'actius gestionats, el segment de negoci més petit és el de **l'assessoria financera**, cosa que redueix el risc de forma significativa. Tot i que aproximadament el 70% dels actius gestionats provenen de clients internacionals, és molt comú a la indústria el contacte directe amb els clients, cosa que redueix el risc relatiu de BC/FT.

Perfil del client. El sector de gestió d'actius es caracteritza per tenir una alta quota de negoci internacional (aproximadament el 49% dels actius gestionats a Andorra són internacionals), especialment en intermediació (62% d'actius gestionats són internacionals) i la gestió discrecional (33% dels actius gestionats són internacionals).

A més a més, el 17% del total dels actius gestionats pertanyen a 2.979 entitats jurídiques internacionals, d'entre les quals s'han identificat 3 drethavents efectius, amb un total de

¹ MiFID en les seves sigles en anglès

600 MEUR gestionats, com a pertanyents a països que el GAFI qualifica amb deficiències estratègiques en la prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals.

Pel que fa a les persones físiques, el 32% del total d'actius gestionats pertanyen a 45.000 clients internacionals. Dels quals només 6 provenen de països que el GAFI qualifica amb deficiències estratègiques per lluitar contra el blanqueig de capitals (amb un total de 900 MEUR d'actius gestionats, i 78 són PEPs internacionals (amb una mitjana de 0,12 MEUR per client i no n'hi ha cap que provingui de països que el GAFI qualifica amb deficiències estratègiques per lluitar contra el blanqueig de capitals) Tots els PEPs internacionals identificats en el sector de la gestió d'actius d'Andorra pertanyen a grups bancaris. Cap dels gestors locals d'actius té aquest tipus de client.

De la mateixa manera que s'ha mencionat pel sector bancari, en relació amb els clients estrangers, la llei requereix als subjectes obligats "conèixer la identitat dels seus clients i dels veritables drethavents mitjançant la presentació d'un document oficial en el moment d'establir qualsevol relació de negoci" (Article 49 de la Llei 28/2008).

A més a més, pel que fa als PEPs, i ja que tots els clients de gestió d'actius estan obligats a tenir un compte en un banc d'Andorra, s'apliquen les mateixes mesures reforçades de DDC i de supervisió de les transaccions als gestors d'actius que les que s'apliquen als bancs:

- Acceptació nous clients: s'apliquen mesures de DDC reforçades a tots els PEPs, que inclouen provar la no existència d'informació negativa en fonts públiques (premsa) i la verificació de les llistes internacionals (llistes públiques d'UIFAND/Batllia, WorldCheck, Sanctions Screening –Verificació de Sancions, Dow Jones, Informa, NameBook). Addicionalment, l'acceptació d'un PEP nacional ha de ser aprovada, en tots els casos, per l'àrea de compliment normatiu, i la dels PEPs internacionals per l'òrgan de control intern del banc designat (en algunes entitats també requereix l'aprovació del Comitè Executiu del banc). Val la pena mencionar que actualment hi ha una entitat que no accepta cap PEP internacional com a client.
- Supervisió: Com a clients d'alt risc, tots els PEPs estan subjectes a la supervisió periòdica de les transaccions per part de l'òrgan de control intern, a verificacions automàtiques i periòdiques d'identitat utilitzant les llistes internacionals, i a l'anàlisi diari automàtic de les seves transaccions.

A més a més, com especifica la regulació andorrana de prevenció i de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (Article 49 quater de la llei 28/2008) En relació amb les transaccions o relacions de negoci amb persones políticament exposades que resideixin a l'estranger, correspon als subjectes obligats financers:

- "Disposar de procediments adequats en funció del risc a fi de determinar si el client és una persona políticament exposada."
- "Obtenir l'autorització de la direcció per establir una relació de negoci amb els dits clients."

- “Adoptar les mesures adequades per determinar l’origen del patrimoni i els fons objecte de la relació de negoci o transacció.”
- “Realitzar una supervisió reforçada i permanent de la relació de negoci.”

Finalment, en relació amb els clients que són residents en jurisdiccions d’alt risc, s’apliquen mesures específiques d’acceptació i de supervisió, igual com es fa amb els PEPs. Tal com ja s’ha mencionat abans, les polítiques aplicades als bancs també s’apliquen als gestors d’actius:

- Acceptació de nous clients: l’acceptació de clients de jurisdiccions d’alt risc ha de ser aprovada per l’òrgan de control intern del banc designat i ha d’anar acompanyada de la documentació necessària que demostrï la manca d’informació negativa en fons públiques (premsa) i la verificació de les llistes internacionals (llistes públiques de la UIFAND/Batllia, WorldCheck, Sanctions Screening –Verificació de Sancions, Dow Jones – Llistes Factiva, llistes dels Papers de Panamà-, Informa.
- Supervisió: els clients de jurisdiccions d’alt risc es classifiquen com d’alt risc i com a tals estan subjectes a mesures de supervisió (p.e. supervisió regular de les transaccions per part de l’òrgan intern de control). Addicionalment, les transaccions amb països d’alt risc se supervisen via Sanctions Screening (SWIFT) i s’informa de totes elles al responsable en cap del compliment normatiu. En alguns casos, qualsevol transacció amb un país d’alt risc i/o amb clients d’alt risc requereix ex ante l’aprovació per part de compliment normatiu.

Com a conclusió, les autoritats creuen que, tot i que existeix un cert volum de clients internacionals d’alt risc en el sector de gestió d’actius d’Andorra – PEPs i clients de jurisdiccions d’alt risc-, ja que, en tots els casos, són els bancs els que duen a terme la DDC i els processos de supervisió de transaccions, les polítiques i els processos són els adequats per controlar el seu risc.

REFORÇAR ELS SISTEMA FINANCER PER REDUIR LA VULNERABILITAT AL BC/FT

Pel que fa a la LBC/CFT, tal com ja s’ha mencionat, el sistema financer andorrà s’ha reforçat contra el blanqueig de capitals:

- Aplicant una reforma global en el seu marc regulador quant a la LBC per convergir vers els estàndards internacionals.
- Reforçant el paper del supervisor (és a dir, la UIFAND)
- Actualitzant el seu regim sancionador per tal de fer-lo més complet i dissuasiu.

Ja que el sector de gestió d’actius està subjecte al mateix marc regulador quant a la LBC (Llei 28/2008) que els bancs i, en virtut de la llei, està sotmès al mateix règim sancionador que els bancs, les deficiències detectades en el sector bancari també són

aplicables al sector de la gestió d'actius (per més detalls vegeu l'apartat "Elements comuns del sector financer")

En termes de l'efectivitat de la supervisió, cal destacar que quan la UIFAND realitza inspeccions in situ a una entitat bancària, també supervisa la seva filial de gestió d'actius. Això representa un total de 6 inspeccions d'abast total realitzades sobre el terreny el 2014 (2 a bancs i 4 a gestors d'actius) i 1 el 2015 (a un banc).

UN NIVELL DE VULNERABILITAT AL BC/FT SIMILAR ENTRE ELS DIFERENTS ACTORS

Tal com ja s'ha mencionat més amunt, els clients de la gestió d'actius d'Andorra, independentment del lloc de la seva residència o de la seva nacionalitat, han d'obrir un compte bancari en un dels bancs locals per tal de poder operar amb els seus fons. Com a conseqüència d'això, a més a més de qualsevol acció/control en l'àmbit de la LBC/CFT duta a terme per la corresponent societat de gestió d'actius, el banc sotmet totes les operacions dels clients de la gestió d'actius a:

- Procediments de diligència deguda (incloses mesures reforçades de DDC si escau)
- La supervisió de la transacció
- Polítiques internes
- Les funcions de compliment normatiu, governança i control

En altres paraules, la vulnerabilitat mitjana al BC/FT del sector de la gestió d'actius està en la línia de la del sector bancari, i deriva de les conclusions ja expressades en el mòdul bancari. Concretament:

- Els bancs andorrans han dotat les seves funcions de compliment normatiu amb recursos i capacitats addicionals en la línia de les responsabilitats requerides, reforçant la seva independència i les seves competències i incrementant les seves vies de comunicació directa amb el Consell d'Administració. D'altra banda, a més a més de les auditories independents que requereix la llei, els bancs han contractat, de manera voluntària, assessors externs independents per avaluar els seus procediments LBC/CFT.
- El sector té unes polítiques de coneixement del client (KYC) a l'hora de l'admissió, però tot just ha iniciat procediments de KYC per a tota la seva base de clients; de cara al futur aquests procediments haurien d'aplicar-se de manera globalitzada. De la mateixa manera, durant els darrers anys els bancs andorrans han adaptat ràpidament els seus sistemes i tecnologies per efectuar la supervisió de les transaccions dels clients, però encara cal calibrar una mica més l'assignació automàtica del nivell de risc al perfil del client, especialment per aquells que tenen un volum baix de transaccions.
- El marc jurídic (Llei 28/2008 i Decret 20/11/2013) requereix que les entitats adoptin les mesures necessàries per formar els seus empleats en prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme. Tots els bancs

tenen programes anuals de formació gestionats centralment per les seves unitats de compliment normatiu, que cobreixen la informació sobre els canvis legislatius, polítics i de normativa interna. En els darrers anys, els programes de formació sobre la LBC/CFT s'han ampliat a tota la plantilla i el nombre d'hores de formació per empleat s'ha triplicat, passant de 2,3 hores, el 2013, a 7 hores, el 2015. Malgrat això, s'hauria d'incrementar l'adaptació a l'activitat de gestió d'actius, especialment a l'hora de donar els exemples pràctics que normalment ofereixen aquests cursos de formació.

Societats de gestió d'actius propietat de bancs

Les societats de gestió d'actius propietat de bancs són filials al 100% dels grups bancaris andorrans.

Pel que fa als temes de LBC estan plenament integrades en les societats matriu, això vol dir que el responsable en cap del compliment normatiu del banc i el seu equip duen a terme totes les funcions de LBC en relació a la filial de gestió d'actius. A més a més, quan la UIFAND realitza inspeccions in situ a una entitat bancària, també supervisa la seva filial de gestió d'actius des de la perspectiva global de la LBC.

Finalment, pel que fa al control i la declaració de les operacions sospitoses, aproximadament el 50% de les DOS notificades per bancs (per detalls sobre les DOS presentades pels bancs vegeu l'apartat "Sector bancari") estan relacionades amb clients de banca privada els fons dels quals són gestionats pel banc. En altres paraules, tot i que les DOS dels bancs no estan directament relacionades amb un producte o activitat específic de gestió d'actius, la majoria provenen de clients per als quals la societat de gestió d'actius del banc gestiona els fons.

Societats locals de gestió d'actius

Les societats locals de gestió d'actius no pertanyen a cap gran grup de serveis financers, per tant tenen menys recursos i capacitats que les seves homòlogues propietat dels bancs. Tot i així, els controls establerts per aquests actors – tots classifiquen els seus clients per risc, apliquen procediments reforçats de diligència deguda als clients i a les transaccions singulars, i fan un seguiment exhaustiu de totes les operacions- s'afegeixen sempre als que ja exerceixen les entitats bancàries als seus clients.

Governança i competències de la funció de compliment normatiu.

Totes les societats locals de gestió d'actius tenen polítiques i procediments interns sobre la LBC /CFT i els seus recursos específics pel que fa al compliment normatiu (1 o 2 per entitat) disposen de les facultats necessàries per prendre decisions i exercir les seves obligacions.

Control i examen independents.

Tal qual ho requereix la llei, totes les societats de gestió d'actius realitzen una auditoria externa centrada en la LBC/CFT. Aquestes auditories són exhaustivament supervisades per la UIFAND amb l'objectiu de realitzar les seves inspeccions documentals. En aquells casos en què les autoritats no van considerar satisfactòria la feina feta pels auditors externs van proposar canviar d'empresa auditora.

Com a conseqüència de les seves dimensions, les societats locals de gestió d'actius no disposen d'un departament d'auditoria interna.

Desenvolupament de polítiques, controls i procediments interns.

Per les seves dimensions, les societats locals utilitzen normalment processos manuals per efectuar la supervisió de les transaccions, però els directius de la societat revisen exhaustivament totes les transaccions en els seus respectius comitès trimestrals.

Pel que fa a la diligència deguda continuada, les petites dimensions de la base de clients d'aquestes entitats els permet revisar tota la informació dels clients trimestralment per tal d'assegurar-se que totes les dades estan actualitzades. A més a més, els empleats coneixen a la majoria de clients ja que per la relació comercial es requereix un contacte personal.

Les societats locals de gestió d'actius utilitzen actualment diversos procediments de KYC, que inclouen la identificació dels drethavents efectius com a part de la diligència deguda i la verificació de l'origen dels fons.

Les societats també utilitzen les llistes de NameBook per tal de verificar la identitat dels clients abans de subscriure cap contracte. Tot i que les entitats no han rebutjat cap client en el decurs del 2015, és important destacar que, com a mitjana, només han acceptat 10 clients per entitat i per any.

No obstant, tal com succeeix en altres jurisdiccions, el nivell de Declaracions d'Operació Sospitosa (DOS) trameses a la UIFAND és baix si el comparem amb altres sectors – els gestors d'actius no van presentar cap DOS durant l'any 2015.

Formació continuada i cultura.

Per les seves reduïdes dimensions, les societats de gestió d'actius recorren a empreses externes especialitzades per realitzar la formació anual dels seus empleats en matèria de LBC/CFT. A més a més, tots els empleats van participar en un curs especial sobre la LBC organitzat per la UIFAND l'any 2015.

Malgrat que totes les entitats s'han compromès a oferir formació anual a tots els seus empleats, s'haurien d'assegurar que tots participessin en aquests programes i haurien de sistematitzar aquesta pràctica de cara al futur, ja que no tots els empleats del sector van rebre programes de formació en LBC durant el 2015.

Finalment, per tal d'assegurar que tots els empleats es comportin de conformitat amb els mateixos estàndards ètics, han de llegir i signar un codi de conducta específic de l'empresa, que conté disposicions concretes sobre temes de LBC/CFT. Qualsevol problema relacionat amb la integritat es considera normalment com motiu d'acomiadament de l'empleat.

Pla d'acció

El Govern d'Andorra, basant-se en l'avaluació de vulnerabilitats que figura més amunt i aprofitant els progressos realitzats en els darrers anys, ha desenvolupat, conjuntament amb el sector privat i totes les institucions implicades, un pla d'acció detallat per reduir encara més el risc de BC/FT. El pla d'acció inclou iniciatives transectorials (a les quals ja hem fet referència més amunt) i iniciatives a nivell sectorial relatives al sector del mercat de valors.

INICIATIVES EN EL SECTOR DEL MERCAT DE VALORS

Ja que tots els clients de les societats de gestió d'actius també són clients dels bancs andorrans, totes les mesures considerades en el pla d'acció per al sector bancari també s'han de prendre en consideració en aquest apartat. A més a més, es proposen les mesures específiques següents per a les societats de gestió d'actius:

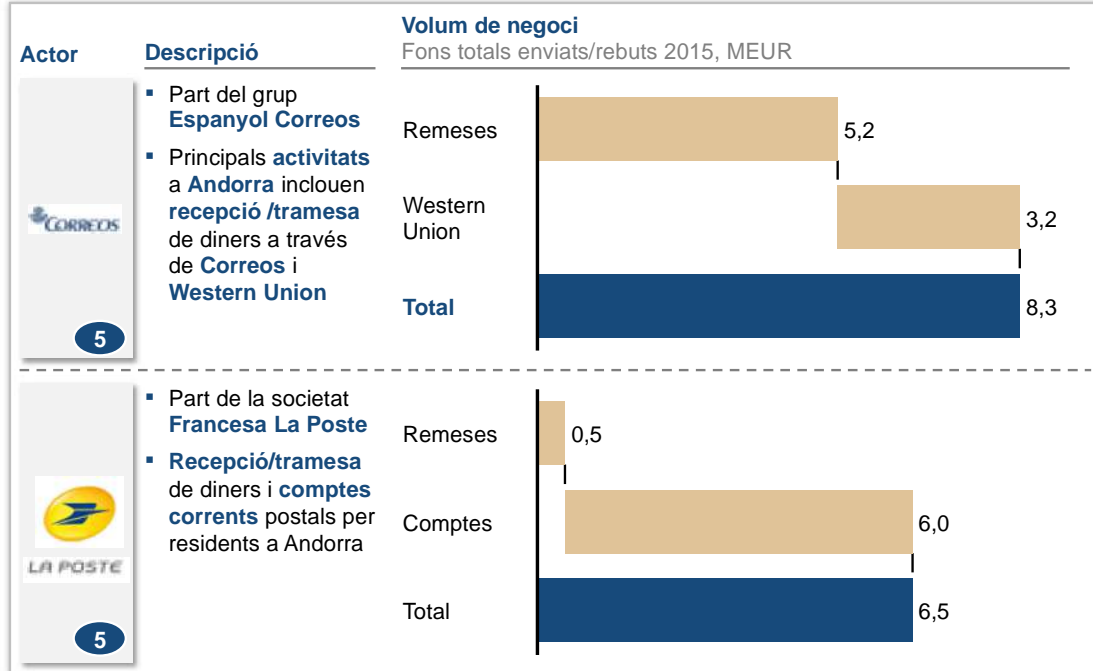
- Continuar reforçant els programes de formació dels gestors locals d'actius per tal d'oferir a tots els seus empleats formació anual sobre temes de LBC/CFT
- Incrementar el nivell d'adaptació dels programes de formació als diferents tipus d'empleats, especialment en entitats bancaries, oferint exemples específics i mòduls per als empleats de la filial de gestió d'actius.
- Incrementar la digitalització de la informació del client arxivada en format paper i també el tractament d'aquesta informació, especialment en els societats locals de gestió d'actius.

Sector postal

Sector postal d'Andorra– constituït per 2 actors estrangers

● Nombre d'oficines a Andorra

1 L'obertura del compte s'ha de fer a França

FONT Informe de Autoevaluación del Riesgo ante el Blanqueo de Capitales y la Financiación del Terrorismo (Correos); Entrevistes; Auditories bianuals

Ambdós actors estan subjectes a la regulació andorrana i també als seus propis requisits legals

■ Regulació a nivell de l'empresa matriu
■ Regulació andorrana

1 Acuerdo hispanofrancés relativo a la coparticipación y ejecución del servicio, de Correos en los Valles de Andorra
FONT Govern d'Espanya, Govern de França, Govern d'Andorra, UIFAND, Sepblac, Tracfin

El sector postal d'Andorra

El conjunt dels serveis financers contribueix en un 22% al PIB d'Andorra. Els serveis postals, tot i que formen part del sector, representen una part relativament petita del mateix (el volum total implica ~0,5% del PIB)

A Andorra dues entitats, Correos i La Poste, ofereixen serveis de girs i comptes postals

A Andorra dues entitats, Correos i La Poste, ofereixen serveis de girs i comptes postals (Annex 33):

Correos. Forma part del grup espanyol “Correos” amb un import total de fons enviats o rebuts l’any 2015 de 8,3 MEUR. Les seves principals activitats inclouen els girs nacionals a Andorra, girs internacionals a països amb els quals Correos té acords de col·laboració, i de recepció i tramesa de diners sota la marca Western Union amb aquells països en els quals Correos no té un acord de col·laboració. En aquest darrer cas, totes les transferències a través de Western Union es fan en sucursals de Correos, amb un límit de 3.000 € cada tres mesos.

La Poste. Forma part de la “La Poste” francesa, amb un total de fons enviats o rebuts l’any 2015 de 6,5 MEUR. Els seus principals serveis inclouen la recepció i tramesa de diners a França (girs postals), i comptes corrents postals per persones residents a Andorra.

Marc regulador i supervisió

El sector postal d'Andorra està regulat per un tractat de l'any 1930 entre el Principat i els governs d'Espanya i de França, que permet a Correos i a La Poste operar les seves sucursals al país. Tot i que aquest tractat no especifica cap regulació/supervisió prudencial del sector, ambdós actors estan indirectament sotmesos als requisits reguladors i de supervisió del mercat de la seva societat mare, a més a més de a la regulació i supervisió sobre LBC/CFT d'Andorra. (Annex 34).

Cal destacar que el Ministeri de Finances juntament amb l'INAF estan duent a terme una anàlisi de les condicions per a l'autorització de les oficines de correus en el marc de la transposició de la Directiva 2007/64/CE del Parlament europeu i del Consell del 13 de novembre de 2007 sobre el pagament de serveis en el mercat exterior, i que esmena les Directives 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE i 2006/48/CE i deroga la Directiva 97/5/CE.

Pel que fa a la regulació i la supervisió en matèria de LBC, com a subjectes obligats, ambdues entitats estan sotmeses a la Llei andorrana 28/2008 sobre Cooperació Penal Internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i el finançament del terrorisme, i en matèria de LBC/CFT estan supervisades per la UIFAND.

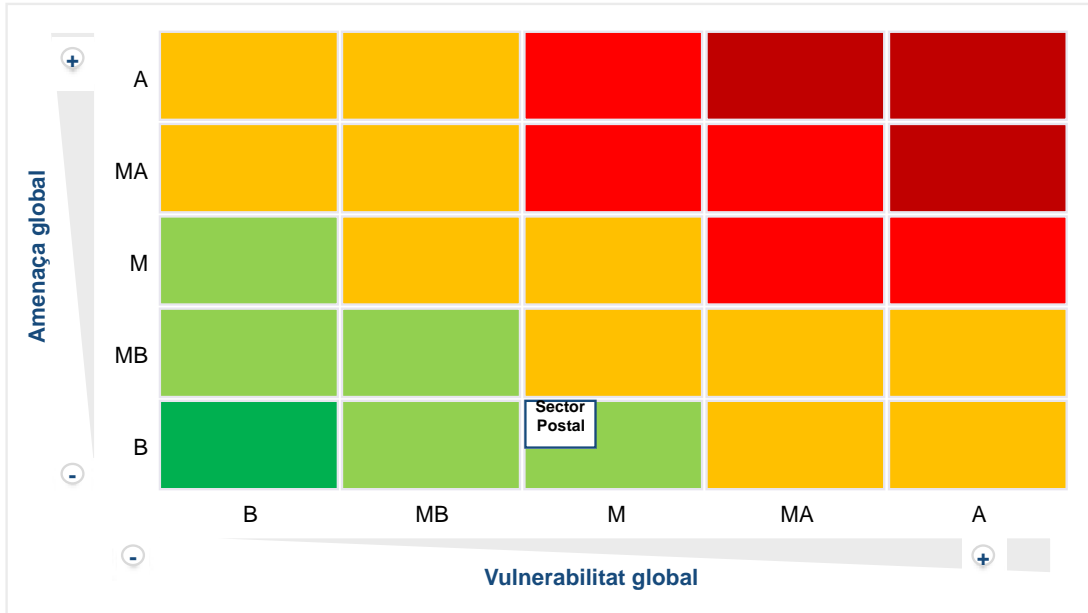
A més a més, les societats matriu de les oficines de correus d'Andorra (Correos i La Poste) estan regides per la regulació i la supervisió dels seus països d'origen que, indirectament, afecta les seves sucursals a Andorra:

- **L'activitat postal** a Espanya està regulada per la Llei 43/2010, i a França pel Codi monetari i financer francès (La Poste). Com a part d'una societat matriu, les sucursals de Correos i de La Poste a Andorra estan subjectes a la regulació del seu mercat d'origen.
- **La regulació específica quant a la LBC i CFT** a Espanya està regida per la Llei 10/2010 sobre la prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme, i a França pel Codi monetari i financer francès.
- **La supervisió prudencial** de l'activitat postal s'exerceix a Espanya per la Comissió Nacional del Mercat Postal (en el cas de Correos) i pel Banc de França (en el cas de La Poste).
- **La supervisió en matèria de LBC/CFT** s'exerceix a Espanya pel SEPBLAC (en el cas de Correos) i a França per l'Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution (l'Autoritat de Control Prudencial i de Resolució) en el cas de la Poste, o bé per la Banque Postale com s'anomena la seva filial bancària.

ANNEX 35

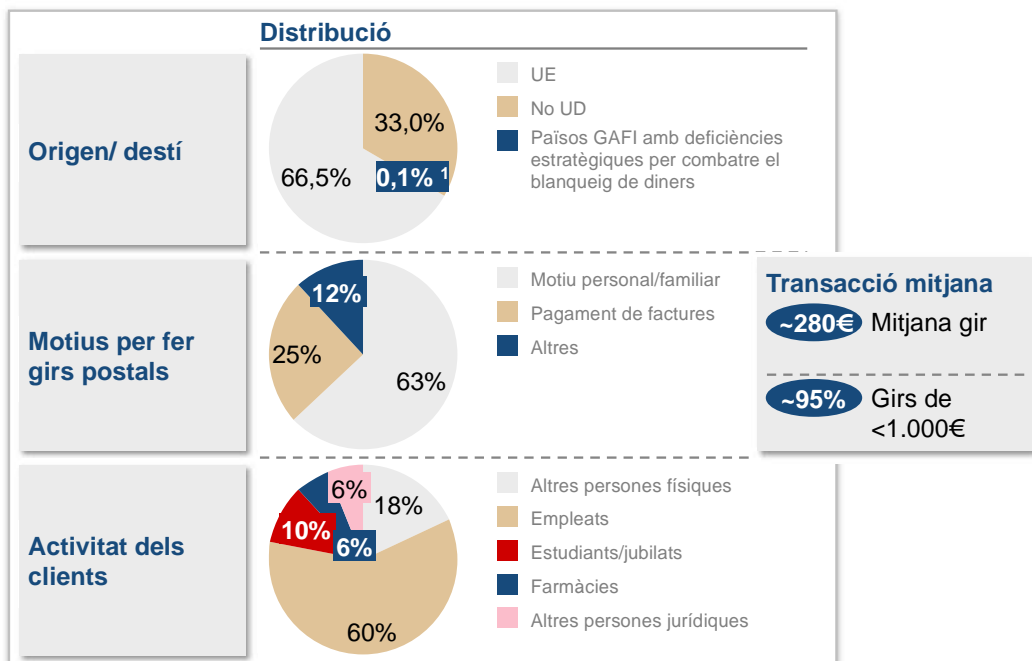
Matriu de risc de blanqueig de diners a Andorra

Avaluació del Risc Nacional

ANNEX 36

Les característiques intrínseques dels serveis de girs postals a Andorra – es tradueixen en una reduïda amenaça quant al BD/FT

¹ Inclou 2 remeses a Bòsnia Hercegovina i 11 a Uganda per un total 11.751€
 FONT Informe de Autoevaluación del Riesgo ante el Blanqueo de Capitales y la Financiación del Terrorismo (Correos); Entrevistes

Anàlisi del risc de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme

Seguint la metodologia definida pel Banc Mundial, el risc del sector postal d'Andorra pel que fa al BC/FT ha estat considerat en dues dimensions (amenança i vulnerabilitat), i ha estat classificat com a mig/baix (Annex35):

- L'amenança plantejada per les característiques del sector es detalla més abastament en el mòdul corresponent ("Anàlisi de les amenaces") i es classifica com a baixa.
- La vulnerabilitat del sector postal al BC/FT constitueix l'anàlisi d'aquest apartat de l'informe de l'ARN, i ha estat classificada com a mitjana.

A Andorra, els serveis de transferència de diners els realitzen les oficines de correus espanyola i francesa, la supervisió prudencial de les quals es realitza en els seus propis països a la seu de les seves respectives empreses matriu. El tractat signat el 1930 amb Espanya i França no contemplava cap regulació prudencial, per tant aquestes entitats estan cobertes per les regulacions nacionals d'Espanya i de França.

Ja que les oficines postals són subjectes obligats segons la Llei andorrana de LBC, estan subjectes a la mateixa regulació i supervisió que les entitats bancàries, els gestors d'actius i les companyies d'assegurances. En concret, el sistema financer andorrà s'ha reforçat contra el blanqueig de diner mitjançant:

- L'aplicació d'una reforma global en el seu marc regulador en temes de LBC per convergir amb els estàndards internacionals.
- El reforçament del paper del supervisor (és a dir, la UIFAND)
- L'actualització del seu regim sancionador per tal de fer-lo més complet i dissuasiu.

Malgrat això, encara queda marge per adaptar, encara més, el marc regulador i supervisor actual als estàndards internacionals (per més detalls sobre les deficiències específiques del sector postal vegeu, l'apartat "Elements comuns – sector financer").

Els límits estrictes imposats a les transaccions unitàries i el perfil del client redueix el risc de forma significativa

Els límits estrictes imposats en les transaccions unitàries i el perfil del client habitual redueix de manera significativa el risc del sector (és a dir, la mitjana del gir postal és de 280 €). Tot i així, els processos per la supervisió i la declaració de les transaccions són relativament manuals, i les dimensions dels actors no els permeten tenir els mateixos recursos que els que tenen les altres entitats financeres.

LES CARACTERÍSTIQUES INTRÍNSEQUES DEL SECTOR POSTAL ANDORRÀ DONEN COM A RESULTAT UNA BAIXA VULNERABILITAT AL BC/FT

Les característiques intrínseques del sector postal andorrà redueixen la vulnerabilitat al BC/FT (Annex 36). Això, conjuntament amb l'alt nombre d'operacions realitzades pel sector –el 2015 La Poste i Correos van realitzar més de 31.000 remeses i al voltant de 11.000 transferències a través de comptes corrents postals, amb una mitjana de 280 € i 540 € respectivament- es tradueix en una quantitat elevada de declaracions d'operació sospitosa si ho comparem amb les seves dimensions relatives (5% de les DOS d'Andorra des de l'any 2011 han estat presentades pel sector postal).

L'import mitjà dels girs és de 280 € i el 95% dels girs són de menys de 1.000 €

Per als girs postals aquestes característiques intrínseques inclouen:

- **Origen.** L'origen i el destí de la majoria dels girs són Espanya, França i Portugal –països amb un risc moderat quant al BC/FT.

Entre els països que no pertanyen a la UE hi figuren Filipines, Perú i Xile (els països amb les quantitats més altes transferides), que van tenir un volum total d'operacions de 632 K€, 237 K€, i 140 K€ i un valormitjà per operació de 293 €, 225 €, i 280 €.

Els països que, segons el Grup d'Acció Financera (GAFI), es considera que tenen deficiències estratègiques en la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme van representar només el 0,1% del total de girs postals, amb un import de 11.751 € el 2015 (això inclou dues remeses a Bòsnia i Hercegovina per un import total de 2.100 €, i 11 a Uganda per un import total de 9.651€). A aquestes operacions se'ls van aplicar mesures de control i de diligència deguda reforçades (p.e. verificació de l'origen dels fons i vincles familiars amb la persona que els rebia).

- **Motius per la realització de girs postals.** Més d'un 60% dels girs postals es realitzen per motius personals o familiars i l'import mitjà se situa al voltant dels 280 € per transacció; altres motius inclouen el pagament de factures, regals i pensions compensatòries.
- **Activitat del client.** La majoria dels girs (60%) els efectuen empleats d'empreses andorranes, mentre que els estudiants i els jubilats són el segon grup més gran i representen al voltant d'un 10% dels girs. De les persones jurídiques que reben o efectuen girs postals, la meitat són farmàcies que reben pagaments.
- **Import mitjà de les transaccions.** L'import mitjà dels girs amb origen i destí a Andorra se situa aproximadament en els 280 € i els 95% de tots els girs són d'un import inferior als 1.000 €. A més a més, s'imposen límits estrictes als girs – en

concret 1.500 €/mes, 3.000 €/trimestre, i 5.000 €/persona – abans de realitzar controls reforçats i/o fer una declaració al supervisor.

La majoria dels clients són estudiants, jubilats i professors, mentre que les persones jurídiques només representen aproximadament un 1% del total

Per als comptes corrents postals, aquestes característiques intrínseques incloent:

- **Destí.** 100% dels fons transferits ho són a o des de França – aproximadament un total d’11.000 transaccions per any. A més, tots els clients han de ser residents a Andorra, i han d’obrir el compte en una sucursal francesa complint amb tots els procediments de diligència deguda establerts per la societat matriu.
- **Tipus de clients.** En general, els clients dels comptes corrents postals tenen un risc baix de BC. La majoria de clients són estudiants, jubilats i professors, mentre que les persones jurídiques només representen aproximadament un 1% del nombre total de clients. A més a més, des del 2012, no es permet que les associacions, comunitats o societats subjectes a la legislació andorrana obrin comptes corrents postals.
- **Import mitjà de la transacció.** Com a mitjana, mensualment es realitzen 930 operacions; l’import mitjà de les transferències postals és de 520€. Aproximadament la meitat de totes les transferències requereixen la presentació d’una prova que demostrï l’origen dels fons (a través d’un qüestionari i de documents oficials com ara un contracte laboral), amb controls addicionals per transferències que tinguin un import superior als 500 €.

BAIXA VULNERABILITAT AL BC/FT

Tot i que a Andorra no hi ha una regulació i una supervisió prudencial específica per al sector postal pel que fa a les activitats de transferència de fons, les regulacions espanyola i francesa cobreixen les dues societats matriu amb oficines operatives a Andorra i, per tant, indirectament les afecten. Específicament, per la LBC/CFT les oficines postals d’Andorra són subjectes obligats sotmesos a la Llei de LBC (Llei 28/2008) que, tal com ja s’ha mencionat abans, s’ha modificat per tal d’adaptar-se als estàndards internacionals (per més detall vegeu l’apartat “Elements comuns del sector financer”)

S’ha completat el marc regulador d’Andorra sobre la LBC/CFT per tal de fer-lo convergir amb els estàndards internacionals

A més a més dels límits imposats als imports de les transaccions que ja hem citat més amunt, ambdues entitats postals tenen establerts controls interns per tal de prevenir el BC/FT. Aquests control inclouen:

- **Conèixer el client (KYC).** En relació amb els girs postals, les mesures per clients habituals generalment requereixen que s'identifiquin. Un dels actors aplica mesures reforçades quan es necessiten, requerint l'aprovació del director de l'oficina i una prova per part dels clients sobre l'origen legal dels fons i la seva activitat professional. En relació amb els comptes corrents postals, les mesures KYC que s'apliquen requereixen que els clients s'identifiquin de manera formal i que demostrin que resideixen legalment a Andorra.

Els clients PEPs que han rebut/enviat més de 3.000 € (en una operació o acumulats en un trimestre), i els clients que han enviat/rebut fons de països d'alt risc segons la definició d'ambdues entitats, estan subjectes a mesures reforçades de DDC i a controls addicionals.

- **Controls i alertes.** Pel que fa als girs postals, s'apliquen mesures reforçades quan la suma de diversos girs arriba a uns límits determinats per client (depenent de l'actor i de l'activitat que exerceix aquests límits són 1.500€/mensuals, 3.000€/trimestrals o 5.000€/per persona); quan s'identifiquen persones políticament exposades (PEPs); quan les operacions es perceben com a sospitoses per part del personal, i quan l'altre país figura entre les països considerats d'alt risc per part de l'entitat. A més a més, ambdós actors utilitzen alertes automàtiques per a fer la supervisió de les transaccions. Pel que fa als comptes corrents postals, s'apliquen controls addicionals quan les transferències superen els 500 € o els dipòsits en efectiu superen els 1.000 €.
- **Declaració d'operació sospitosa (DOS).** Tant pels girs com pels comptes corrents postals la notificació a la UIFAND es realitza normalment de manera ad hoc, basant-se en l'avaluació del risc pel que fa al BC/FT de cada transacció per part del director de l'oficina o del departament de compliment normatiu de la societat matriu. Tot i així, el sector està molt conscienciat en temes de LBC tal qual ho demostra el gran percentatge de DOS enviades a la UIFAND (aproximadament 5% del total de DOS a Andorra).

LA UIFAND percep les DOS trameses per les oficines postals com de qualitat acceptable.

La funció de compliment normatiu d'ambdós actors està centralitzada en les seves empreses matriu.

Finalment, la funció de compliment normatiu d'ambdós actors està centralitzada en les seves empreses matriu. Donades les dimensions dels dos actors, es considera que els controls que es realitzen actualment són els apropiats, ja que compleixen amb les polítiques i els procediments de les seves empreses mare respectives. Aquestes polítiques de compliment normatiu inclouen de manera específica:

- **La formació d'empleats.** Ambdós serveis postals tenen programes de formació dissenyats específicament per a les seves oficines a Andorra. Tot i que aquests programes de formació no són específics a l'àmbit de LBC/CFT, contenen mòduls especials dedicats a aquests temes, i els supervisor de la LBC/CFT revisa i valida la formació impartida als empleats. Cada empleat de les oficines d'ambdues entitats ha completat totes les formacions requerides.
- **L'estructura organitzativa i la governança de la funció de compliment normatiu.** Donades les dimensions de les dues entitats a Andorra, no tenen recursos específics dedicats al compliment normatiu –tots els empleats són responsables dels controls i procediments de BC/FT i han d'informar al director de l'oficina. Els departaments de compliment normatiu de les societats matriu supervisen les activitats de les seves sucursals a Andorra de manera regular. A més a més, ambdues entitats també tenen departaments centralitzats d'auditoria interna independents del departament de compliment normatiu.

Pla d'acció

El Govern d'Andorra, basant-se en l'avaluació de vulnerabilitats que figura més amunt i aprofitant els progressos realitzats en els darrers anys, ha desenvolupat, conjuntament amb el sector privat i totes les institucions implicades, un pla d'acció detallat per reduir encara més el risc de BC/FT. El pla d'acció inclou iniciatives transectorials (a les quals ja hem fet referència més amunt) i iniciatives a nivell sectorial relatives al sector postal.

INICIATIVES CORRESPONENTS AL SECTOR POSTAL

- Desenvolupar un marc regulador per al sector postal que cobreixi els girs postals i els comptes postals. Això s'aplicarà com a part de l'Acord Monetari signat amb la Unió Europea el 2009.

Professions i negocis no financers

El sector de les activitats i professions no financeres designades (APNFD) d'Andorra

Aquest apartat del nivell sectorial de l'ARN analitza la vulnerabilitat al BC del sector no financer d'Andorra. Per tant, l'abast d'aquest apartat es limita a les entitats no financeres i, en concret, a les activitats i professions no financeres designades, a partir d'ara les APNFDs, segons la definició que en fa el GAFI. De conformitat amb l'article 45 de la Llei de Prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals, el sector de les APNFDs d'Andorra està constituït per les persones físiques o jurídiques següents:

- Professionals comptables externs, assessors fiscals i auditors;
- Notaris, advocats i membres d'altres professions jurídiques independents quan participen en l'assistència, la planificació o l'execució de les transaccions per compte dels seus clients en el marc de les activitats següents:
 - Compravenda de béns immobiliaris o empreses comercials.
 - Manipulació de diners, títols o altres actius dels clients.
 - Obertura o gestió de comptes bancaris, d'estalvi o títols.
 - Organització de les aportacions necessàries per a la creació, la gestió o la direcció de societats.
 - Constitució, gestió o direcció de societats, de fidúcies o d'estructures similars; o bé quan actuïn per compte dels seus clients en qualsevol transacció financera o immobiliària.
- Venedors d'articles de gran valor com pedres, metalls preciosos, quan el pagament es faci en efectiu i per un import igual o superiors als 15.000 €, o l'equivalent en qualsevol altra divisa, independentment que la transacció s'hagi realitzat en una sola operació o en diverses operacions que semblin estar relacionades;
- Economistes, gestors i proveïdors de serveis a empreses, altres entitats legals, acords contractuals de fidúcia o qualsevol altra estructura legal d'acords de fidúcia a la qual no s'hagi fet referència en cap altre apartat d'aquest article;
- Casinos o altres establiments de jocs d'atzar;
- Agents immobiliaris que realitzin activitats relacionades amb la compravenda d'immobles;

Als efectes d'aquesta avaluació s'han pres en consideració les activitats i professions no financeres següents:

- Venedors de cotxes.
- Comerciants amb metalls i pedres precioses.

- Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals i gestories.
- Jocs d'atzar (fa referència al bingo ja que actualment no hi ha cap casino en funcionament a Andorra)
- Advocats
- Notaris
- Agents immobiliaris.

1. COM S'HAN AVALUAT LES APNFDs

El risc global de cada sector avaluat és una combinació de les amenaces¹ que tenen plantejades en relació al BC i la seva vulnerabilitat al BC.

L'avaluació de la vulnerabilitat al BC es basa en l'anàlisi de diversos productes i variables generals. Les variables generals estan relacionades amb la força dels controls de la LBC per a cada negoci/professió. En concret:

- *Exhaustivitat del marc legislatiu pel que fa a la LBC.*
- *Eficàcia de les activitats de supervisió/control.*
- *Existència i aplicació de sancions administratives.*
- *Existència i aplicació de sancions penals.*
- *Existència i eficàcia de controls d'entrada per accedir a l'exercici de la professió.*
- *Integritat del personal del negoci / professió.*
- *Coneixement de la LBC per part del personal de la professió / negoci.*
- *Eficàcia de la funció de compliment normatiu (organització).*
- *Eficàcia de la supervisió i de la declaració de les operacions sospitoses.*
- *Disponibilitat i accessibilitat d'informació relativa als drethavents reals.*
- *Disponibilitat d'infraestructura fiable d'identificació.*
- *Disponibilitat de fonts independents d'informació.*

Les variables² basades en els productes estan relacionades amb les vulnerabilitats inherents a tot i cadascun dels negocis/professions. En concret, aquests indicadors són els següents:

1. *Volum/dimensió total del negoci o de la professió.*
2. *Perfil de la base de clients del negoci o de la professió.*
3. *Nivell de l'activitat que es desenvolupa en efectiu en el negoci o en la professió en qüestió.*
4. *Altres factors de vulnerabilitat inclouen:*
 - a. *Contractació de serveis sense contacte personal i relació ja existent.*
 - b. *Utilització d'agents.*
 - c. *Utilització anònima del producte.*
 - d. *Dificultat per fer el seguiment de les transaccions (p.e. utilització de comptes fiduciaris de clients agrupats; lleis de secret professional o*

¹ En la secció d'amenaces de BC de l'ARN Nacional s'analitza en detall les amenaces que té cada sector.

² Per més informació sobre les variables per a cada sector segons els productes, vegeu el document de referència.

normes ètiques; privilegis advocat-client; privilegi professional i feina [document]/ privilegi producte).

- e. Tipologies de BC sobre l'abús de la professió o del negoci.*
- f. Utilització de la professió o del negoci per sistemes d'evasió fiscal o de frau.*
- g. Altres característiques rellevants (especifiqueu-ne fins a tres)*

Aquests factors inherents de vulnerabilitat poden ser avaluats per un tipus de professió en la seva globalitat, o bé com a avaluació detallada basada en un producte. S'han utilitzat diversos mètodes en funció de la professió o del negoci que s'avaluava. El quadre que figura a continuació mostra el mètode utilitzat per a cada sector no financer analitzat.

Tipus d'APNFD	Avaluació escollida	Productes analitzats
Venedors de cotxes	Tot el sector	N/D
Venedors de pedres i metalls preciosos	Tot el sector	N/D
Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals, i gestories	Basat en el producte	<u>Producte 1:</u> Constitució de societats i assessorament fiscal internacional. <u>Producte 2:</u> Comptabilitat i preparació dels comptes anuals, gestió de les obligacions fiscals locals i assessorament sobre fiscalitat local.
Jocs d'atzar -Bingo-	Tot el sector	N/D
Advocats	Basat en el producte	<u>Producte 1:</u> Constitució de societats i assessorament fiscal internacional. <u>Producte 2:</u> Compravenda de béns immobiliaris (assessorament jurídic) gestió de persones jurídiques o d'acords, i la compravenda d'entitats comercials, gestió dels diners, els valors o altres actius del client i gestió de comptes bancaris, d'estalvi o de valors.
Notaris	Tot el sector	N/D
Agents immobiliaris	Tot el sector	N/D

2. METODOLOGIA UTILITZADA PER A LA RECOLLIDA DE DADES I D'INFORMACIÓ

S'han aplicat diverses estratègies i mètodes per tal de recollir dades i informació dels sectors no financers avaluats, com ara qüestionaris, entrevistes estructurades i altres fonts d'informació.

2.1. Qüestionaris

Es van desenvolupar dos qüestionaris en línia³:

Qüestionari general: relacionat amb la qualitat i l'eficàcia dels controls de LBC aplicats pels diferents professionals en cada sector no financer analitzat. Aquest qüestionari era el mateix per a totes les professions i tots els negocis avaluats.

Qüestionari basat en el producte: relacionat amb productes específics de les diferents professions o negocis. Els diferents productes que es varen analitzar a través d'aquests qüestionaris es van debatre prèviament amb els representants de les diferents associacions professionals.

El percentatge de resposta per a cada associació consultada és el següent:

Tipus d'APNFD	Associacions consultades	Nombre de membres	Percentatge de resposta aproximat ⁴
Venedors de cotxes	Associació d'importadors de vehicles d'Andorra (AIVA)	16	75%
Venedors de pedres i metalls preciosos	Gremi de joiers i de rellotgers d'Andorra	17 ⁵	41% ⁶
Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals, i gestories	Col·legi d'economistes d'Andorra (COEA)	97	15% ⁷
	Col·legi Professional de Comptables d'Andorra	33	
	Associació de comptables del Principat	25 ⁸	

³ Aquests qüestionaris s'havien contestat en línia però es permetia lliurar qüestionaris emplenats manualment cas que fos necessari.

⁴ El percentatge de resposta varia entre les diferents professions / negocis consultats. Cal tenir present que només els advocats, els notaris i els agents immobiliaris estan obligats a ser membres d'una associació professional. Pel que fa a les altres professions o negocis, tot i que existeixen associacions que apleguen els professionals del sector, no és obligatori ser-ne membre.

⁵ Estimació facilitada per l'associació corresponent.

⁶ En volum, els principals actors del sector han contestat els qüestionaris.

⁷ El percentatge de resposta d'aquest sector s'ha d'analitzar tenint en compte les consideracions següents:

- (i) No tots els membres d'aquestes associacions són subjectes obligats (un nombre significatiu d'economistes són empleats d'empreses o del sector financer). Segons la informació facilitada pel Col·legi Oficial d'Economista d'Andorra, només aproximadament un 39% dels seus membres poden ser considerats com subjectes obligats.
- (ii) Hi poden haver duplicitats de membres entre les diferents associacions ja que una persona pot ser membre de més d'una associació (p.e. economistes i comptables).

⁸ Estimació facilitada per l'associació corresponent.

	Associació d'Assessors Tributaris i Fiscals d'Andorra	109	
Advocats	Col·legi d'Advocats d'Andorra	202	95%
Notaris	Cambra de Notaris	4	100%
Agents immobiliaris	AGIA Col·legi d'Agents i Gestors Immobiliaris d'Andorra	226	21%

2.2. Entrevistes estructurades i reunions amb les associacions professionals

Es van realitzar diverses reunions estructurades entre els diferents APNFDs i els representants de les associacions professionals. L'objectiu d'aquestes reunions estructurades era analitzar les dades agregades dels qüestionaris i avaluar-ne la coherència. A més a més, aquestes reunions van ser molt útils per clarificar alguns temes i avaluar, des d'una perspectiva qualitativa, les dades obtingudes. A continuació detallem el nombre de reunions estructurades que es van celebrar amb cada professió/negoci.

Tipus d'APNFD	Núm. d'entrevistes/reunions/tallers estructurats
Advocats	6
Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals i gestories.	6
Comerciants amb metalls i pedres precioses.	6 ⁹
Jocs d'atzar -Bingo-	2
Agents immobiliaris	6
Venedors de cotxes	2
Notaris	3
Total	31

⁹ Es van celebrar entrevistes estructurades amb un refinador d'or i amb un comerciant de pedres precioses de segona mà. Aquestes entitats no pertanyien al Gremi de joiers i rellotgers d'Andorra.

Aquest quadre inclou diverses reunions que es van celebrar amb els representants de les diferents associacions professionals.

2.3. Informació qualitativa i quantitativa facilitada per la UIFAND

Vam recollir informació qualitativa i quantitativa a través de les àrees operacional i de supervisió de la UIFAND. Es van utilitzar per avaluar diferents variables, com ara, la qualitat de les DOS rebudes o per avaluar quins productes o negocis poden representar un risc més alt pel que fa al BC.

A més a més, les inspeccions realitzades per l'Àrea de Supervisió de la UIFAND han estat molt útils per avaluar i interpretar la informació i les dades facilitades a través dels qüestionaris. La informació subministrada per aquesta àrea també s'ha utilitzat per avaluar les variables relacionades amb la qualitat i l'efectivitat dels controls de la LBC.

2.4. Informació facilitada pel Departament d'Estadística

També vam recollir informació del Departament d'Estadística, com ara dades i informació relacionada amb el volum que les diferents professions i negocis representen per l'economia del país o informació relacionada amb la inversió estrangera en el sector immobiliari.

3. PRINCIPALS RESULTATS PEL QUE FA ALS NIVELLS DE RISC PER A LES APNFDs

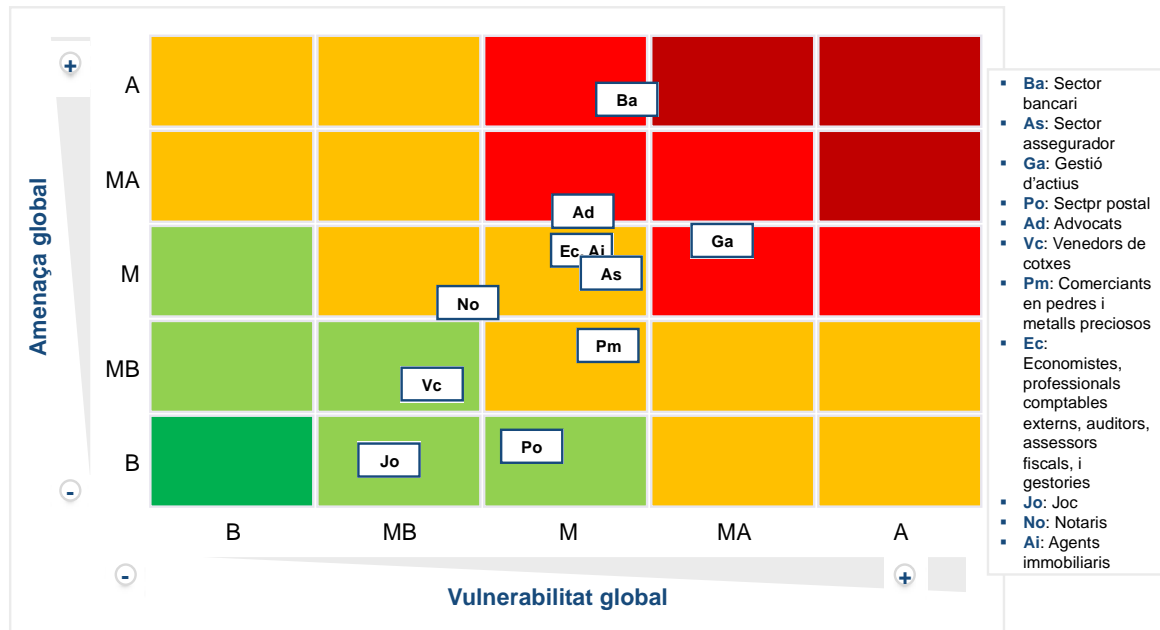
La matriu¹⁰ del risc quant al BC que hem obtingut com a resultat de l'anàlisi de l'ARN és la següent:

¹⁰ Aquesta matriu inclou el sector financer.

Matriu del risc de blanqueig de diners a Andorra

Avaluació del Risc Nacional

Avaluació del risc:

Resum executiu

1. VENEDORS DE COTXES

Els venedors de cotxes són subjectes obligats de conformitat amb la Llei LBC/CFT si realitzen transaccions en efectiu per un import igual o superior als 15.000€.

La utilització dels diners en efectiu en aquesta professió no està molt estesa, ja que la tendència general és comprar vehicles a través de préstecs bancaris. Tot i així, donat que a Andorra no hi ha un llindar pel que fa els pagaments en efectiu, el principal risc identificat està relacionat amb els pagaments en efectiu.

Tot i que no és la tendència general, informació qualitativa de la UIFAND revela alguns casos en els que els vehicles foren pagats totalment en efectiu.

La manca de controls d'ingrés a la professió¹¹ es considera un altre factor de risc rellevant. Implica que els venedors de cotxes no es registren sistemàticament i la identificació de tots els actors que operen en aquest sector no és senzilla, especialment pel que fa als venedors de cotxes de luxe.

Finalment, el coneixement quant a la LBC del sector, especialment pel que fa a les seves obligacions, és clarament insuficient¹². La poca conscienciació quant a les regulacions afecta

¹¹ Vegeu "Variable general: existència i eficàcia dels controls d'ingrés a la professió".

¹² Vegeu "Variable general: coneixement de la LBC per part del personal de la professió/negoci".

aspectes com ara l'aplicació de mesures de DDC apropiades o la detecció i tramesa pertinent de DOS.

2. COMERCIANTS EN METALLS I PEDRES PRECILOSES (CMPP)

El sector dels CMPP no representa una part important de l'economia andorrana. El risc, que prové de la manca de controls d'ingrés a la professió per al sector¹³, es veu mitigat pel nombre reduït de CMPP que operen a Andorra.

El principal risc de BC associat amb aquest sector està relacionat amb els pagaments en efectiu de joieria d'alt valor, lingots d'or o diamants tallats. La informació qualitativa suggereix que durant el 2015 i el 2016 s'ha produït un increment de la venda de lingots d'or i de diamants tallats. Aquesta nova tendència que comporta l'adquisició d'or i de diamants sembla estar relacionada amb la futura aplicació de l'intercanvi automàtic d'informació per motius fiscals: els contribuents estrangers en possessió d'actius que poden veure's afectats per aquest nou marc jurídic (és a dir, titulars de comptes bancaris) estarien invertint en altres actius que no estan subjectes a aquestes regulacions.

Les inspeccions realitzades per la UIFAND mostren la conscienciació del sector i l'aplicació de mesures específiques relacionades amb les transaccions en efectiu. Tot i així, els alts llindars establerts quant a l'efectiu per als CMPPs, juntament amb la manca de DOS¹⁴, indiquen que els mecanismes de LBC d'aquest sector haurien de ser més exhaustius.

L'única refineria que opera a Andorra i les empreses que comercialitzen joies de segona mà també han estat avaluades. Segons la informació facilitada, la refineria d'or ha adquirit recentment la capacitat de refinar or i el risc de les entitats de joies de segona mà no és alt segons el valor de les joies venudes i la tipologia dels seus clients.

3. JOCS D'ATZAR -BINGO-

Segons els estàndards del GAFI, només els casinos haurien de ser considerats subjectes obligats. Tot i així, la llei de LBC/CFT considera tots els operadors en l'àmbit del joc com a subjectes obligats. A tal efecte la 4a. Directiva estableix que *“amb l'excepció dels casinos, i després d'una avaluació apropiada del risc, els estats membres poden decidir eximir, totalment o parcialment, els proveïdors d'alguns serveis de jocs d'atzar de les disposicions nacionals que transposin aquesta Directa en base al demostrat baix risc plantejat per la naturalesa i, si escau, les dimensions de les operacions dels serveis en qüestió”*.

Aquesta avaluació cobreix tots els operadors de joc rellevant (p.e. bingo) per tal de determinar el seu risc quant al BC i, si escau, decidir si eximir alguns proveïdors de les disposicions de la LBC/CFT en base al seu demostrat baix risc de BC.

Com a resultat de l'anàlisi, el risc de BC d'aquest sector és baix, ja que els imports jugats per cada jugador són baixos i, a més, hi ha controls establerts per les dues entitats que actualment operen a Andorra.

¹³ Vegeu “Variable general: existència i eficàcia dels controls d'ingrés a la professió”.

¹⁴ Vegeu “Variable general: Eficàcia de la supervisió i la declaració d'operació sospitosa”

Si s'estableix un casino a Andorra, l'avaluació del risc de BC d'aquest sector haurà de ser revisada.

4. ECONOMISTES, PROFESSIONALS COMPTABLES EXTERNS, AUDITORS, ASSESSORS FISCALS I GESTORIES

La dimensió d'aquest sector es considera mitjana. Tot i així, aquesta és una estimació global ja que actualment no està regulat quines professions poden oferir aquests serveis.

Les principals activitats que realitza aquest sector estan relacionades amb portar comptabilitats i la preparació dels comptes anuals i periòdics, tasques de gestió d'impostos locals, assessoria fiscal local, servei de constitució de societats i assessorament fiscal internacional.

Alguns serveis prestats per aquest sector són rellevants en termes de risc, especialment aquells relacionats amb la constitució de societats i l'assessoria fiscal internacional (considerant el nombre de societats instrumentals detectades per la UIFAND). La constitució de societats al Principat d'Andorra per part d'inversors estrangers, generalment assistits per advocats i altres professions, està subjecta a l'autorització prèvia del Govern d'Andorra. En aquest marc la UIFAND ha d'emetre la seva opinió, que si és negativa és vinculant, quant als riscos en matèria de BC/FT que pot comportar la inversió en qüestió.

Un dels problemes als quals ha de fer front la UIFAND és identificar tots els subjectes obligats que ofereixen aquest servei¹⁵ donat que:

- Actualment no està regulat quines professions poden oferir aquest servei.
- Algunes professions no estan regulades.

En relació amb les formacions en matèria de LBC, cal mencionar que només els professionals membres d'una associació han estat formats. Per tant, tots els altres professionals i entitats que no pertanyen a una associació o aquelles professions que no disposen d'un òrgan professional (p.e. gestories) no van participar en la formació sobre LBC que va facilitar la UIFAND, cosa que té un efecte sobre la vulnerabilitat d'aquest sector.

Quant a l'aplicació de les mesures de diligència deguda requerides, s'han identificat mancances pel que fa al seguiment de la relació comercial. Aquestes deficiències poden explicar el nombre insuficient de DOS fetes durant el període analitzat¹⁶.

Finalment, el Registre de Societats no disposa d'informació específica sobre els drethavents efectius¹⁷ cosa que obstaculitza l'aplicació de mesures de DDC.

5. ADVOCATS

¹⁵ Vegeu "Variable general: Eficàcia de les activitats de supervisió i control"

¹⁶ Vegeu "Variable general: Eficàcia de l'activitat de seguiment i de declaració"

¹⁷ Vegeu "Variable general: Disponibilitat i accés d'informació quant al drethavent efectiu"

Es considera que la dimensió d'aquest sector és mitjana. El 2015 el nombre d'advocats inscrits al Col·legi d'Advocats d'Andorra superava els 200.

Durant el procés de l'ARN, s'han analitzat dos productes:

- Serveis de compravenda de béns immobiliaris (assessorament legal), gestió de persones jurídiques o contractes, i la compravenda d'entitats comercials, la gestió dels diners, els valors o d'altres actius del client i la gestió dels comptes bancaris, d'estalvi o de valors.
- Servei de constitució de societats i el servei d'assessorament fiscal internacional.

El principal risc de BC d'aquest sector pot vincular-se amb el servei de constitució de societats i amb l'assessorament fiscal internacional considerant el nombre de societats instrumentals detectades per la UIFAND.

Un dels problemes als quals es troba confrontada la UIFAND és la identificació de tots els subjectes obligats que ofereixen aquest servei, ja que tot i que els advocats estan identificats, no tots els advocats són subjectes obligats¹⁸.

Pel que fa a les formacions en la LBC, alguns advocats no es consideren subjectes obligats quan actuen com a assessors fiscals¹⁹ (aquesta fou l'opinió oficial del Col·legi d'Advocats²⁰). Per tant, una part de les activitats dels advocats amb un risc rellevant no estaria coberta en relació a alguns advocats com a conseqüència del desconeixement de la Llei de LBC/CFT, fet que afecta l'eficàcia del control i la declaració, ja que es pot donar el cas que es detectin transaccions sospitoses que no es declari²¹.

6. NOTARIS

Els notaris participen principalment en l'autenticació i la certificació de signatures i de documents. Per tant, tracten amb clients que ja han estat subjectes a un escrutini per part de d'altres APNFDs, com ara advocats, agents immobiliaris i altres.

Aquest sector ha demostrat un coneixement adequat de la Llei de LBC/CFT²² i les DOS presentades a la UIFAND²³ han estat de bona qualitat. Tot i així, els notaris haurien de continuar vigilant les societats que s'estableixen a través de mecanismes d'inversió estrangera, degut al nombre de societats instrumentals constituïdes en els darrers anys.

Finalment, els notaris disposen d'una base de dades apropiada a través de la qual tots els membres tenen accés a la Cambra de Notaris. Entre altres documents, aquesta base de dades ha escanejat documents dels estatuts de les societats constituïdes, documents d'identificació, etc.

¹⁸ Vegeu "Variable general: Eficàcia de les activitats de supervisió i control"

¹⁹ Vegeu "Variable general: coneixement de la LBC per part del personal de la professió/negoci".

²⁰ A través del Col·legi d'Advocats, la UIFAND va trametre una nota informativa a tots els advocats recordant que els "assessors fiscals" són considerats subjectes obligats de conformitat amb l'article 45 de la Llei de LBC/CFT.

²¹ Vegeu "Variable general: Eficàcia de l'activitat de control i de declaració"

²² Vegeu "Variable general: coneixement de la LBC per part del personal de la professió/negoci".

²³ Vegeu "Variable general: Eficàcia de l'activitat de control i de declaració"

7. AGENTS IMMOBILIARIS

El pes d'aquest sector podria qualificar-se de mitjà, considerant el nombre d'agents immobiliaris del país –aproximadament uns 220 agents immobiliaris-. Alguns indicadors mostren que, en els darrers anys i com a conseqüència de la crisi econòmica global, l'activitat del sector immobiliari va tenir una tendència a la baixa. Tot i així, el sector sembla manifestar una lleugera recuperació.

Les principals activitats dutes a terme pels agents immobiliaris estan relacionades amb el lloguer d'apartaments i la gestió de propietats. Les compravendes de béns immobles en les quals una de les parts és un inversor estranger també estan subjectes al procés d'inversió estrangera, que requereix que la UIFAND²⁴ es pronunciï quant al risc de BC/FT de la inversió.

Pel que fa als controls d'ingrés a la professió, tot i que formalment són força exhaustius, l'associació professional va indicar l'existència de persones que actuaven com a agents immobiliaris sense disposar de l'autorització pertinent²⁵.

Finalment, la manca d'accés a algunes informacions importants, com el registre cadastral o el registre de societats, dificulta l'aplicació de mesures de DDC globals. Per tant, el principal risc d'aquest sector s'ha de vincular als béns immobles adquirits per persones jurídiques com a conseqüència de les dificultats que els membres d'aquest col·lectiu professional tenen per disposar i accedir a la informació relativa als drethavents efectius de les persones jurídiques.

²⁴ Vegeu “Variable general: Eficàcia de l'activitat de control i de declaració”

²⁵ Vegeu “Variable general: existència i eficàcia dels controls d'ingrés a la professió”.

Exhaustivitat del marc legislatiu en relació amb la LBC

1. INTRODUCCIÓ

La referència per aquesta avaluació són els nous estàndards internacionals. Cal destacar que les recomanacions del GAFI (2012) encara no s'han aplicat en la seva totalitat.

2. DILIGÈNCIA DEGUDA RESPECTE DEL CLIENT (DDC)

El marc jurídic d'Andorra quant a la DDC va ser qualificat com a parcialment conforme en el darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra²⁶ (2012). Des de llavors Andorra ha millorat el seu marc jurídic col·locant-lo a un nivell essencialment equivalent a àmpliament conforme.

Tot i així, mentre Andorra millorava el seu marc legislatiu en relació a la DDC, els estàndards internacionals també evolucionaven. Això ha fet que el marc jurídic actual pel que fa a la DDC no estigui plenament alineat amb aquests estàndards. Per exemple, entre altres, podem citar les següents mancances moderades:

- No es requereix de manera expressa als subjectes obligats que verifiquin que qualsevol persona que digui estar actuant en nom o representació del client estigui realment autoritzada a fer-ho, ni tampoc que identifiquin i verifiquin la identitat d'aquesta persona.
- No es requereix als subjectes obligats que els documents, les dades o la informació recollida durant el procés de DDC es mantingui actualitzada; només es requereix actualitzar les dades que fan referència a la identificació del client.
- Pel que fa als fideïcomisos, només es requereix identificar expressament i verificar qui són els beneficiaris del fideïcomís i les persones físiques que exerceixen el seu control, però no es requereix el mateix pel que fa al fideïcomitent/s, el fideïcomissari, el protector (si n'hi ha), etc.
- En la reglamentació andorrana no es requereix donar per acabada la relació amb el client quan hi ha dubtes sobre la veracitat o l'adequació de la informació ja obtinguda (la regulació actual inclou l'acabament de la relació només quan no es pot identificar el client).
- Difícilment es poden considerar com a font fiable i independent els contactes per telèfon, correu ordinari o correu electrònic amb l'entitat, si aquests són els únics mitjans emprats per a corroborar la informació.

3. ARXIVAMENT DE DOCUMENTACIÓ

Els requisits legals sobre la conservació de la documentació varen ser classificats com a àmpliament conformes en el darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012). Tot i així, es van destacar algunes mancances

²⁶ MER en les seves sigles en anglès

- L'arxivament de documentació no inclou tots els documents de DDC obtinguts a través de mesures DDC ni tampoc els resultats de les anàlisis dutes a terme.
- Per tant, algunes informacions relatives a la DDC i a transaccions no estan disponibles ràpidament per a les autoritats locals competents.

4. DILIGÈNCIA DEGUDA REFORÇADA PER PERSONES POLÍTIICAMENT EXPOSADAS (PEPs) I PER CLIENTS D'ALT RISC

Les mesures legals relacionades amb els PEPs andorrans foren qualificades d'àmpliament conformes en el darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012). Tot i així, es van destacar algunes mancances moderades:

- No s'apliquen mesures específiques als PEPs nacionals i a les persones a qui s'ha confiat un càrrec prominent en una organització internacional.
- Per tant, no s'aplica cap mesura en relació a la seva família o als seus socis més pròxims.

5. FIABILITAT DE LA DDC FETA PER TERCERS, INCLOSOS ELS NEGOCIS INTERMEDIATS

Les mesures legals en relació amb la fiabilitat de tercers i d'intermediadors foren classificades com àmpliament conformes al darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012). Tot i així, es van destacar algunes mancances:

- No hi ha cap disposició legislativa que estableixi que els subjectes obligats han d'obtenir de manera immediata la informació necessària i les còpies rellevants relacionades amb l'objectiu i la naturalesa prevista de la relació comercial
- En la Llei de LBC/CFT no es considera la informació pel que fa al nivell de risc país als efectes de determinar en quins països poden estar basades les terceres parts.
- No es requereix que els subjectes obligats hagin de considerar-se satisfets amb les mesures establertes pels tercers pel que fa als requisits d'arxivament i conservació de documentació.

6. DECLARACIÓ D'OPERACIÓ SOSPITOSA –DOS-

El marc jurídic d'Andorra quant a les DOS es va classificar com a parcialment conforme en el darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012). Des de llavors Andorra ha millorat el seu marc jurídic portant-lo a un nivell equivalent a majoritàriament conforme.

Tot i així, queden pendents algunes mancances:

- El delictes fiscal, el contraban de mercaderies i alguns altres delictes no són delictes subjacent de BC.

7. CONTROLS INTERNS, FILIALS I SUCURSALS ESTRANGERES

El marc jurídic dels controls interns d'Andorra i de les filials i sucursals estrangeres fou classificat com àmpliament conforme al darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012). Tot i així, es van destacar algunes mancances:

- La legislació no requereix considerar els riscos de BC/FT i les dimensions dels negocis per tal d'aplicar programes contra el BC/FT i establir polítiques, procediments i controls interns adequats.

8. ATORGAMENT DE LLICÈNCIES I SUPERVISIÓ PEL QUE FA AL COMPLIMENT NORMATIU EN RELACIÓ AMB LA LBC

El marc jurídic per a la supervisió i la regulació de les APNFDs va ser classificat com parcialment conforme al darrer Informe d'Avaluació Mútua d'Andorra (2012), però això fou principalment degut a mancances relacionades amb l'efectivitat.

Primer que tot, s'ha de mencionar que no tots els subjectes obligats de les APNFDs estan subjectes a l'obtenció d'una llicència, de tal forma que la UIFAND no té una llista fiable i actualitzada de subjectes obligats de tots els sectors les APNFDs.

En concret, per aquelles professions que no estan sotmeses a un procediment d'obtenció de llicència, la UIFAND ha de confiar en la informació que tenen les associacions professionals. Pertànyer a aquestes associacions no és obligatori per a tots els sectors, per tant força professionals queden fora del *radar* de la UIFAND.

- Atorgament de llicències
 - Venedors de cotxes: no es requereix una autorització específica del Govern.
 - Comerciants amb pedres i metalls preciosos: no es requereix una autorització específica del Govern.
 - Economistes, comptables professionals, auditors i assessors fiscals: per esdevenir membre del Col·legi Oficial d'Economistes es requereix, entre altres, complir els criteris següents:
 - Tenir una titulació reconeguda pel Principat d'Andorra per exercir la professió
 - Autorització governamental per exercir la professió lliberal d'economista.
 - Certificat d'assegurança de responsabilitat (només pels autònoms)

Tot i així, a la pràctica, per oferir serveis com a comptable extern, assessor fiscal, auditor, economista o gestor no es requereix cap autorització específica del Govern, ni tampoc ser membre de cap organisme professional.

- Jocs d'atzar: segons la Llei del Joc del Bingo, de 28 de novembre de 1996, es requereix una autorització específica (article 4). Aquesta autorització és personal, intransferible i temporal.

L'autorització s'atorga per un període de 5 anys, i poden ser renovades per períodes de la mateixa durada. Entre els diferents requisits de la Llei del joc del bingo (articles 4 i 5) consta que cap dels administradors de la societat o els seus accionistes pot tenir antecedents penals (si els accionistes són persones jurídiques, llavors es requereix la presentació del certificat d'antecedents penals de les persones físiques que en tinguin el control efectiu).

- Advocats: el procediment per exercir com advocat és força estricte. Requereix complir amb els criteris següents:

- Tenir una titulació en Dret
- Gaudir de plens drets civils i polítics
- No haver estat condemnat per delictes majors dolosos
- No haver estat incapacitat per a l'exercici de la professió.
- No tenir cap incompatibilitat amb l'exercici de la professió.
- Obtenir l'autorització del Govern d'Andorra
- Obtenir el certificat d'aptitud expedit pel Col·legi d'Advocats d'Andorra
- Obtenir un informe positiu (o silenci) per part de la Fiscalia, que analitza totes les sol·licituds.

Si es compleixen aquests requisits, llavors també hi participen les institucions següents:

- el Govern d'Andorra participa en el procés d'autorització per l'exercici d'una professió qualificada
- El Col·legi d'Advocats d'Andorra analitza tots els criteris citats i, si es compleixen, permet que el sol·licitant es col·legii.
- El col·legi d'Advocat ha de trametre tota la informació rellevant al Tribunal Superior d'Andorra, que ho remet a la Fiscalia per tal de sol·licitar un informe sobre el nou advocat potencial.

- Notaris: per tal d'obtenir l'autorització per ser nomenat notari es requereix complir els criteris següents:

- Tenir la nacionalitat andorrana.
- Ser major de vint-i-cinc anys.
- No tenir antecedents penals per causa de delictes dolosos.
- Ésser titulat en dret.
- No tenir cap incompatibilitat per exercir la professió.
- Haver superat les proves de suficient aptitud tècnica i capacitat.

Si es compleixen aquests requisits, llavors també hi participen les institucions següents:

- El Govern té cura de convocar el concurs oposició de selecció i de constituir el tribunal que qualificarà les proves. El tribunal que prepararà i practicarà el concurs-oposició serà constituït pel President del Tribunal Superior

d'Andorra, que presidirà; per un magistrat del Tribunal Superior designat per sorteig; i per tres altres juristes, designats pel Govern, que no tinguin ni hagin tingut cap responsabilitat política o administrativa a Andorra ni hagin tampoc exercit l'advocacia o la judicatura a Andorra.

- *Agents immobiliaris*: el procés per esdevenir agent de la propietat immobiliària requereix complir els criteris següents:

Per persones físiques:

- o No tenir antecedents penals per delictes dolosos.
- o No estar declarades en suspensió de pagaments ni fallida, llevat dels concursats i fallits que hagin estat rehabilitats.
- o Superar una prova d'aptitud, convocada pel Govern, per exercir la professió d'agent i gestor immobiliari.
- o Subscriure i mantenir en vigor una pòlissa d'assegurança que cobreixi la responsabilitat civil professional individual amb una garantia mínima de 150.000 €
- o Inscriure's com a membre del Col·legi Professional d'Agents i Gestors Immobiliaris d'Andorra i pagar la quota anual corresponent.

Per persones jurídiques:

- o Han de tenir per objecte social l'exercici d'agent i gestor immobiliari de forma exclusiva
 - o En les associacions de dos o més agents i gestors immobiliaris, tots els socis han d'estar autoritzats a exercir l'activitat d'agents i gestors immobiliaris i han d'estar inscrits com a membres del Col·legi Professional d'Agents i Gestors Immobiliaris d'Andorra (AGIA).
 - o En les societats mercantils, els administradors, els directors, els gerents, si n'hi ha, o el president han de complir els requisits previstos per les persones físiques per exercir d'agent i gestor immobiliari (amb l'excepció de la pòlissa d'assegurança que cobreix la responsabilitat civil professional que ha de ser subscripta per la persona jurídica abans d'inscriure's). Tots els treballs que es realitzin dins l'àmbit de l'activitat de l'entitat jurídica han de ser dirigits i signats per una persona autoritzada a exercir com a agent i gestora immobiliària.
- Supervisió: la UIFAND és l'autoritat encarregada de la supervisió de les APNFDs per qüestions de LBC/CFT, cosa que està clarament definida sota l'article 53.2 de la Llei LBC. Si us plau, vegeu els comentaris realitzats en l'apartat "*eficàcia de les activitats de control i supervisió*".

9. CONCLUSIÓ GENERAL

El sistema jurídic establert sembla prou ampli. Tot i així, no s'ha modificat la Llei de LBC/CFT per tal d'aplicar les noves recomanacions del GAFI. Per exemple, les principals àrees de millora són les següents:

- Ampliar els delictes subjacents al BC i l'abast de les DOS.
- Regular millor les mesures de DDC.
- Ampliar les mesures aplicables als PEPs nacionals i a les persones a qui organismes internacionals han confiat un càrrec prominent.
- Regular l'accés a algunes professions com les gestories, els professionals comptables externs, els economistes, etc.

Eficàcia de les activitats de supervisió i de control

Per tal d'analitzar l'eficàcia de les activitats de supervisió en relació a les APNFDs, s'han examinat diversos criteris.

1. MANDAT LEGISLATIU CLAR PER DUR A TERME LA SUPERVISIÓ DEL COMPLIMENT NORMATIU EN RELACIÓ AMB LA LBC

Primer que tot, s'hauria de destacar que l'article 53.1 de la Llei de LBC/CFT confia a la UIFAND la responsabilitat "*d'impulsar i coordinar les mesures de prevenció i de lluita contra el blanqueig de diners, el finançament del terrorisme i la proliferació de les armes de destrucció massiva*".

Així, i de conformitat amb el paper suara esmentat, la UIFAND dirigeix i impulsa les activitats de prevenció i de lluita contra la utilització de les entitats del sistema financer o d'una altra naturalesa del país per al BC/FT, de conformitat amb l'article 53.2 de la Llei de LBC/CFT.

En concret, l'article 53.2 de la Llei de LBC/CFT confia a la UIFAND la supervisió in situ i extra situ en matèria de LBC/CFT:

- "2. La UIFAND exerceix les funcions següents:
 - *Dirigir i impulsar les activitats de prevenció i de lluita contra la utilització de les entitats del sistema financer o d'una altra naturalesa del país per al blanqueig [...].*
 - *Demandar en l'exercici de les seves funcions qualsevol informació o documents als subjectes obligats per verificar l'aplicació de la present Llei i de les regulacions que la desenvolupen.*
 - *Realitzar inspeccions in situ per verificar l'aplicació de la present Llei i de les regulacions que la desenvolupen i, en concret, analitzar els expedients i arxius que la UIFAND pugui determinar [...]"*

Per tant, de conformitat amb aquestes disposicions, la UIFAND és l'autoritat de supervisió en qüestions de LBC/CFT. Conseqüentment, tant l'autoritat competent quant a la supervisió en matèria de LBC/CFT (la UIFAND) com el seu mandat (supervisió documental (extra situ) i sobre el terreny) figuren clarament en la Llei de LBC/CFT.

2. EFECTIVITAT DE LA SUPERVISIÓ

Durant el 2013, la UIFAND ha realitzat una avaluació relativa a l'entorn de la LBC/CFT de les APNFDs (és a dir, agents immobiliaris, economistes, auditors, professionals comptables externs, advocats, notaris i comerciants amb mercaderies d'alt valor, com ara, pedres o metalls preciosos).

Aquesta avaluació ha consistit en un qüestionari que fou tramés a les APNFDs (es va informar prèviament a les associacions professionals) a través de l'àrea restringida del lloc web de la UIFAND. El qüestionari contenia, entre altres, preguntes relatives a l'activitat comercial de

cada APNFD, el coneixement del marc jurídic de la LBC/CFT i les mesures bàsiques de KYC aplicades.

L'objectiu d'aquest estudi era triple:

- Obtenir informació més detallada sobre totes les parts que operen en el sector no financer i, específicament, determinar de manera més detallada quins eren els subjectes obligats de conformitat amb l'article 45 de la Llei de LBC/CFT (p.e. advocats que participen en la constitució de societats o agències immobiliàries que es dediquen a la compravenda de propietats).
- Determinar el grau de vulnerabilitat de tot el sector i de cadascun dels subjectes obligats en l'àmbit de les APNFDs
- De conformitat amb una avaluació del risc i els resultats obtinguts en els qüestionaris rebuts, la UIFAND va impartir programes de formació més eficaços i centrats en les seves inspeccions in situ d'aquells subjectes obligats que són més vulnerables, ja sigui per la seva falta de coneixement de les disposicions legals quant a la LBC/CFT o pel seu perfil d'alt risc determinat per l'avaluació de la UIFAND.

La informació facilitada per la UIFAND durant l'exercici de supervisió l'any 2013 fou molt útil en l'execució de les activitats d'inspecció realitzades els anys següents. Alguns advocats, notaris, economistes, agents immobiliaris, i comerciants en pedres i metalls preciosos s'han vist sotmesos a l'activitat supervisora de la UIFAND durant el 2014 i el 2015 (un total de 32 inspeccions in situ) en execució del pla de supervisió anual per verificar les obligacions quant a la LBC/CFT.

		Núm. d'inspeccions in situ per any		
		2014	2015	Total
Típus d' APNFD	Agents immobiliaris	9	1	10
	Comerciants en pedres i metalls preciosos	3	0	3
	Advocats	9	2	11
	Economistes/auditors	5	2	7
	Notaris	0	1	1

Com a resultat de les inspeccions in situ, es va sancionar a dos advocats per incompliment d'un comunicat tècnic de la UIFAND.

Segons el pla de supervisió de l'Àrea de Supervisió de la UIFAND, després de totes i cadascuna de les inspeccions in situ s'envia un informe per escrit a las parts respectives (normalment no

es triga més d'un mes en enviar-lo). Aquest informe conté una descripció de la inspecció, totes les dades rellevants, qualsevol deficiència identificada i, quan és necessari, les recomanacions o les mesures correctives. En els casos en els que els inspectors detecten un risc més alt, es realitza una altra inspecció després d'un temps raonable per avaluar si s'han adoptat les mesures correctives pertinents.

A tal efecte, aproximadament el 89% dels inspeccionats enquestats han manifestat que la inspecció sobre el terreny duta a terme per la UIFAND havia tingut un efecte en la seva activitat i havia influït positivament en els seus sistemes de LBC/CFT com a conseqüència de l'aplicació de les millores recomanades per l'equip de supervisió de la UIFAND.

A més a més, entre octubre del 2015 i setembre del 2016, totes les APNFDs han estat supervisades de nou per la UIFAND a través de nous qüestionaris molt exhaustius i també d'entrevistes, amb uns criteris basats en el risc del mercat.

Com a seguiment de l'anàlisi dels resultats d'aquestes inspeccions documentals extra situ, es van celebrar reunions amb les APNFDs per tal d'aprofundir en algunes activitats i ampliar l'anàlisi en relació amb algunes de les polítiques i els procediments que aplicaven.

Així, es podria concloure que la supervisió es realitza de manera sistemàtica. Tot i així, el seguiment que realitza la UIFAND podria millorar-se i l'objecte de les inspeccions també.

Sobre aquesta qüestió, es necessitarien uns criteris basats en el risc²⁷ més aprofundits per tal d'incrementar l'eficàcia de l'activitat supervisora en relació a les APNFDs. Per exemple, considerant que una de les activitats amb major risc que realitzen els advocats és assessorament en la constitució de societats andorranes per part de no residents (especialment aquelles que actuen com a societats andorranes instrumentals) i l'assessorament fiscal a no residents, l'activitat supervisora hauria de centra-se en els advocats que ofereixen aquesta mena de serveis i en algunes altres àrees on el risc és especialment present.

3. ENTENDRE ELS RISC DE BC QUE TÉ LA PROFESSIÓ

El paper de la UIFAND com a òrgan d'investigació representa una important sinèrgia en relació a l'activitat de supervisió.

A tal efecte, la UIFAND disposa d'informació de primera mà sobre les tipologies i els casos difosos als cossos policials i judicials, fet que confereix a la UIFAND l'accés a comentaris exhaustius sobre els procediments judicials iniciats.

Aquest marc institucional i la cooperació intensa entre les autoritats nacionals i les Àrees internes de la UIFAND (tant l'Àrea Operativa com l'Àrea Jurídica cooperen activament en les supervisions documentals i sobre el terreny), atorga a la UIFAND una bona comprensió i un bon coneixement del risc en BC que tenen les APNFDs (que millorarà gràcies a aquesta ARN).

A més a més, un dels objectius de l'activitat supervisora realitzada durant l'any passat va consistir en identificar i entendre els riscos de les diferents professions enquestades.

²⁷ RBA segons les seves sigles en anglès

4. ADEQUACIÓ DELS RECURSOS TÈCNICS I HUMANS DE L'AUTORITAT SUPERVISORA EN MATÈRIA DE LBC

La UIFAND ha incrementat els seus recursos humans en els darrers anys, passant de 3 a 8 persones. En concret, la seva Àrea de Supervisió està formada actualment per dos membres permanents i rep el suport d'un membre de l'Àrea Operativa i d'un altre de l'Àrea Jurídica. En concret, pel que fa a les professions jurídiques, com advocats i notaris, l'Àrea Jurídica de la UIFAND coopera intensament amb l'Àrea de Supervisió. Tot i així, no es pot considerar que el personal de la UIFAND encarregat dels temes de supervisió sigui suficient i s'hauria d'incrementar amb, com a mínim, un o dos membres més.

L'equip actual de la UIFAND té experiència en activitats de LBC/CFT en diferents sectors i alguns membres de l'equip formen part de l'equip d'avaluació de MONEYVAL per altres països, i consegüentment reben una formació específica per part d'aquesta organització. A tal efecte, el 2014 els membres de la UIFAND van participar en 4 programes de capacitació per millorar la seva formació en LBC/CFT a més de rebre cursos externs i ad-hoc sobre temes rellevants en el context actual.

Per tant, la formació del supervisor en LBC/CFT és força exhaustiva quant a qüestions financeres es refereix, però s'hauria de millorar en relació als APNFDs. En concret, ja que el marc fiscal andorrà és relativament nou, s'hauria d'oferir una formació específica al personal de la UIFAND quant a règims tributaris.

Des d'un punt de vista tècnic, tot i que l'estudi realitzat el 2013 va subministrar informació per determinar en més gran detall quins eren els subjectes obligats segons l'article 45 de la Llei de LBC/CFT, l'autoritat de supervisió necessita recursos addicionals o bases de dades per detectar aquells APNFDs – persones físiques o jurídiques- que són subjectes obligats. El quadre següent resumeix, segons els tipus d'APNFD, els principals problemes que té l'autoritat de supervisió al respecte.

Sector	Es requereix algun tipus d'autorització per a exercir, com, registrar-se o obtenir una llicència professional ?	Es requereix ser membre d'una associació professional per a exercir?	Problemes de l'autoritat supervisora en matèria de LBC per identificar als subjectes obligats
Venedors de cotxes	No	No	Per exercir en el sector no és obligatori tenir una autorització governamental ni tampoc ser membre d'una associació professional. El principal problema de la UIF és detectar quines persones són subjectes obligats.
Comerciants amb pedres i metalls preciosos	No	No	Per exercir en el sector no és obligatori tenir una autorització governamental ni tampoc ser membre d'una associació professional. Tot i que la majoria de joieries són membres de l'Associació de joiers i rellotgers d'Andorra, la UIF no té bases de dades per detectar quines persones físiques o jurídiques ofereixen productes d'alt valor afegit.
Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals i gestories	No	No	Per exercir en el sector no és necessari tenir una autorització governamental ni tampoc ser membre d'una associació professional. A més a més, el fet de ser membre d'una associació professional no significa que aquestes persones, físiques o jurídiques, siguin subjectes obligats –ja que poden ser membres de l'associació per motius generals- El principal problema de la UIF és detectar els subjectes obligats d'aquestes professions.
Joc-Bingo-	Si	No	-
Advocats	Si	Si	La UIF no té bases de dades per detectar quins advocats en exercici són subjectes obligats.
Notaris	Si	Si	Tot i que tots els agents immobiliaris estan autoritzats a intervenir en la compravenda de béns immobiliaris, la UIF no disposa de bases de dades per identificar els agents immobiliaris que tenen com a activitat principal la compravenda de béns immobles i no altres serveis relacionats amb aquesta professió, com pot ser la gestió de lloguers. A tal efecte, es necessari tenir accés a la informació financera de l'Agència Tributària per poder així reforçar la supervisió amb criteris basats en el risc.
Agents immobiliaris	Si	Si	Tot i que tots els agents immobiliaris estan autoritzats a intervenir en la compravenda de béns immobiliaris, la UIF no disposa de bases de dades per identificar els agents immobiliaris que tenen com a activitat principal la compravenda de béns immobles i no altres serveis relacionats amb aquesta professió, com pot ser la gestió de lloguers. A tal efecte, es necessari tenir accés a la informació financera de l'Agència Tributària per poder així reforçar la supervisió amb criteris basats en el risc.

Existència i aplicació de sancions administratives

1. RÈGIM SANCIONADOR EN RELACIÓ A LA LBC/CFT

El juliol del 2015 es va modificar la Llei de LBC/CFT per tal, entre altres coses, d'establir un nou règim sancionador. Inclou tres novetats principals:

- Pel que fa a les infraccions: s'han ampliat les conductes considerades infraccions greus i molt greus.

Sota l'anterior règim sancionador, les infraccions greus o molt greus no eren gens exhaustives i, per tant, la majoria dels incompliments havien de ser considerats infraccions lleus, cosa que feia que el règim sancionador no fos efectiu, dissuasiu o proporcionat.

Amb el nou règim sancionador, hi ha un ampli ventall de comportaments que es consideren infraccions greus o molt greus (les infraccions molt greus han passat de 5 a 10, les infraccions greus han passat de 6 a 15, i les infraccions lleus continuen essent una categoria residual).

- Pel que fa a les sancions: el nou règim sancionador adopta un doble criteri: diferencia entre persones físiques i persones jurídiques.

Pel que respecta a les persones físiques, segons el marc jurídic andorrà, són responsables amb tots els seus béns presents i futurs (professionals i personals), cosa que significa que una possible sanció de, per exemple, 600.000 € a una persona física no només afectaria la seva activitat professional si no també la seva vida personal i els efectes no desapareixerien fins al pagament de la multa en la seva totalitat.

Per tant, tenint en compte que aquells que exerceixen les seves professions sense una estructura de persona jurídica acostumaven a ser professions o negocis petits, es va considerar que el règim sancionador per a les persones físiques (multes de fins a 600.000€) era excessiu o no proporcional.

De fet, en el passat els incompliments molt greus detectats (o buscats) no van tenir com a resultat, per diversos motius, la imposició de sancions a les persones físiques, incloent probablement el fet que la sanció pecuniària mínima per una infracció molt greu era 60001 €, cosa que no seria proporcional tenint en compte el poder adquisitiu mitjà dels professionals que actuen com a persones físiques.

D'altra banda, quant a les persones jurídiques, convé destacar que s'han incrementat les sancions: la sanció màxima aplicable per incompliments en matèria de LBC/CFT s'ha incrementat de 600.000 € a 1.000.000€, i podria ser superior si el doble de l'import del benefici derivat de l'incompliment és superior a 1.000.000€ (l'import màxim de les multes administratives seria, en aquest cas, el doble de l'import del benefici derivat de l'incompliment).

Sigui com sigui, ambdós règims tenen algunes sancions en comú, per exemple, per a les infraccions molt greus s'ha establert expressament la retirada, la restricció o la suspensió de l'autorització de la qual és titular la persona física o jurídica que hagi comès l'incompliment.

- Pel que fa al procediment sancionador: en lloc d'aplicar el procediment sancionador general com es feia abans s'ha aprovat un nou procediment sancionador adaptat.

Tot i així, el nou règim sancionador podria millorar des d'un punt de vista formal:

- La UIFAND és l'autoritat investigadora en tots els casos, però només té competència per imposar sancions en el cas d'infraccions lleus.

En el cas d'infraccions greus i molt greus l'autoritat competent per imposar sancions és el Govern. A més a més, les sancions de la UIFAND es poden recórrer davant de Govern.

Tot i així, s'ha de destacar que la gran majoria de les sancions proposades no han estat reduïdes pel Govern

- Els procediments sancionadors són procediments llargs. Fins i tot quan l'incompliment és obvi i el subjecte obligat ho reconeix, s'han de realitzar un gran nombre de tràmits formals per part del membre investigador de la UIFAND per tal d'elaborar la proposta final de sanció.

Per tant, les autoritats andorranes haurien de considerar l'adopció d'un procediment simplificat basat en l'adopció cas a cas per tal de poder emetre una resolució en un termini raonable, cosa que incrementaria l'eficàcia del règim sancionador.

La publicació de les sancions no està, en cap cas, legalment establerta.

2. RÈGIM SANCIONADOR SECTORIAL NO-LBC

Els advocats i els agents immobiliaris tenen un règim sancionador professional. El règim sancionador de la LBC/CFT és més dissuasiu tal qual es pot veure el quadre que figura a continuació:

	Règim sancionador no LBC per a agents immobiliaris (Llei del 15/02/2000)	Règim sancionador no LBC per a advocats (Llei 48/2014)	Règim sancionador LBC/CFT -Persones jurídiques -	Règim sancionador LBC/CFT - Persones físiques-
Infraccions lleus	Multa fins a 9.000 € Suspensió de la llicència professional	Multa fins a 1.000 €; Advertència per escrit.	Multa fins a 15.000 €. Advertència per escrit.	Multa fins a 3.000 € Advertència per escrit
Infraccions greus		Multa a partir de 1.001 € fins a 50.000 €; Suspensió fins a 1 any.	Multa fins a 90.000 € Suspensió d'1 a 6 mesos Restricció temporal en alguns tipus de transaccions específiques	Multa fins a 25.000€ Suspensió d'1 a 6 mesos. Restricció temporal en alguns tipus de transaccions específiques
Infraccions molt greus		Multa de 5.001€ fins a 50.000 € Suspensió fins a 5 anys.	Multa fins a 1 000 000 € Suspensió de 6 mesos o suspensió permanent. Restricció temporal o permanent en alguns tipus de transaccions específiques Retirada o modificació de la corresponent autorització d'exercici d'activitat	Multa fins a 300.000 € Suspensió de 6 mesos o suspensió permanent. Restricció temporal o permanent en alguns tipus de transaccions específiques Retirada o modificació de la corresponent autorització d'exercici d'activitat

A més, convé destacar que dos advocats foren sancionats amb una multa de 600 € sota el règim sancionador anterior ja que havien incomplert un comunicat tècnic, la seva conducta ha estat modificada ja que, després de la seva sanció, el comunicat tècnic ha

estat aplicat correctament. El nou règim sancionador encara no s'ha aplicat i per tant encara no s'ha posat a prova.

3. ALTRES DADES I COMENTARIS

En relació a la influència que el règim sancionador té entre els subjectes obligats, les enquestes a les APNFDs van donar els resultats següents:

Quadre 1. Respostes de les APNFDs a la pregunta “Quin impacte té sobre el vostre negoci una sanció per una infracció lleu, una infracció greu i una de molt greu?”

			Infraccions		
			Lleu	Greu	Molt greu
Venedors de cotxes	Impacte	Molt alt	50%	86%	86%
		Alt	29%	0%	0%
		Mig	7%	0%	0%
		Baix	7%	7%	7%
		Molt Baix	7%	7%	7%
Comerciants amb pedres i metalls preciosos	Impacte	Molt alt	20%	80%	100%
		Alt	0%	20%	0%
		Mig	60%	0%	0%
		Baix	20%	0%	0%
		Molt Baix	0%	0%	0%
Economistes, professionals comptables externs, auditors i gestories	Impacte	Molt alt	34%	68%	95%
		Alt	34%	27%	2%
		Mig	17%	2%	0%
		Baix	10%	0%	0%
		Molt Baix	5%	2%	2%
Advocats	Impacte	Molt alt	30%	67%	96%
		Alt	30%	27%	4%
		Mig	20%	6%	0%
		Baix	17%	0%	0%
		Molt Baix	2%	0%	0%
Notaris	Impacte	Molt alt	25%	50%	100%
		Alt	25%	25%	0%
		Mig	25%	25%	0%
		Baix	25%	0%	0%
		Molt Baix	0%	0%	0%
Agents immobiliaris	Impacte	Molt alt	43%	77%	89%
		Alt	30%	19%	9%
		Mig	21%	2%	0%
		Baix	6%	2%	2%
		Molt Baix	0%	0%	0%

En termes generals, les sancions per una infracció molt greu s'han considerat com una mesura amb un impacte molt alt en el sector. Pel que fa a les infraccions greus, la gran majoria del sector considera que té un impacte molt alt, però no amb la mateixa intensitat que les infraccions molt greus. Finalment, les sancions imposades per causa d'infraccions lleus es considera que tenen un impacte mig-alt. Per tant, com a mínim des d'un punt de vista tècnic, el ventall de sancions aplicable és prou dissuasiu.

A més a més, la percepció del sector és que la tolerància de la UIFAND des del punt de vista de les sancions és baixa. En una escala que va de l'1 –molt tolerant- a 5 –gens tolerant-, com a mitjana s'ha donat a la UIFAND la puntuació següent:

- Venedors de cotxes: 3,92
- Comerciants amb pedres i metalls preciosos: 4,4
- Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals i gestories: 3,70
- Advocats: 4
- Notaris: 3,5
- Agents immobiliaris: 3,59

Per tant, la majoria de persones que treballen en aquest sector creuen que en cas d'incompliment amb els requisits de la LBC s'iniciaria l'aplicació de les accions administratives corresponents.

Des del punt de vista del supervisor, la UIF considera que la tolerància que apliquen és pot catalogar de mitjana. Al respecte, després d'un període amb una preferència per les recomanacions i les advertències informals, es recomana actuar des del punt de vista sancionador cas que es detectin nous incompliments.

Existència i aplicació de les sancions penals

La legislació andorrana sobre delictes de blanqueig castiga els actes negligents de BC, incloses les conductes qualificades d'ignorància deliberada, en la línia dels Convenis de Viena i de Palerm.

Les conductes negligents greus i d'ignorància deliberada inclourien els casos de BC on els subjectes obligats no respecten les obligacions de la Llei de LBC/CFT facilitant així el BC. A més a més, conductes auxiliars de BC inclourien aquells casos on els subjectes obligats cooperen o participen en actes de BC.

Tot i que, de moment, no s'han imposat sancions penals a les APNFDs, convé destacar que, pel que fa al sector financer, hi ha una investigació en curs contra el director general de BPA, que actualment està en presó preventiva, i contra altres antics gestors de BPA. Segons el Codi Penal, si el responsable de la infracció actua en el marc d'una institució financera o bancària, agència immobiliària o companyia d'assegurances, la pena imposable per a la persona física és més alta que la normal (p.e. se'l pot apartar del seu càrrec fins a 10 anys i pot ésser condemnat a una pena de presó d'entre 3 a 8 anys).

El Codi Penal preveu conseqüències incidentals per a persones jurídiques en el cas de condemna, i autoritza els tribunals a imposar sancions a les societats, associacions o fundacions (incloent la dissolució) en casos de delictes majors com ara el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme. Tot i així, aquestes no es consideren sancions penals per se, tal qual es requereix en els estàndards internacionals, i no s'han aplicat mai en un cas de BC.

La manca de responsabilitat penal de les persones jurídiques afecta de manera negativa aquesta variable, ja que no es poden aplicar sancions penals contra les persones jurídiques²⁸, però sempre es poden aplicar a les persones físiques propietàries de l'entitat si han comés una conducta delictiva.

²⁸ Al respecte, cal destacar que només les persones físiques poden actuar com a notaris.

Existència i eficàcia dels controls d'ingrés a la professió

1. VENEDORS DE COTXES

L'existència i l'eficàcia dels controls d'ingrés a la professió per a aquest sector es considera baixa ja que els requisits per l'establiment d'una empresa de venda de cotxes no difereixen dels de les altres societats o activitats comercials.

2. COMERCIANTS AMB PEDRES I METALLS PRECIOSOS

L'existència i l'eficàcia dels controls d'ingrés a la professió per a aquest sector es considera baixa ja que els requisits per ser un comerciant amb pedres i metalls preciosos no difereixen dels de les altres societats o activitats comercials.

3. ECONOMISTES, PROFESSIONALS COMPTABLES EXTERNS, AUDITORS I ASSESSORS FISCALS

El procés per tal de poder exercir com a economista requereix, entre altres, complir els criteris següents:

- Disposar d'una titulació acadèmica reconeguda pel Principat d'Andorra per exercir la professió
- Obtenir l'autorització governamental per exercir la professió liberal d'economista.
- Disposar d'un certificat d'una assegurança de responsabilitat (només pels autònoms)

A la pràctica, disposar d'una autorització de govern o ser membre d'una de les quatre associacions existents al país no és un requisit per tal de prestar els serveis que ofereixen els professionals comptables externs, els assessors fiscals, els auditors, els economistes i les gestories.

4. SECTOR DELS JOCS D'ATZAR -BINGO-

Segons la Llei del joc del bingo, de 28 de novembre de 1996, el Govern és qui atorga les autoritzacions (article 4). Addicionalment, aquestes autoritzacions són personals, no transferibles i temporals.

L'autorització s'atorga per un període de 5 anys, i poden ser renovades per períodes de la mateixa durada. Entre els diferents requisits inclosos en la Llei del joc del bingo (articles 4 i 5), cap dels administradors de la societat o dels seus accionistes pot tenir antecedents penals (si els accionistes són persones jurídiques, llavors se sol·liciten els antecedents penals dels propietaris efectius).

5. ADVOCATS

La Llei 48/2014, de 18 de desembre, que regula l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra (a partir d'ara la Llei 48/2014) i les regulacions que la

despleguen, estableix les condicions *sine qua non* següents per tenir accés a esdevenir advocat (article 7):

- Tenir una titulació en Dret.
- Estar en plena possessió dels drets civils i polítics.
- No tenir antecedents penals per delictes majors dolosos
- No estar incapacitat per a l'exercici de la professió
- No trobar-se comprès en cap de les causes d'incompatibilitat per a l'exercici de la professió
- Obtenir l'autorització del Govern d'Andorra
- Obtenir el certificat d'aptitud per a l'exercici de la professió d'advocat lliurat pel Col·legi.
- Obtenir un informe positiu (o silenci) per part de la Fiscalia, òrgan encarregat d'analitzar totes les sol·licituds.

Sobre aquesta qüestió, el marc jurídic que fa referència a l'accés a la professió sembla ser força complet. Cal destacar que l'autorització en qüestió només s'atorga a persones físiques.

Des d'un punt de vista pràctic, entre 2011 i 2015, s'han presentat 77 sol·licituds per entrar a formar part de la professió i cap ha estat rebutjada (n'hi ha 8 pendents de la decisió definitiva), i tampoc s'ha ordenat cap revocació d'autorització.

A més a més, el Col·legi d'Advocats d'Andorra considera que disposen dels recursos necessaris per tal d'analitzar les autoritzacions i les proves d'idoneïtat.

Segons la informació facilitada pel Col·legi d'Advocats d'Andorra, no hi hauria ningú actuant com a advocat sense disposar de l'obligatòria autorització.

Finalment, cal destacar que la Llei LBC/CFT inclou la revocació o modificació de l'autorització de l'activitat corresponent en cas d'infraccions greus.

6. NOTARIS

La Llei del notariat, de 28 de novembre del 1996, i el reglament general del notariat del 20 de febrer del 1998 que regula l'exercici de la funció notarial i la Cambra de notaris, estableix les següents condicions *sine qua non* per esdevenir notari (article 16):

- Tenir la nacionalitat andorrana.
- Ésser titulat en dret.
- Ser major de vint-i-cinc anys.
- No tenir antecedents penals per causa de delictes dolós.
- No caure en cap causa d'incompatibilitat
- Haver superat les proves de suficient aptitud tècnica i capacitació convocades pel Govern.

Sobre aquesta qüestió, el marc jurídic que fa referència a l'accés a la professió sembla ser força complet. Cal destacar que l'autorització en qüestió només s'atorga a persones físiques.

El nombre de notaris el fixa el Govern en funció de les necessitats del país, per tant la Llei del notariat estipula un mínim de 4 notaris i un límit màxim d'un notari per a cada 10.000 habitants. Actualment la Cambra de notaris té quatre notaris i el Govern no ha convocat cap oposició per accedir a aquesta professió en els darrers 5 anys.

Segons la informació facilitada per la Cambra de Notaris, no hi hauria ningú actuant com a notari sense disposar de l'autorització obligatòria.

Finalment, cal destacar que la Llei de LBC/CFT inclou la revocació o modificació de l'autorització de l'activitat corresponent en cas d'infraccions greus.

7. AGENTS IMMOBILIARIS

La Llei dels gestors i dels agents immobiliaris del 15 de desembre 2000, i el seu reglament d'aplicació del 26 de març de 2001, que regula l'exercici de la professió d'agents i gestors immobiliaris, estableix diferents requisits per a què les persones físiques o jurídiques puguin esdevenir agents i gestors immobiliaris (article 3). A continuació detallem aquestes condicions *sine qua non*:

Per persones físiques:

- No tenir antecedents penals per delictes dolós.
- No estar declarades en suspensió de pagaments ni fallida, llevat dels concursats i fallits que hagin estat rehabilitats.
- Superar una prova d'aptitud per exercir la professió d'agent i gestor immobiliari que Govern convocarà periòdicament en les condicions que estableixi reglamentàriament.
- Subscriure i mantenir en vigor una pòlissa d'assegurança que cobreixi la responsabilitat civil professional individual amb una garantia mínima de 150.000€
- Inscriure's com a membre del Col·legi d'agents i gestors immobiliaris d'Andorra (AGIA) i satisfer el pagament de les quotes anuals

Per persones jurídiques:

- Han de tenir per objecte social l'exercici d'agent i gestor immobiliari de forma exclusiva.
- En les associacions de dos o més agents i gestors immobiliaris, tots els socis han d'estar autoritzats a exercir l'activitat d'agents i gestors immobiliaris i han d'estar inscrits com a membres del Col·legi Professional d'Agents i Gestors Immobiliaris d'Andorra (AGIA).
- En les societats mercantils, els administradors, els directors, els gerents, si n'hi ha, o el president han de complir els requisits previstos per les persones físiques per exercir d'agent i gestor immobiliari (amb l'excepció de la pòlissa d'assegurança

que cobreix la responsabilitat civil professional que ha de ser subscripta per la persona jurídica abans d'inscriure's). Tots els treballs que es realitzin dins l'àmbit de l'activitat de l'entitat jurídica han de ser dirigits i signats per una persona autoritzada a exercir com a agent i gestora immobiliària.

Sobre aquesta qüestió, el marc jurídic que fa referència a l'accés a la professió sembla ser força complet. Cal destacar que l'autorització en qüestió només s'atorga a persones físiques.

Des d'un punt de vista pràctic, entre el 2011 i el 2015, s'han presentat 44 sol·licituds per esdevenir agent i gestor immobiliari i cap ha estat rebutjada. D'altra banda, s'ha dictat la revocació d'una autorització per antecedents penals.

Segons la informació facilitada pel Col·legi Professional d'Agents i Gestors Immobiliaris d'Andorra (AGIA), alguns agents, com ara advocats, empleats de banca, antics agents immobiliaris, etc estarien actuant com agents immobiliaris sense disposar de l'autorització pertinent. Aquesta informació no s'ha utilitzat per obrir cap expedient sancionador per part de cap autoritat competent.

Finalment, cal destacar que la Llei de LBC/CFT inclou la revocació o modificació de l'autorització de l'activitat corresponent en cas d'infraccions greus.

Integritat del personal de la professió o del negoci

Als efectes d'aquest apartat, s'ha analitzat l'existència d'un codi d'ètica professional. Tot i així, aquest és només un criteri formal que pot no ser conclouent en termes pràctics, per tant cal prendre en consideració informació addicional.

1. VENEDORS DE COTXES

Tot i que l'Associació d'Importadors de Vehicles d'Andorra (AIVA) no disposa d'un codi ètic a nivell de la professió, el 78,5 % dels enquestats manifesten tenir-ne un.

Segons la informació facilitada pels venedors de cotxes, els enquestats consideren que la probabilitat de què els professionals es vegin involucrats en un esdeveniment que tingui un impacte negatiu en la seva integritat o reputació se situa entre mitja i baixa (1,46 punts sobre 5). Tot i així, aproximadament el 14% dels professionals consideren que el risc per motius d'algun incident relacionat amb la integritat o la reputació és molt alt.

Finalment, cap dels enquestats ha participat en un programa de formació sobre temes de LBC/CFT.

2. COMERCIANTS AMB PEDRES I METALLS PRECIOSOS

Tot i que el Gremi de joiers i rellotgers d'Andorra no té un codi ètic a nivell de la professió, el 60% dels enquestat manifesten tenir-ne un per a la seva empresa.

Segons la informació facilitada pels comerciants amb pedres i metalls preciosos, la probabilitat de què els professionals es vegin involucrats en un esdeveniment que tingui un impacte negatiu en la seva integritat o reputació se situa entre mitja i baixa (1,7 punts sobre 5). Tot i així, no es pot ignorar que el 20% dels professionals consideren que el risc per motius d'algun incident relacionat amb la integritat o la reputació és molt alt.

A més a més, el 60% dels professionals enquestats han participat en, com a mínim, un programa de formació relacionat amb temes de LBC/CFT.

3. ECONOMISTES, PROFESSIONALS COMPTABLES EXTERNS, AUDITORS, ASSESSORS FISCALS I GESTORIES

Tot i que aquest sector no té un codi ètic a nivell de la professió, el 68% dels enquestat manifesten tenir-ne un per la seva empresa.

Segons la informació facilitada per la indústria, el sector considera que la probabilitat de què els professionals es vegin involucrats en un esdeveniment que tingui un impacte negatiu en la seva integritat o reputació se situa entre mitja i baixa (1,67 punts sobre 5). Tot i així, no es pot ignorar que el 17% dels professionals consideren que el risc per motius d'algun incident relacionat amb la integritat o la reputació és alt o molt alt.

Finalment, el 68% dels professionals enquestats han participat en, com a mínim, un programa de formació relacionat amb temes de LBC/CFT.

4. JOCS D'ATZAR (BINGO)

Els bingos tenen un codi ètic conegut dels seus empleats.

Segons dades facilitades pel sector, 15 empleats han participat en, com a mínim, un programa de formació relacionat amb temes de LBC/CFT, cosa que representa el 23% del total dels empleats.

5. ADVOCATS

Primer que tot, cal destacar que el Col·legi d'Advocats d'Andorra té un codi ètic i que els advocats enquestats en són coneixedors, cosa que s'avalua positivament.

Segons la informació facilitada pels advocats, el sector considera que la probabilitat de què els professionals es vegin involucrats en un esdeveniment que tingui un impacte negatiu en la seva integritat o reputació se situa entre mitja i baixa (1,85 punts sobre 5). Tot i així, no es pot ignorar que gairebé el 20% dels professionals consideren que el risc per motius d'algun incident relacionat amb la integritat o la reputació és alt o molt alt.

Segons la informació facilitada pel Col·legi d'Advocats d'Andorra, cap advocat ha estat sancionat en el decurs dels 5 darrers anys. Tot i així, un cas aïllat relatiu a un advocat estaria essent investigat per suposades amenaces i deslleialtat professional en un procediment relacionat amb temes de BC.

A més a més, el 75% dels professionals enquestats han participat en, com a mínim, un programa de formació en relació a temes de LBC/CFT.

Endemés, segons la informació obtinguda de diverses fonts, els advocats han assessorat en l'establiment de sistemes fiscals complexos per a no residents per tal d'evitar pagar impostos en els seus països; el delictes fiscal encara no està tipificat a Andorra i aquest fet va ser utilitzat per alguns advocats per oferir alguns serveis. Fins i tot alguns d'ells estan anticipant l'entrada en vigor de l'intercanvi automàtic d'informació fiscal i podrien estar assessorant en la creació d'estructures jurídiques que pretendrien evitar o endarrerir aquest intercanvi d'informació entre Andorra i el país de residència fiscal dels seus clients.

6. NOTARIS

Primer que tot, cal destacar que la Cambra de Notaris té un codi ètic i que tots els notaris enquestats en són coneixedors, cosa que es considera positivament.

Segons la informació facilitada pels notaris, el sector considera que la probabilitat de què els professionals es vegin involucrats en un esdeveniment que tingui un impacte negatiu en la seva integritat o reputació se situa entre mitja i baixa (1,62 punts sobre 5).

A més a més, tots els notaris han participat en, com a mínim, un programa de formació en relació a temes de LBC/CFT.

7. AGENTS IMMOBILIARIS

Primer que tot, cal destacar que el Col·legi d'Agents i de Gestors Immobiliaris d'Andorra té un codi ètic i que tots els agents immobiliaris enquestats en són coneixedors, cosa que s'ha de considerar positivament.

Segons la informació facilitada pels agents immobiliaris, el sector considera que la probabilitat de què els professionals es vegin involucrats en un esdeveniment que tingui un impacte negatiu en la seva integritat o reputació és mitja (2,38 punts sobre 5). Tot i així, no es pot ignorar que gairebé el 32% dels professionals consideren que el risc per motius d'algun incident relacionat amb la integritat o la reputació és alt o molt alt.

A més a més, el 70% dels professionals enquestats han participat en, com a mínim, un programa de formació en relació a temes de LBC/CFT.

Finalment hi ha hagut una sentència judicial relacionada amb un agent immobiliari/gestor.

8. MECANISMES ESTABLERTS PER PROTEGIR LES APNFDS

Pel que fa a la protecció de la professió, l'article 47.5 i 47.6 de la Llei de LBC/CFT estipula les disposicions següents per tal de protegir al personal quan aquest notifiqui a la UIFAND transaccions sospitoses o rellevants:

“5. L'emissió de la declaració de sospita i de qualsevol altra informació complementària no comporta cap responsabilitat per a l'emissor ni tan sols si es fa sense saber exactament quin tipus de delictes o activitat il·legal ha estat presumptament comesa.

6. La UIFAND i qualsevol altra autoritat administrativa o judicial adopta totes les mesures adequades per protegir els subjectes obligats envers qualsevol amenaça o acció hostil derivada del compliment de les obligacions que imposa aquesta Llei. En particular, es manté la confidencialitat sobre la identitat del subjecte obligat i els empleats que han intervingut en les declaracions de sospita i en tots els procediments administratius i judicials amb origen o relació amb les declaracions emeses.

A aquests efectes, la UIFAND analitza la declaració de sospita i, en el cas d'apreciar indicis o l'existència de blanqueig de capitals o finançament del terrorisme, remet informe a la Batllia, lliurant còpia al Ministeri Fiscal. L'informe de la UIFAND no incorpora les declaracions de sospita dels subjectes obligats ni la seva identificació ni la dels funcionaris o membres de la UIFAND que han intervingut en la instrucció. [...]”.

Coneixement de la LBC per part de la professió i del sector

La UIFAND ha realitzat sessions de formació, el 2013 i el 2014, adreçades als subjectes obligats. En el quadre que figura més avall es pot veure el detall de les formacions realitzades per als diferents tipus d'APNFDs i per any.

	Tipus d'APNFD	Nombre de formacions realitzades per a aquesta professió / sector	Nombre de participants
2013	Agents immobiliaris	3	93
	Jocs d'atzar -bingo-	1	10
2014	Economistes	2	92

La Llei de LBC/CFT imposa als subjectes obligats que adoptin les mesures necessàries per tal que el seu personal tingui suficient coneixement sobre la LBC/CFT. A més a més, els subjectes obligats han de tenir programes de formació continuada específics per al seu personal per ajudar-los a detectar transaccions sospitoses.

S'analitzaran les diferents professions i negocis tenint en compte les dades obtingudes en les enquestes realitzades i el punt de vista de la UIFAND, que s'ha obtingut a través d'entrevistes amb el sector, i les conclusions extretes de les inspeccions dutes a terme per l'Àrea de Supervisió.

1. VENEDORS DE COTXES

Tot i que una part significativa dels enquestats (50%) van declarar tenir coneixement del marc de la LBC/CFT, les diferents reunions realitzades per la UIFAND amb l'associació de venedors de cotxes han fet palès deficiències rellevants quant al coneixement que té el sector de la LBC (p.e. una manca d'informació greu en relació a les DOS i a les mesures de DDC).

2. COMERCIANTS AMB PEDRES I METALLS PRECIOSOS

El 2013 es van realitzar tres inspeccions a comerciants amb pedres i metalls preciosos. Les entitats inspeccionades eren conscients de les seves obligacions quant a la LBC/CFT i també eren coneixedores dels canvis normatius. Tot i així, el fet que la darrera formació a la qual havien participat es remuntés a l'any 2009 indica que seria necessari efectuar una actualització quant a les tipologies de BC/FT.

3. ECONOMISTES, PROFESSIONALS COMPTABLES EXTERNS, AUDITORS, ASSESSORS FISCALS I GESTORIES

Les inspeccions realitzades per l'Àrea de Supervisió de la UIFAND palesen que els membres d'aquest sector coneixen les seves obligacions quant a DDC. De fet, el 48 % dels professionals enquestats han participat en, com a mínim, una sessió de formació sobre la LBC organitzada per la UIFAND en els darrers 5 anys. A més a més, la conscienciació d'aquest sector s'ha incrementat ja que es necessita una autorització prèvia –que inclou un informe de la UIFAND– per tal de constituir una societat a Andorra amb inversió estrangera.

4. JOCS D'ATZAR (BINGO)

Els controls establerts per premis iguals o superiors a 15.000 € juntament amb el personal que ha rebut la formació sobre la LBC -15 persones- fa que es consideri de manera positiva el coneixement de les obligacions i responsabilitats d'aquest tipus de negoci.

5. ADVOCATS

El Col·legi d'Advocats d'Andorra està realitzant esforços per formar als seus membres en temes relacionats amb la LBC. Per exemple, durant l'any 2016, s'han organitzat 3 sessions de formació adreçades als advocats i a qualsevol empleat de despatxos d'advocats (el 75% dels professionals enquestats han participat, com a mínim, en una sessió de formació durant els darrers 5 anys).

Malgrat els esforços de formació suara esmentats, el Col·legi d'Advocats d'Andorra considera que els assessors fiscals no estan subjectes al marc jurídic de la LBC/CFT, cosa que és errònia i deixa desatesa una part rellevant de l'activitat dels advocats que comporta un cert risc. Segons la comunicació enviada pel Col·legi d'Advocats d'Andorra als seus col·legiats i a la UIFAND, aquesta opinió té el suport de la Junta del Col·legi i també de la seva comissió de LBC/CFT.

Es van realitzar algunes reunions per verificar les manifestacions del Col·legi d'Advocats. Les entrevistes professionals foren confuses com a conseqüència de la comunicació del Col·legi però confiaven en la mateixa i van decidir no aplicar mesures de DDC en relació a la seva activitat d'assessoria fiscal. Òbviament aquest malentès del marc de la LBC/CFT impacta negativament en la valoració del coneixement que la professió té quant a la LBC.

Tot i així, cal destacar que (i) el coneixement dels advocats del fet que els assessors fiscals eren subjectes obligats quan la UIFAND els hi va explicar i (ii) el coneixement demostrat pels advocats en les inspeccions dutes a terme per la UIFAND és adequat.

6. NOTARIS

Tots els notaris han participat en, com a mínim, una sessió de formació en els darrers 5 anys. A més, i de conformitat amb les inspeccions realitzades en aquesta professió, els notaris entenen els riscos i les obligacions que es requereixen en termes de LBC. També val la pena destacar que només hi ha 4 notaris a Andorra i que l'accés a la professió està subjecte a unes proves d'accés molt exigents a tots nivells.

7. AGENTS IMMOBILIARIS

Les principals activitats dutes a terme pels agents immobiliaris estan relacionades amb el lloguer d'apartament i la gestió de propietats. La compravenda de béns immobiliaris on una de les parts és un inversor estranger també està subjecta al procés d'inversió estrangera, en el qual la UIFAND ha d'emetre un informe vinculant en relació amb els riscos de la inversió en matèria de BC/FT.

Les inspeccions realitzades als agents immobiliaris quina activitat principal està relacionada amb la compravenda de propietats han fet palès que existeix un coneixement adequat de les lleis i reglaments quant a la LBC. En efecte, el 45% dels professionals enquestats han participat en, com a mínim, una sessió de formació durant els darrers 5 anys.

Eficàcia del control i de la declaració d'activitat sospitosa

Entre el 2010 i el 2015, el sector de les APNFDs ha presentat 24 DOS, com segueix:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total DOS
Advocats	2	2	3	2	1	1	11
Notaris	2	1	1	-	1	1	6
Economistes, professionals comptables externs, auditors, assessors fiscals i gestories	-	1	-	-	-	2	3
Agents immobiliaris	-	1	-	-	2	1	4
Comerciants amb pedres i metalls preciosos	-	-	-	-	-	-	0
Venedors de cotxes	-	-	-	-	-	-	0
Jocs d'atzar ²⁹	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D
Total DOS	4	5	4	2	4	5	24

1. VENEDORS DE COTXES

La principal vulnerabilitat en aquest sector està relacionada amb la compra de cotxes d'alta gama per blanquejar els beneficis d'activitats il·lícites. En efecte, hi ha hagut una investigació judicial a Espanya, relacionada amb el suposat atorgament irregular de subvencions, en la qual una de les persones detingudes havia adquirit dos cotxes matriculats a Andorra.

A més, des de l'any 2010 no s'ha presentat cap DOS a la UIFAND cosa que està per sota les expectatives, especialment tenint en compte el fet que no hi cap restricció pel que fa a les transaccions en efectiu.

Pel que fa al control de les transaccions sospitoses, com la relació comercial establerta amb el client no és típicament una relació continuada, el control o detecció d'activitat sospitosa s'efectua durant la DDC. Per tant, la baixa conscienciació d'aquesta professió pel que fa a les seves responsabilitats en matèria de LBC –vegeu els comentaris en variable “Coneixement de

²⁹ Tot i que els casinos són subjectes obligats, actualment no n'hi ha cap que estigui operatiu al país.

la LBC per part de la professió i el sector”, suggereixen una baixa eficàcia en el control i la declaració d’activitat sospitosa.

Finalment, tot i que un 71% de les entitats enquestades manifesten que els seus empleats coneixen l’obligació de notificar a la UIFAND qualsevol transacció sospitosa relacionada amb el BC/FT, només un 21% ha establert un procediment per presentar una DOS a la UIFAND.

2. COMERCIANTS AMB PEDRES I METALLS PRECIOSOS

Malgrat que des de l’any 2010 el sector no ha presentat cap DOS a la UIFAND i no hi ha casos de BC relacionats amb el sector, els alts llindars d’acceptació d’efectiu establerts entre les entitats consultades –vegeu variable “nivell d’activitat en efectiu” converteixen aquesta professió en vulnerable al BC. A més, com ja s’ha destacat pels venedors de cotxes, el baix nombre de DOS presentades es troba per dessota les expectatives considerant que no hi ha restriccions quant a les transaccions en efectiu.

El control o la detecció d’una activitat sospitosa té lloc durant la DDC, ja que la relació comercial típica establerta amb el client no té continuïtat en el temps. Les inspeccions realitzades mostren que el control de les transaccions es fa a través del propietari del comerç, donades les reduïdes dimensions de les empreses, que generalment controla les operacions en efectiu a través d’un programa informàtic. A més, totes les entitats enquestades van manifestar que els seus empleats són conscients de l’obligació de declarar a la UIFAND qualsevol transacció sospitosa relacionada amb el BC/FT i el 80% va manifestar que han establert procediments per presentar una DOS a la UIFAND.

Malgrat els controls establerts, l’alt llindar per acceptar diners en efectiu, combinat amb la manca de DOS presentades durant el període que estem revisant, no ens permet fer una valoració positiva de l’eficàcia de les activitats de control i de declaració d’operació sospitosa d’aquest sector.

3. ECONOMISTES, PROFESSIONALS COMPTABLES EXTERNS, AUDITORS, ASSESSORS FISCALS, I GESTORIES

Des de l’any 2010 aquestes professions i negocis només han presentat una DOS. Segons l’Àrea Operativa de la UIFAND, les DOS presentades per aquest sector podrien ésser qualificades d’insuficients per dos motius. Primer que tot, en algunes DOS presentades pel sector bancari relatives a persones jurídiques, apareixen membres d’aquestes professions/negocis com a persones que han assistit en la constitució de la societat. En segon lloc, la majoria de les operacions de clients tendeixen a ser justificades per temes fiscals cosa que fa que hi hagi un nivell baix de DOS.

Segons els criteris de la UIFAND, el 53.5%³⁰ de les societats creades en el marc d’inversions estrangeres són societats instrumentals. La vulnerabilitat d’aquesta professió existeix ja que es podrien utilitzar societats nacionals com a vehicle per transaccions comercials internacionals.

³⁰ Anàlisi basada en les societats constituïdes de conformitat amb el marc d’inversió estrangera de l’1/1/2015 al 26/04/2016.

Les entitats d'aquest sector que han estat supervisades per la UIFAND han mostrat disposar de sistemes d'arxivament de documents apropiats. Tot i així, per avaluar aquesta variable no n'hi prou amb mantenir tota la documentació de manera apropiada, cal també disposar d'un sistema de control i de notificació eficaç.

Pel que fa al sistema de control, fins i tot si l'activitat de comptabilitat comporta realitzar un control regular de les operacions – el 14% de les entitats enquestades tindrien sistemes digitals específics per efectuar el control de les operacions sospitoses-, el baix nivell de DOS presentades per aquest sector des de l'any 2010 indica que s'ha de millorar el control per prevenir el BC.

4. JOCS D'ATZAR (BINGO)

Segons l'article 8 de la Llei del joc del bingo, s'ha de comunicar a l'organisme encarregat del joc el beneficiaris de premis iguals o superiors a l'equivalent de quinze mil euros (15.000 €). Aquesta comunicació s'ha de fer en un termini no superior a trenta dies des de l'atorgament del premi. Per tant, es pot considerar que per aquest sector l'eficàcia de l'activitat de control i declaració és alta.

5. ADVOCATS

Les entitats d'aquest sector que han estat supervisades per la UIFAND han mostrat disposar de sistemes de conservació d'arxius apropiats. A més, els membres del Col·legi d'Advocats d'Andorra poden tenir accés a una base de dades externa per verificar entitats i persones amb un risc més alt.

Tot i que aquesta professió és la que ha presentat més DOS des de l'any 2010 (10 DOS), l'Àrea Operativa de la UIF considera que el nombre de DOS presentades és insuficient pels mateixos motius manifestats pel grup d'economistes, auditors, etc, que són els següents:

- En algunes DOS presentades pel sector bancari relatives a persones jurídiques d'Andorra, apareixen membres d'aquestes professions/negocis com a persones que han assessorat en la constitució de la societat.
- En segon, lloc la majoria de les operacions de clients tendeixen a ser justificades per temes fiscals cosa que fa que hi hagi un nivell baix de DOS.

A més, tot i que el control de les relacions comercials es realitza per tal de garantir que l'activitat del client és coherent, el fet que alguns advocats no es considerin subjectes obligats quan estan oferint serveis d'assessoria fiscal –vegeu els comentaris fets al respecte en *Coneixement de la LBC per part del personal de la professió*- afecta l'eficàcia del control i de la declaració ja que es poden trobar transaccions sospitoses que no siguin declarades a la UIFAND.

Quant al sistema de declaració, tots els advocats consultats han manifestat que els seus empleats són coneixedors de l'obligació de declarar a la UIFAND qualsevol transacció sospitosa relacionada amb el BC/FT i un 80% manifesta haver establert un procediment per presentar DOS a la UIFAND.

6. NOTARIS

El volum de DOS presentades des de l'any 2010 (5 DOS) es pot qualificar d'adequat considerant que els notaris estan bàsicament relacionats amb l'autenticació i la certificació de signatures i generalment el client els arriba a través d'una altra APNFD, com ara advocats o agents immobiliaris, entre altres.

L'Àrea Operativa de la UIFAND considera la qualitat de les DOS presentades pels notaris com mitja-alta, ja que casos rellevants han tingut el seu origen en DOS presentades per aquesta professió.

A més, tots els notaris han manifestat que han establert un procediment per comunicar les DOS a la UIFAND i que els seus empleats són conscients de l'obligació de notificar a la UIFAND qualsevol transacció sospitosa relacionada amb el BC/FT.

7. AGENTS IMMOBILIARIS

L'Àrea Operativa de la UIFAND no ha pogut avaluar el volum de DOS presentades pels agents immobiliaris des de l'any 2010 (4 DOS) en termes d'adequació de la declaració de risc, ja que actualment no hi ha manera de saber si un agent immobiliari ha intermediat en la propietat d'alguna persona investigada.

Pel que fa al sistema de declaració, el 97% de les entitats enquestades manifesten que els seus empleats són coneixedors de l'obligació de declarar a la UIFAND qualsevol transacció sospitosa relacionada amb el BC/FT i un 64% manifesta haver establert un procediment per presentar DOS a la UIFAND

Eficàcia de la funció de compliment normatiu (organització)

El marc jurídic relacionat amb la funció de compliment normatiu diferencia entre els subjectes obligats que són persones jurídiques i els que són persones físiques:

- Els subjectes obligats no financers que són persones jurídiques han de designar un òrgan intern de control i comunicació encarregat d'organitzar i controlar el compliment de les disposicions de LBC/CFT i han de notificar aquest nomenament a la UIFAND.
- Es considera que les persones físiques que són subjectes obligats no financers són el seu propi òrgan intern de control i de comunicació.

A més a més, s'ha de tenir en compte que la majoria d'APNFDs són petits negocis (amb menys de 10 empleats), per tant només unes poques empreses tenen un departament de compliment normatiu. Normalment la persona que es notifica a la UIFAND és la persona responsable de supervisar l'aplicació correcta de les mesures de LBC. Les APNFDs no tenen l'obligació de realitzar una auditoria externa, per tant l'anàlisi d'aquesta variable s'ha basat principalment en els resultats obtinguts en les inspeccions i en els qüestionaris sotmesos pels subjectes obligats.

1. VENEDORS DE COTXES

Ja que la conscienciació d'aquesta professió pel que fa a les seves responsabilitats relacionades amb la LBC –vegeu els comentaris al respecte en la variable “Coneixement de la LBC per part de la professió/sector”- l'eficàcia de la funció de compliment normatiu també pot ser considerada baixa, tot i que un 57% dels venedors de cotxes enquestats tenen una persona responsable per la supervisió de la correcta aplicació de les mesures de DDC i un 25% tenen procediments interns de LBC/CFT.

2. COMERCIANTS AMB PEDRES I METALLS PRECIOSOS

Normalment les persones encarregades de la supervisió de la LBC són els propietaris del comerç. Per tant, l'interès que els propietaris tenen en evitar sancions els hauria d'induir a prestar una atenció particular a les operacions realitzades en efectiu. Això explicaria el perquè el 80% de les entitats han manifestat haver rebutjat, per la seva política interna o per procediments interns de LBC, com a mínim una operació en el decurs dels darrers cinc anys.

Pel que fa als programes interns de compliment normatiu, totes les persones jurídiques enquestades disposen de procediments de LBC/CFT, tot i així, en la majoria d'inspeccions realitzades, el propietari transmetia verbalment als seus empleats els procediments de LBC per a les transaccions en efectiu. Després de les inspeccions, els membres de l'Àrea de Supervisió han recomanat que aquests procediments fossin transmesos en un document escrit.

3. ECONOMISTES, PROFESSIONALS COMPTABLES EXTERNS, AUDITORS, ASSESSORS FISCALS I GESTORIES

Les inspeccions de la UIFAND a professionals d'aquest sector van tenir com a resultat constatar que, si la seva activitat principal estava relacionada amb la constitució de societats, tenien una persona responsable encarregada del compliment normatiu a dedicació plena. Tot i així, aquesta no és la tendència general, ja que segons les inspeccions realitzades per la UIFAND, en la majoria dels casos la persona designada als efectes de la notificació a la UIFAND combina les seves tasques de LBC amb les seves activitats laborals diàries (el 73% de les persones jurídiques enquestades tenen una persona responsable de la supervisió de la correcta aplicació de les mesures de DDC).

D'altra banda, una opinió que comparteixen aquests professionals i que ha quedat palesa durant les inspeccions és que no s'accepten els clients que sol·liciten serveis que no van en la línia del perfil del client o de la seva relació comercial. De fet, el 41% de les entitats han rebutjat, com a mínim, una relació comercial en els darrers 5 anys per la seva política interna o pels procediments interns de LBC.

Quant als programes interns de compliment normatiu, el 72% de les persones jurídiques enquestades manifesten tenir procediments interns de LBC/CFT, tot i així per les anàlisis dels procediments realitzats durant les inspeccions ha quedat palès que haurien de ser més globals.

4. JOCS D'ATZAR (BINGO)

Segons l'article 8 de la Llei del joc del bingo, s'ha de comunicar a l'organisme encarregat del joc els beneficiaris de premis iguals o superiors a l'equivalent de quinze mil euros (15.000 €). Aquesta comunicació s'ha de fer en un termini no superior a trenta dies des de l'atorgament del premi. Per tant, es pot considerar que per aquest sector l'eficàcia de la funció de compliment normatiu és alta.

5. ADVOCATS

Les inspeccions de la UIFAND a professionals d'aquest sector van tenir com a resultat constatar que, si la seva activitat principal estava relacionada amb la constitució de societats, tenien una persona responsable encarregada del compliment normatiu a dedicació plena. Tot i així, aquesta no és la tendència general, ja que segons les inspeccions realitzades per la UIFAND, en la majoria dels casos la persona designada als efectes de la notificació a la UIFAND combina les seves tasques de LBC amb les seves activitats laborals diàries. Finalment el 95% de les persones jurídiques enquestades tenen una persona responsable de la supervisió de la correcta aplicació de les mesures de DDC).

Els professionals d'aquest sector han assegurat que no s'acceptarien clients que sol·licitessin serveis que no anessin en la línia del perfil del client o de la seva relació comercial. De fet, el 33% de les entitats han manifestat haver rebutjat, com a mínim, una relació comercial en els darrers cinc anys per la seva política interna o pels procediments interns de LBC.

Quant als programes interns de compliment normatiu, el 95% de les persones jurídiques enquestades tenen procediments interns de LBC/CFT. En termes generals, els procediments interns de LBC dels advocats analitzats durant les inspeccions han resultat ser exhaustius, cosa que incrementa l'eficàcia de la funció de compliment normatiu.

6. NOTARIS

La inspecció realitzada ha palesat que existeixen procediments interns de LBC que s'apliquen –tots els notaris tenen procediments interns de LBC/CFT-. A més, malgrat el fet que l'activitat de la funció de compliment normatiu es reduïda perquè el client els arriba a través d'una altra APNFD –els notaris a Andorra només certifiquen l'autenticitat dels documents-, el 75% dels notaris van manifestar que tenen una persona responsable per supervisar la correcta aplicació de les mesures de diligència deguda establertes en la Llei LBC/CFT.

Com els notaris son persones físiques, això els fa ser molt curosos sobre les relacions comercials que accepten. De fet, el 50% dels notaris han manifestat que, en el decurs dels darrers cinc anys, han rebutjat com a mínim una relació comercial per la seva política interna o pels procediments interns de LBC.

7. AGENTS IMMOBILIARIS

Els agents immobiliaris inspeccionats tenen i apliquen procediments interns per prevenir el blanqueig de capitals (en relació amb els agents immobiliaris consultats per la realització d'aquest estudi, el 73% té procediments interns de LBC/CFT i el 87% té una persona responsable per supervisar la correcta aplicació de les mesures de DDC).

Un altre punt que s'ha posat de manifest a través de les inspeccions és la coneixement dels riscos de BC, especialment pel que fa als pagaments en efectiu. De fet, els agents immobiliaris inspeccionats manifesten que, pel pagament de les propietats i dels seus honoraris, només accepten pagaments fets a través d'una transferència bancària o de xecs personals d'un banc andorrà. El motiu adduït per aquestes entitats inspeccionades està relacionat amb la confiança que els ofereixen els rigorosos procediments de LBC establerts pels bancs andorrans a l'hora d'obrir un compte. A més a més, al voltant d'un 21% de les entitats manifesten haver rebutjat, com a mínim, una relació comercial en el decurs dels darrers cinc anys per la seva política interna o pels procediments interns de LBC.

Disponibilitat i accés a la informació sobre el veritable drethavent o beneficiari efectiu

El marc jurídic de la LBC d'Andorra (Art. 49 de la Llei de LBC/CFT) requereix la identificació del veritable drethavent a través de fonts fiables per tal d'establir una relació comercial amb qualsevol persona jurídica. Si no es pot identificar degudament el beneficiari efectiu, els subjectes obligats han de considerar trametre a la UIFAND un informe al respecte.

El marc regulador quant al registre i el funcionament de les entitats jurídiques andorranes (Llei 28/2013) s'ha modificat tres cops en els darrers anys, incrementant el nivell de transparència, i requereix que totes les entitats estiguin registrades i presentin els seus comptes anuals.

La institució encarregada de tota la informació relacionada amb el registre de societats d'Andorra és el Registre de Societats Mercantils, i té les funcions següents:

- Inscriure totes les activitats regulades per la llei 28/2013 de societats anònimes i de responsabilitat limitada
- Certificar els actes inscrits
- Rebre, conservar i publicar el dipòsit de comptes anuals de totes les entitats inscrites al registre.
- Certificar les denominacions socials.

El Registre conté la informació següent sobre cadascuna de les entitats inscrites al registre: activitat i estructura accionarial, el nomenament o cessament dels administradors, els canvis de socis i de titularitat de les accions o participacions, canvis en el règim jurídic, els acords de fusió, escissió o transformació, l'establiment de sucursals estrangeres. Tot i així, malgrat tota aquesta informació, hi ha una manca de dades pel que fa al beneficiari efectiu de les entitats inscrites al registre o dels poders atorgats. Aquesta manca de dades en el registre de societats mercantils sobre el beneficiari efectiu afecta negativament l'avaluació d'aquesta variable ja que dificulta que els subjectes obligats disposin de la capacitat per accedir a aquest tipus d'informació en el moment necessari.

Existència d'una infraestructura fiable d'identificació

Andorra té una població de 78,014 habitants (dades del 2015 del Departament d'Estadística), dels quals 45,8% són andorrans i 48,1% són originaris de països de la Unió Europea. Altres nacionalitats inclouen països d'Amèrica Llatina, Estats Units, Austràlia i Filipines.

Tots els ciutadans de nacionalitat andorrana han de tenir un passaport andorrà, que és expedit pel Principat i s'utilitza com a principal font d'identificació per part de les diferents entitats. Tot i que Andorra no facilita un carnet nacional d'identitat a la seva població, sí que disposa de passaports biomètrics de segona generació i també de la infraestructura necessària per gestionar-ne la producció, la distribució i l'autenticació. A més a més, el Ministeri de l'Interior assegura que després del mes de gener del 2017 es començarà a utilitzar una tercera generació de passaports amb un nou sistema de Control d'Accés Addicional³¹, que dotarà a Andorra de mesures addicionals contra la falsificació alineades amb el que demana l'Organització de l'Aviació Civil Internacional (OACI).

La legislació sobre immigració és relativament restrictiva i requereix per aquelles persones estrangeres que sol·licitin residir al Principat que presentin la documentació següent:

- Antecedents penals del país d'origen i de tots aquells països on hagin residit amb anterioritat
- Signatura d'un afidàvit en relació als antecedents penals aportat
- Original i fotocòpia del passaport i/o DNI (si es tracta d'un nacional de la UE)
- Prova de l'estat civil actual
- Prova de residència a través de còpia del contracte de lloguer, certificat de propietat o qualsevol altre document que pugui demostrar la residència.
- Currículum vitae, amb còpia de tots els diplomes obtinguts

Alhora, la legislació que regula la nacionalitat andorran també és relativament restrictiva i requereix, per aquelles persones estrangeres que vulguin obtenir la nacionalitat andorrana, acreditar 20 anys de residència al Principat.

Adicionalment, aproximadament el 90% dels ciutadans que no tenen la nacionalitat andorrana pertanyen a països de la UE on hi ha una infraestructura adequada d'identificació.

Consegüentment, tots els ciutadans d'Andorra estan registrats amb documents d'identitat apropiats, cosa que es considera adequada pels objectius de la diligència deguda per part del

³¹ SAC segons les sigles en anglès

sector de les APNFD. Val la pena mencionar que històricament no hi ha casos de passaports andorrans fraudulents en relació amb clients del sector financer.

A més a més, els no residents també poden obrir comptes, i en aquests casos se sol·liciten i verifiquen els passaports de documents d'identitat fiables.

Disponibilitat de fonts d'informació independents

El marc regulador de la LBC requereix que totes les entitats verifiquin la identitat del client i del beneficiari efectiu a través de fonts fiables i independents. A més a més, es requereix l'aplicació de mesures de DDC reforçades quan el client és un PEP estranger.

1. ADVOCATS

El Col·legi d'Advocats d'Andorra (CADA) disposa d'una subscripció a la base de dades comercial "*World-Check*" i, per tant, els advocats també hi tenen accés.

2. NOTARIS

En termes generals, la Cambra de Notaris ofereix bones bases de dades a tots els Notaris, cosa que permet l'intercanvi d'informació entre ells.

3. TOTES LES ALTRES APNFDS

Pel que fa la resta d'APNFDS, només una petita part ha subscrit una base de dades comercial ja que els costos són massa alts per a moltes entitats. La informació subministrada pel client és la font principal d'informació utilitzada per la determinació dels PEPS o de d'altres clients que poden plantejar un risc més alt de BC (durant el procés de DDC d'acceptació de client, es demana la professió principal o bé la feina que es realitza) Aquest procés es complementa ocasionalment amb fonts obertes d'informació (p.e. recerca a internet per verificar la informació facilitada pel client)

